

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιχειρηματικότητα και Διακυβέρνηση»

Κατεύθυνση: «Διακυβέρνηση και Ανάπτυξη»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Εκσυγχρονισμός λειτουργίας της Τελωνειακής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών στα πλαίσια μετατροπής της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) σε Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και εναρμόνιση αυτής με την Τελωνειακή Διοίκηση και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Προτεινόμενες αλλαγές - Μεταρρυθμίσεις»

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΜΕΛΙΑΡΗΣ

Α.Μ.: 4042201503003

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΣΕΚΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΑΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΡΙΠΟΛΗ

2017

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Η παρούσα εργασία αφιερώνεται στους γονείς μου και τους φίλους μου για τη συμπαράσταση, την υπομονή και την στήριξη που έδειξαν, σε μια ακόμα προσπάθεια βελτίωσης του μορφωτικού μου επιπέδου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ (Acknowledgements)

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Επιχειρηματικότητα και Διακυβέρνηση» με Κατεύθυνση «Διακυβέρνηση και Ανάπτυξη» στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου, το Ακαδημαϊκό έτος: 2015-2016 με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Θεόδωρο Τσέκο, Αναπληρωτή Καθηγητή στο ΑΤΕΙ Πελοποννήσου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Τσέκο, που μου έδωσε τη δυνατότητα να ασχοληθώ με ένα τόσο σημαντικό θέμα, που αφορά την οργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Υπηρεσίας, την οποία και υπηρετώ δέκα χρόνια. Η συμβολή του, η καθοδήγηση και η εμπιστοσύνη που μου επέδειξε, ήταν πολύτιμη για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους στάθηκαν δίπλα μου και με βοήθησαν, ο καθένας με τον τρόπο του, σ' αυτή την προσπάθεια, όπως και σε κάθε βήμα μου μέχρι τώρα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΜΕΛΙΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συνοπτική παρουσίαση της λειτουργίας της Τελωνειακής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών στο πλαίσιο της νέας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), καθώς και ο τρόπος εκσυγχρονισμού της λειτουργίας της μέσα από μία σειρά στοχευόμενων ενεργειών και διαδικασιών ελέγχου. Απώτερος στόχος είναι η βελτίωση και η αποτελεσματικότερη λειτουργία, καθώς και η εναρμόνιση με τις Τελωνειακές Διοικήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) καθώς και άλλων Χωρών.

Η εργασία αποτελείται από τέσσερα (4) κεφάλαια και συγκεκριμένα:

- 1) Το Υπουργείο Οικονομικών και η δομή και λειτουργία των Δημοσίων Εσόδων
- 2) Η Διεθνής και Ευρωπαϊκή Τελωνειακή Διοίκηση
- 3) Η λειτουργία της Ελληνικής Τελωνειακής Διοίκησης
- 4) Ο Τελωνειακός Έλεγχος
- 5) Επίλογος και συμπεράσματα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Τελωνεία, Τελωνειακή Διοίκηση, Τελωνειακός Έλεγχος, εκ των υστέρων Τελωνειακός Έλεγχος, Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

SUMMARY – ABSTRACT

The purpose of this paper is to summarize the functioning of the Customs Service of the Ministry of Finance as part of the Independent Public Revenue Authority and the modernization of operations through a series of targeted actions and control procedures. The ultimate goal is the improvement and efficient operation, harmonizing it with the customs administrations of other countries.

The paper consists of four chapters, namely:

- 1) The Ministry of Finance and the structure and functioning of Public Revenues
- 2) International and European Customs Administration
- 3) The functioning of the Greek Customs Administration
- 4) The operation of the customs control
- 5) Conclusions

KEY WORDS

Customs, Customs Administration, Customs control, post custom audit, Independent Authority of Public Revenues,

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ (Acknowledgements).....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	3
SUMMARY – ABSTRACT	4
KEY WORDS	4
ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΙΣ.....	7
1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ – ΔΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	8
1.1. Το Υπουργείο Οικονομικών	8
1.2. Δημιουργία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.)	8
1.2.1. Όραμα και στρατηγική της Γ.Γ.Δ.Ε. – Ο ρόλος της Ελληνικής Τελωνειακής Διοίκησης.....	9
1.2.2. Οι εναλλαγές Γενικών Γραμματέων - αναξιοπιστία της Γ.Γ.Δ.Ε.	10
1.2.3. Άσκηση εκ νέου πίεσης για τη δημιουργία Αυτόνομης Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων	13
1.3. Δημιουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)	16
1.3.1. Τι και ποιες είναι οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές	16
1.3.2. Αυτονομία Υπηρεσιών Δημοσίων Εσόδων – Διεθνή παραδείγματα.....	18
1.3.3. Αρμοδιότητες, λειτουργία και δομή της Ανεξάρτητης Αρχής.....	19
1.3.3.1. Αρμοδιότητες	19
1.3.3.2. Λειτουργική ανεξαρτησία	22
1.3.3.3. Όργανα διοίκησης.....	23
1.3.3.4. Αρμοδιότητες Διοικητή.....	24
1.3.4. Κριτικές ως προς την ανεξαρτησία της Γ.Γ.Δ.Ε.	25
2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	28
2.1. Γιατί πρέπει να συγκρινόμαστε.....	28
2.2. Το Παγκόσμιο γίνεσθαι.....	29
2.3. Το Ευρωπαϊκό γίνεσθαι.....	31
2.4. Το Ευρωπαϊκό μέλλον των τελωνείων.....	34
2.5. Η τελωνειακή διοίκηση της Κύπρου.....	35
2.6. Η Τελωνειακή Διοίκηση της Γαλλίας.....	39
2.7. Σύστημα μέτρησης απόδοσης της Ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Διοίκησης	43
2.8. Άλλες Τελωνειακές Διοικήσεις.....	46
2.8.1. Μέτρηση απόδοσης των Τελωνείων στη Νέα Ζηλανδία	46
2.8.2. Στόχευση αποτελεσματικότητας για την Τελωνειακή Διοίκηση της Ιορδανίας.....	46
3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	47
3.1. Τρέχουσα δομή και λειτουργία της Ελληνικής Τελωνειακής Διοίκησης	47
3.2. Προβλήματα με τη δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ	48
3.3. Ανάλυση S.W.O.T.	50
3.4. Επιτεύγματα – αποτελέσματα και στόχοι της Τελωνειακής Διοίκησης	54
3.4.1. Αποτελέσματα και δράσεις των πρόσφατων ετών (2013-2015).....	54

3.4.2. Σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις στο έτος 2016.....	63
3.4.3. Σημαντικές διοικητικές δράσεις στο έτος 2016	66
<u>4. Ο ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ</u>	<u>67</u>
4.1. Τι είναι τελωνειακός έλεγχος	67
4.2. Σημαντικότητα των τελωνειακών ελέγχων	68
4.3. Στρατηγικός σχεδιασμός ελέγχων.....	70
4.4. Διαδικασίες τελωνειακών ελέγχων στην πράξη	73
4.4.1. Έλεγχοι εκ των προτέρων	73
4.4.2. Έλεγχοι εκ των υστέρων.....	74
4.5. Αποτελέσματα τελωνειακών ελέγχων	82
4.6. Η διεθνής εμπειρία τελωνειακών ελέγχων.....	85
4.6.1. Τελωνειακοί έλεγχοι σύμφωνα με τον Π.Ο.Τ.....	85
4.6.1.1. Εκ των προτέρων τελωνειακοί έλεγχοι.....	87
4.6.1.2. Εκ των υστέρων τελωνειακοί έλεγχοι.....	88
4.6.2. Τελωνειακοί έλεγχοι στην Κοινότητα της Καραϊβικής	89
4.6.3. Τελωνειακοί έλεγχοι στην Κίνα.....	90
<u>5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	<u>95</u>
<u>6. ΠΗΓΕΣ.....</u>	<u>101</u>
I) Βιβλία	101
II) Διαδικτυακά άρθρα - μελέτες	101
III) Νόμοι εγκύκλιοι και λοιπές πηγές ΥΠΟΙΚ	108

ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΙΣ

ΓΓΔΕ GSPR	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων General Secretariat of Public Revenue
ΑΑΔΕ IAPR	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων Independent Authority of Public Revenue
ΕΤΚ MCC	Εκσυγχρονισμένος Τελωνειακός Κώδικας Modernized Custom Code
ΠΟΕ WTO	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου World Trade Organization
ΠΟΤ WCO	Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων World Customs Organization
ΣΔΕ TFA	Συμφωνία Διευκόλυνσης Εμπορίου Trade Facilitation Agreement
ΕΟΦ AEO	Εγκεκριμένος Οικονομικός Φορέας Authorized Economic Operator

ACP	African, Caribbean and Pacific Group of States
CRMS	Customs Risk Management System
Elenxis	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ελεγκτικών Υπηρεσιών
FCS	Federal Customs Service (Τελωνειακή Διοίκηση Ρωσικής Ομοσπονδίας)
GPS	Global Positioning System
PCA	Post Custom Audit
SWOT	Strengths – Weakness – Opportunities - Threats
UCC	Union Customs Code
ΑΑ	Ανεξάρτητες Αρχές
ΑΜΔΙΚΑΠ	Αριθμός Μητρώου Διακινητή Καπνικών Προϊόντων
ΓΓ	Γενικός Γραμματέας
ΓΓΠΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΓΔΤ & ΕΦΚ	Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης
ΔΔΔΥ	Δ/ση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού
ΔΕΤΕ	Δικαίωμα Εκτέλεσης Τελωνειακών Εργασιών
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΠ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΖΕΣ	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών
ΕΚΜΕΑ	Ενιαίο Κεντρικό Μητρώο Εφοδιαστικής Αλυσίδας Καπνού και Βιομηχανοποιημένων Καπνών
ΕΟΚΕ	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

1.1. Το Υπουργείο Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών είναι δεύτερο σημαντικότερο Υπουργείο μετά το Υπουργείο Εσωτερικών¹. Στο Υπουργείο Οικονομικών απασχολούνται περίπου 14.000 άτομα², οι ειδικότητες των οποίων κατανέμονται σε περίπου 10.000 Εφοριακούς, 2.000 Τελωνειακούς, 1.100 Δημοσιονομικούς και 900 άτομα άλλων ειδικοτήτων.

Δεδομένης της οικονομικής κρίσης στην οποία έχει περιέλθει η χώρα από το 2010, σε συνδυασμό με την ανάγκη επίτευξης δημοσιονομικής προσαρμογής μέσω του ελέγχου των δαπανών και της επίτευξης των στόχων για τα έσοδα, η ιδιαιτερότητα, η σημαντικότητα και ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών καθίσταται αδιαμφισβήτητη.

1.2. Δημιουργία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.)

Κατόπιν απαίτησης της Τρόικας και προκειμένου οι ελεγκτικοί μηχανισμοί των εσόδων του κράτους να ανεξαρτητοποιηθούν, απαιτήθηκε να δημιουργηθεί η ΓΓΔΕ. Οι αρμοδιότητες του ΓΓΔΕ ορίστηκαν με το ν.4093/2012 (ΦΕΚ 222Α', 12-11-2012) σύμφωνα με τον οποίο δημιουργείται η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ). Συγκεκριμένα στην υποπαράγραφο Ε2 ορίζεται:

«1. Στο Υπουργείο Οικονομικών συνιστάται Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων καταργουμένης ταυτοχρόνως της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων. Συνιστάται επίσης θέση Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με βαθμό 1ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων, ο οποίος προΐσταται της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, ενώ καταργείται ταυτοχρόνως η θέση του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων με βαθμό 1ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων».

¹ ΦΕΚ 73B / 23-9-2015

² portal.gsis.gr/portal/page/portal/SYNTMIST/Content/Misthodosia

1.2.1. Όραμα και στρατηγική της Γ.Γ.Δ.Ε. – Ο ρόλος της Ελληνικής Τελωνειακής

Διοίκησης

Η αποστολή της ΓΓΔΕ³ περιγράφεται ως εξής:

Η αποστολή της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων είναι η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών στους φορολογούμενους, η αποτελεσματική αντιμετώπιση των φορολογικών και τελωνειακών παραβάσεων και η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων εισπράξεων εσόδων της χώρας, συμβάλλοντας με αυτούς τους τρόπους στην έξοδο της χώρας από την κρίση

Η στρατηγική της ΓΓΔΕ για τα έτη 2013-2017 συνοψίζεται στους εξής τέσσερις (4) πυλώνες⁴:

1. Μεγιστοποίηση δημοσίων εσόδων
2. Εντοπισμός, καταπολέμηση και τιμωρία της αποφυγής και διαφυγής φόρων και τελών
3. Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης
4. Αποτελεσματικότερη και αξιόπιστη φορολογική και τελωνειακή διοίκηση

Η Ελληνική Τελωνειακή Διοίκηση καλύπτει ένα φάσμα δραστηριοτήτων με βασικά καθήκοντα να είναι:

- η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και των κρατών μελών της.
- η προστασία της ΕΕ από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και το παράνομο εμπόριο και παράλληλα η στήριξη της νόμιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- η μέριμνα για την ασφάλεια και προστασία της ΕΕ και των κατοίκων της, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος σε συνεργασία με άλλες αρχές, όπου αυτό απαιτείται.
- η διατήρηση δέουσας ισορροπίας μεταξύ τελωνειακών ελέγχων και διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου.

Πέρα από αυτές τις κοινοτικές υποχρεώσεις, η Ελληνική Τελωνειακή Διοίκηση είναι αρμόδια για την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων αναφορικά με περιορισμούς και

³ ΓΓΔΕ: Στρατηγικό Σχέδιο 2013 - 2017

⁴ ΓΓΔΕ: Στρατηγικό Σχέδιο 2013 - 2017

απαγορεύσεις στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας (π.χ. ναρκωτικά, όπλα, πολιτιστική και φυσική κληρονομιά κα).

1.2.2. Οι εναλλαγές Γενικών Γραμματέων - αναξιοπιστία της Γ.Γ.Δ.Ε.

Τον Ιανουάριο του 2013⁵ χρέη Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναλαμβάνει, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, Γιάννη Στουρνάρα, ο μέχρι τότε Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων κ. Χάρης Θεοχάρης, ο οποίος έχει πλούσιο βιογραφικό, αφού είναι κάτοχος διπλώματος MEng στην τεχνολογία λογισμικού από το Imperial College of Science Technology and Medicine του Λονδίνου, αντιπρόεδρος στην Lehman Brothers, Διευθυντής Μηχανογράφησης της Ασπίς Πρόνοια. Ο νέος Γενικός Γραμματέας προορίζεται να έχει πενταετή θητεία, όπως αυτό προβλέπεται από το νόμο, ξεπερνώντας τον βίο της όποιας κυβέρνησης ή υπουργού Οικονομικών.

Περίπου δεκαεπτά (17) μήνες αργότερα, τον Ιούνιο του 2014^{6,7}, ο Υπουργός Οικονομικών Γιάννης Στουρνάρας ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων να διευκολύνει την Κυβέρνηση υποβάλλοντας την παραίτησή του. Μετά από συνάντηση πέντε (5) ωρών ανακοινώθηκε η παραίτησή του. Προφανώς έπρεπε να βρεθεί ένα πρόσχημα όπως «οι προσωπικοί λόγοι» διότι κανείς, επισήμως, δεν μπορεί να ζητήσει την παραίτηση του γενικού γραμματέα, ο οποίος έχει υπογράψει συμβόλαιο πενταετούς θητείας (η θητεία θα έπρεπε κανονικά να λήξει τον Ιανουάριο του 2018). Πριν ακόμα ανακοινωθεί επισήμως η παραίτησή του, η Ε.Ε. εξέφραζε μέσω κύκλων της τη δυσαρέσκεια για τις κυβερνητικές μεθοδεύσεις. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων Χάρης Θεοχάρης, στέλνοντας μηνύματα σε πολλές κατευθύνσεις είπε: «Φεύγω με ψηλά το κεφάλι, δεν νιώθω εξιλαστήριο θύμα γιατί κάτι πήγε στραβά, αυτοί που νιώθουν ότι κάτι έχει πάει στραβά ας κοιτάξουν τα δικά τους πεπραγμένα».

Η κάλυψη της θέσης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων επείγει⁸, καθώς είναι ανοικτά πολλά θέματα φορολογικής πολιτικής, τα οποία αποτελούν μνημονιακές υποχρεώσεις, και οι απόψεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα. Συγκεκριμένα, και με βάση όσα είναι ενσωματωμένα στην έκθεση αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η χώρα μας θα πρέπει μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2014 να έχει

⁵ news247.gr/eidiseis/oikonomia/o-xarhs-theoxarhs-neos-g-g-dhmosiwn-esodwn.2079457.html

⁶ www.protothema.gr/economy/article/384985/apomakrunthike-o-grammateas-esodon-haris-theoharis/

⁷ www.kathimerini.gr/770534/article/epikairothta/politikh/paraitsh-x-8eoxarh-me-aixmes

⁸ www.naftemporiki.gr/finance/story/817971/ypo-piesi-xronou-i-epilogi-tou-neou-genikou-grammatea-dimosion-esodon

ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο διάταξη για την ένταξη στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος της φορολόγησης των συλλογικών επενδυτικών σχημάτων, καθώς και να εξετάσει τις εκπτώσεις στις φορολογικές δαπάνες. Παράλληλα, το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να θεσπίσει νομοθεσία με την οποία θα διευρύνει τον ορισμό της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής. Επίσης μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2014 η Κυβέρνηση θα πρέπει να υιοθετήσει μεταρρύθμιση στο καθεστώς ΦΠΑ για τον εξορθολογισμό των συντελεστών και την απλούστευση της διαχείρισης.

Έτσι ξεκινούν άμεσα οι διαδικασίες για την αντικατάσταση του Γ.Γ. Με βάση τα κριτήρια επιλογής, στις συνεδριάσεις της επιτροπή αξιολογήθηκαν οι εβδομήντα πέντε (75) αιτήσεις που είχαν υποβληθεί και τα μέλη κατέληξαν σε έναν κατάλογο υποψηφίων αποτελούμενο από οκτώ (8) άτομα που κλήθηκαν σε προσωπική συνέντευξη την Κυριακή 22 Ιουνίου 2014. Στη συνέχεια η Επιτροπή κατέληξε ομόφωνα στην επιλογή της κ. Αικατερίνης Σαββαΐδου⁹.

Η κ. Σαββαΐδου, με εξειδίκευση στα φορολογικά θέματα, είναι επιτυχημένη δικηγόρος, ερευνήτρια και έμπειρη επαγγελματίας, με μακρά σταδιοδρομία στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω και Senior Manager στην εταιρία «PwC-Ελλάς», επικεφαλής μιας ομάδας περίπου εκατό (100) δικηγόρων και φοροτεχνικών συμβούλων. Είναι επίσης, Knowledge Manager όλης της εταιρείας, που στελεχώνεται από περίπου εννιακόσιους (900) υπαλλήλους. Είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο ΑΠΘ, δίδαξε στο ΕΚΠΑ και έχει πολυάριθμες δημοσιεύσεις σε νομικά έντυπα και οικονομικές εφημερίδες.

Περίπου δεκαέξι (16) μήνες αργότερα, τον Οκτώβριο του 2015, ο Υπουργός Οικονομικών Ευκλείδης Τσακαλώτος, μετά από εντολή του Πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα, ζητάει την παραίτηση της Αικατερίνης Σαββαΐδου, η οποία όμως αρνήθηκε να την υποβάλει. Ακολουθεί μία κόντρα ανακοινώσεων ανάμεσα στις δύο πλευρές, μέχρι που η Κυβέρνηση με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 22 Οκτωβρίου 2015 αποφάσισε την αποπομπή της. Η Κυβερνητική Εκπρόσωπος Όλγα Γεροβασίλη δηλώνει: «Το Υπουργικό Συμβούλιο ομοφώνως έκανε αποδεκτή την εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών για να παυθεί από τα καθήκοντά της η Γενική Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων, κ. Σαββαΐδου. Σε τέτοιες εποχές δύσκολες δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό σε δημόσιους λειτουργούς να λειτουργούν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον και να ευνοούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις, που ευνοήθηκαν και στο παρελθόν από άλλες Κυβερνήσεις και αποτέλεσαν τον πυρήνα της διαπλοκής. Υπάρχουν νόμοι, κανόνες στη Χώρα και θα τηρηθούν».

⁹ www.tovima.gr/finance/article/?aid=608785

Η Κυβέρνηση στηρίχθηκε στο δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα για την απόφασή της. Σύμφωνα με το Ν.4093/2012 (άρθρο 5), «η θητεία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λήγει πρόωρα σε περίπτωση παραίτησης του Γενικού Γραμματέα, καθώς και αυτοδίκαιης θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007, Α' 26), όπως εκάστοτε ισχύει... όπως επίσης εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις δυνητικής θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει. Κατά την ίδια διαδικασία, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να εισηγηθεί την πρόωρη λήξη της θητείας του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σε περίπτωση προφανούς απόκλισης από την επίτευξη των τεθέντων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων, μετά την συμπλήρωση δύο ετών από την τοποθέτησή του».

Λίγες ημέρες αργότερα μετά από έρευνα που διενεργήθηκε, σε βάρος της κ. Αικατερίνης Σαββαΐδου ασκήθηκε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, ποινική δίωξη^{10,11,12} για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος, αφού μετά την κατάθεση υπομνήματος από την πρώην Γενική Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η Εισαγγελία δεν πείστηκε, από τις εξηγήσεις που έδωσε η κ. Σαββαΐδου, διακρίνοντας αποχρώσεις ενδείξεις ενοχής για το αδίκημα της απόπειρας απιστίας. Η υπόθεση αφορά σε απόφαση της κ. Σαββαΐδου για επανέλεγχο προστίμων ύψους εβδομήντα οκτώ (78) εκατ. ευρώ που είχε επιβληθεί σε εταιρεία, παρά το γεγονός ότι οι ελεγκτές είχαν αντίθετη άποψη. Μάλιστα, όταν η κ. Σαββαΐδου διέταξε τον επανέλεγχο, και οι δύο Προϊστάμενοι του συνεργείου ελέγχου που ορίστηκαν παραιτήθηκαν από τη θέση τους, καθώς -όπως λέγεται- δεν συμφωνούσαν με τη διενέργεια επανελέγχου, υπέβαλαν αίτηση για συνταξιοδότηση. Επίσης φέρεται να έδωσε χρονικό περιθώριο εντός έτους – και όχι ενός (1) μήνα όπως ορίζει ο νόμος – στους τηλεοπτικούς σταθμούς προκειμένου να αποδώσουν στο Δημόσιο το 20% που εισπράττουν για λογαριασμό του επί της αξίας των διαφημίσεων, απόφαση την οποία η κ. Σαββαΐδου έλαβε και στις 12 Ιανουαρίου 2015, λίγες ημέρες πριν τις βουλευτικές εκλογές¹³.

Άμεσα ξεκινάνε οι διαδικασίες για την εύρεση νέου Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Οι τρεις (3) υποψήφιοι που είχαν περάσει στην τελική φάση της αξιολόγησης ήταν δύο (2) στελέχη της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, οι Ηλίας Ξηρουχάκης και Φώτης Κουρμούσης, και ο δικηγόρος Γιώργος Πιτσιλής. Τελικά στις 22 Δεκεμβρίου 2015

¹⁰ www.protothema.gr/politics/article/518447/poiniki-dioxi-stin-katerina-savvaidou

¹¹ www.iefimerida.gr/news/233268/venteta-i-kyvernisi-askai-poiniki-dioxi-stin-katerina-savvaidoy#ixzz4LocFDHDK

¹² www.naftemporiki.gr/story/1023229/poiniki-dioksi-se-baros-tis-k-sabbaidou-gia-apopeira-apistias

¹³ www.protothema.gr/politics/article/518447/poiniki-dioxi-stin-katerina-savvaidou/

επιλέγεται ως νέος Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ο Γιώργος Πιτσιλής. Είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω¹⁴, απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, από την οποία έλαβε και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στο Δημόσιο Δίκαιο, κάτοχος DEA Φορολογικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Pantheon – Sorbonne (Paris I) (Υπότροφος του Ιδρύματος Διοικητικού Δικαίου Μ. Στασινόπουλος), από το 2010 είναι Φορολογικός Σύμβουλος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, είναι μέλος του ΔΣ της Ελληνικής Εταιρείας Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών (2008), ενώ συμμετέχει στις επιστημονικές ομάδες διαφόρων νομικών περιοδικών.

1.2.3. Άσκηση εκ νέου πίεσης για τη δημιουργία Αυτόνομης Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων

Σε ενδιάμεση έκθεση του ΔΝΤ¹⁵ (2013) γίνεται σαφής η πίεση που ασκείται στη χώρα για τη δημιουργία Αυτόνομης Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Συγκεκριμένα αναφέρεται: «Οι προτάσεις για την απόδοση στον νέο ΓΓΔΕ περισσότερης αυτονομίας δεν βρίσκονται στη σωστή τροχιά. Οι δεσμεύσεις δυνάμει των προγραμμάτων στήριξης ΔΝΤ/ΕΕπ/ΕΚΤ θέτουν την απαίτηση να υπάρξει σαφής πρόοδος για τη διασφάλιση περισσότερης αυτονομίας μέσω νομοθετικών ενεργειών έως το τέλος Φεβρουαρίου 2013. Ακόμη και στην περίπτωση όμως όπου η νομοθεσία του Νοεμβρίου 2012, με την οποία συστάθηκε η ΓΓΔΕ, καθώς και οι επιπλέον κανονιστικές διατάξεις, είναι όντως δυνατόν να ενισχύσουν τις αρμοδιότητες του νέου ΓΓΔΕ, το κλιμάκιο της αποστολής της Τροϊκας δεν είναι καθόλου πεπεισμένο, ότι οι ελάχιστες προϋποθέσεις που τέθηκαν, προκειμένου να αποτελέσουν οδηγό για τον προσδιορισμό ενός βαθμού «αυτονομίας» της φορολογικής διοίκησης, θα εκπληρωθούν. Με βάση το σχέδιο της Κυβέρνησης ως έχει, η φορολογική διοίκηση συνιστά Γενική Γραμματεία εντός του πλαισίου των Δημοσίων Υπηρεσιών του Κράτους. Τούτο σημαίνει ότι ισχύουν οι περιορισμοί του Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα σχετικά με την απόδοση αυτονομίας. Αποδεικνύεται ότι αυτοί οι περιορισμοί είναι δύσκολο να υπερκεραστούν. Ο διαφαινόμενος κίνδυνος είναι ότι η φορολογική διοίκηση θα συνεχίσει να ακολουθεί μια πορεία βραδύτατων μεταρρυθμίσεων χωρίς να δίνεται τέλος ούτε στις πολιτικές επεμβάσεις ούτε στη διαφθορά».

Γενικότερα η καχυποψία με την οποία αντιμετωπίζουν το θέμα οι πιστωτές (Τρόικα) οφείλεται¹⁶:

¹⁴ www.enikonomia.gr/economy/44967,O-Giwrgos-Pitsilhs-neos-GGDE.html

¹⁵ www.iefimerida.gr/sites/default/files/ekthese_troikas_gia_lexiprothesma_khree_0.doc

¹⁶ www.newsbomb.gr/politikh/news/story/460429/kante-tin-geniki-grammateia-esodon-anexartiti-arhi

- 1ον.** Στην εξαρχής απροθυμία που έδειξε η Κυβέρνηση να στελεχώσει και να χρηματοδοτήσει μια ημιαυτόνομη ΓΓΔΕ.
- 2ον.** Στο γεγονός ότι παρά την αυτονομία Θεοχάρη τα έσοδα δεν ήταν ποτέ τα αναμενόμενα, γεγονός που έβαζε σε σκέψεις τους δανειστές για λάθος χειρισμούς στο εσωτερικό της Υπηρεσίας.
- 3ον.** Οι δανειστές δεν μπορούσαν ποτέ να κατανοήσουν πως είναι δυνατόν να ββαιώνονται τόσα πολλά πρόστιμα δισεκατομμυρίων και να εισπράττονται τελικά τόσα λίγα χρήματα.

Ενδεικτικά από την ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕΠ) και του ΔΝΤ ¹⁷ (30 Ιανουαρίου 2013) αναφέρουμε κάποιες από τις προϋποθέσεις για την αυτονομία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

Συστάσεις	Ελάχιστες Προϋποθέσεις
πλήρως εξουσιοδοτημένη να διαχειρίζεται και να επιβάλλει το φορολογικό δίκαιο, με σαφή καθορισμό των προς τούτο απαιτούμενων αρμοδιοτήτων και απολογιστικών ευθυνών	Οι εξουσίες και αρμοδιότητες στους φορολογικούς νόμους πρέπει να εκχωρούνται άμεσα στον Επικεφαλή της φορολογικής διοίκησης στη νομοθεσία (ή έμμεσα μέσω του Υπουργού Οικονομικών εάν οι νόμοι περί εσόδων εκχωρούν άμεσα τις αρμοδιότητες μόνον στον Υπουργό) και ο Επικεφαλής πρέπει να μπορεί περαιτέρω να εκχωρεί εξουσίες σε στελέχη στο επιχειρησιακό επίπεδο.
υπό την ηγεσία ενός «Διευθύνοντος Συμβούλου», προσώπου μη-πολιτικού, διοριζόμενου για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ανεξαρτήτως του χρονικού ορίζοντα της μίας ή της άλλης κυβέρνησης, και υπεύθυνου για το σύνολο του οργανισμού, περιλαμβανομένου και του δικτύου των αποκεντρωμένων υπηρεσιών του	Στην πραγματικότητα, και υπό την προϋπόθεση της δέουσας λογοδοσίας, ο Επικεφαλής πρέπει να έχει τον έλεγχο όλων των πτυχών του Οργανισμού.
Ευελιξία ως προς τον προϋπολογισμό	Ο Επικεφαλής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει κονδύλια μεταξύ κατηγοριών του προϋπολογισμού, εντός ορισμένων ορίων, ώστε να παρέχεται επιχειρησιακή ευελιξία

¹⁷ www.zougla.gr/file.ashx?fid=943721

<p>Ανθρώπινοι Πόροι- διορισμοί</p>	<p>Ο Επικεφαλής πρέπει να έχει επαρκή αυτονομία ώστε να κάνει απρόσκοπτα τουλάχιστον το 90% του συνόλου των διορισμών (από εξωτερικές προσλήψεις ή εσωτερικές προαγωγές), ακολουθώντας φυσικά αντικειμενικές και διαφανείς διαδικασίες με μηχανισμούς έννομης προστασίας και απολογιστική ευθύνη. Οι κανόνες για τις διαδικασίες επιλογής, περιλαμβανομένων και των κριτηρίων επιλογής, είναι δυνατόν να ορίζονται σε νόμο περί απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, αλλά η φορολογική διοίκηση θα έχει μέγιστη ευχέρεια για τους διορισμούς, υπό κάποια εποπτεία. Οι κεντρικές υπηρεσίες θα μπορούσαν να διατηρήσουν κάποια περιορισμένη ανάμειξη (π.χ. για ανώτερες επιτελικές θέσεις). Καμία πολιτική ανάμειξη δεν θα πρέπει να υπάρχει σε κανένα διορισμό.</p>
<p>Ανθρώπινοι Πόροι- αποδοχές</p>	<p>Τα επίπεδα αμοιβών πρέπει να είναι ανταγωνιστικά με αυτά του ιδιωτικού τομέα, ιδιαίτερος για επαγγελματίες ελεγκτές</p>

1.3. Δημιουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)

1.3.1. Τι και ποιες είναι οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές αποτελούν διοικητικές υπηρεσίες οι οποίες έχουν τα εξής κύρια χαρακτηριστικά¹⁸:

- Αποτελούν κρατικά όργανα, που εκφεύγουν όμως του ιεραρχικού ελέγχου ή της εποπτείας της κεντρικής διοίκησης και υπόκεινται μόνο σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας. Έτσι, δεν υπέχουν υποχρέωση υπακοής έναντι των οργάνων της εκτελεστικής λειτουργίας.
- Τα μέλη τους διαθέτουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία αντίστοιχη με αυτή των δικαστών. Προσωπική ανεξαρτησία σημαίνει ότι δεν λαμβάνουν εντολές και δεσμεύονται από το νόμο, ενώ λειτουργική ανεξαρτησία σημαίνει ότι τα άλλα όργανα του κράτους, ιδίως η εκτελεστική λειτουργία δεν μπορούν να παρέμβουν στον τρόπο με τον οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους.
- Διαθέτουν ευρείες αποφασιστικές αρμοδιότητες (ιδίως κανονιστικές και κυρωτικές) με αντικείμενο τη ρύθμιση ζωτικών και ευαίσθητων τομέων της πολιτικής, οικονομικής και γενικά κοινωνικής ζωής. Επιπλέον, οι αποφάσεις τους λειτουργούν δεσμευτικά για τα υπόλοιπα κρατικά όργανα.

Στο Σύνταγμα της Ελλάδος κατοχυρώθηκε η προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών και η διαδικασία εκλογής των μελών τους. Ωστόσο η πρόβλεψη αυτή αναφέρεται μόνο στις πέντε (5) συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές, οι οποίες αναγνωρίστηκαν με την αναθεώρηση του 2001. Οι αρχές αυτές είναι:

1. ο Συνήγορος του Πολίτη,
2. η Αρχή Προστασίας του Απορρήτου των Τηλεπικοινωνιών,
3. η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων,
4. το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης,
5. το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές λειτουργούσαν και πριν περιβληθούν τη συνταγματική νομιμοποίηση. Το Σύνταγμα θέλει (άρθρο 87 § 1) τους δικαστές να «απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία». Ακριβώς το ίδιο θέλει (άρθρο 101 §1) και για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών που «διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία». Επιπλέον στην παράγραφο δύο του ανωτέρου άρθρου ορίζεται πως «η επιλογή

¹⁸ akrivopoulouchristina.wordpress.com/2010/03/02/ανεξάρτητες-αρχές-χαρακτηριστικά-κα

τους γίνεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής και με επιδίωξη ομοφωνίας ή πάντως με την αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών της». Δηλαδή, πλειοψηφία 80% που είναι μεγαλύτερη κι από την απαιτούμενη για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας από τη Βουλή. Εκτός από τον δικαστικό έλεγχο των πράξεων και αποφάσεων που εκδίδουν, ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπει τον τρόπο άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου για την δράση των Ανεξάρτητων Αρχών. Έτσι, υφίστανται δύο (2) μορφές ελέγχου, δικαστικός και κοινοβουλευτικός. Αυτά καταδεικνύουν το κύρος με το οποίο ο συνταγματικός νομοθέτης επενδύει τις Ανεξάρτητες Αρχές και τα μέλη τους.

Επιπλέον οι Ανεξάρτητες Αρχές¹⁹:

1. Κατοχυρώνουν μια πρόσθετη θωράκιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αυτό στην εποχή μας είναι πολύ σημαντικό, αν αναλογιστεί κανείς πόσα νέα είδη κινδύνων έχουν προστεθεί τα τελευταία χρόνια, π.χ. κινητή τηλεφωνία, internet, χρήση βάσεων δεδομένων από κρατικές αρχές και ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.λπ.
2. Εγγυώνται ή και υλοποιούν μια στοχευμένη διεκπεραίωση κρίσιμων πολιτικών ζητημάτων στην αντιμετώπιση των οποίων υπήρχε ανυπαρξία πολιτικής βούληση, π.χ. προσλήψεις στο δημόσιο, χειραγώγηση της αγοράς, έλεγχος των ραδιοτηλεοπτικών μέσων κ.λπ.
3. Λειτουργούν με χαρακτηριστικά που λείπουν ή έστω σπανίζουν στην κρατική διοίκηση, π.χ. εξειδίκευση του προσωπικού, ταχύτητα, αποτελεσματικότητα, διεπιστημονικότητα στην αντιμετώπιση των ζητημάτων κ.λπ.

Εκτός από τις πέντε (5) συνταγματικά προβλεπόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, ένας μεγάλος αριθμός τους προβλέπεται και νομοθετικά όπως:

- η Επιτροπή Ανταγωνισμού
- η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ)
- το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)
- ο Συνήγορος του Πολίτη
- το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ)
- η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)
- η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)

¹⁹ tvxs.gr/news/ellada/aneksartites-arxes-theoria-kai-praksi

- η Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες
- η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)
- η Επιτροπή Ανταγωνισμού

Γενικότερα υπάρχει η πεποίθηση ότι η δημιουργία των Ανεξάρτητων Αρχών, τουλάχιστον εν μέρει, οφείλεται στην αδυναμία των πολιτικών να χειριστούν ζητήματα που δεν βρίσκονται στη δική τους «επιρροή», εφόσον επί της ουσίας πρόκειται για μετακύληση αρμοδιοτήτων και ευθυνών στις Ανεξάρτητες Αρχές, που κάποιες φορές καλούνται να «βγάλουν τα κάστανα απ' τη φωτιά»²⁰.

1.3.2. Αυτονομία Υπηρεσιών Δημοσίων Εσόδων – Διεθνή παραδείγματα

Βάσει της έρευνας ΟΟΣΑ το 2010 με θέμα: «Σειρά Συγκριτικών Εκθέσεων Φορολογικής Διοίκησης», οι περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ έχουν το απαιτούμενο ελάχιστο επίπεδο αυτονομίας στις υπηρεσίες δημοσίων εσόδων τους. Μερικές από τις Χώρες που επιτυγχάνουν την αυτονομία μέσω μιας διεύθυνσης εντός του Υπουργείου Οικονομικών, είναι η Αυστρία, η Γαλλία, η Ολλανδία, και η Ελβετία. Χώρες που επιτυγχάνουν αυτονομία χρησιμοποιώντας ένα είδος ενιαίου ημιαυτόνομου φορέα, είναι, μεταξύ άλλων η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Φινλανδία, η Ουγγαρία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Για παράδειγμα στην Ιρλανδία, τα δημόσια έσοδα ²¹ διοικούνται από έναν Πρόεδρο και δύο (2) Επιτρόπους, οι οποίοι έχουν την ιδιότητα του γενικού γραμματέα. Η δομή αυτή υπάρχει από το 1922 και είναι σε ισχύ ακόμη και σήμερα.

Τα συνήθη χαρακτηριστικά ημιαυτόνομων φορολογικών υπηρεσιών δημοσίων εσόδων είναι:

- ιδρύονται με ξεχωριστό, ειδικό νόμο.
- λαμβάνουν εντολή να διοικήσουν και να εφαρμόσουν στην πράξη τη νομοθεσία του κράτους περί δημοσίων εσόδων.
- τελούν υπό την υψηλή εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών.

²⁰ tvxs.gr/news/ellada/aneksartites-arxes-theoria-kai-praksi

²¹ en.wikipedia.org/wiki/Revenue_Commissioners

- χρηματοδοτούνται από ειδικό κονδύλι που ψηφίζει η Βουλή και εγκρίνει ο Υπουργός Οικονομικών.
- έχουν ως επικεφαλής μη πολιτικό πρόσωπο στο οποίο εκχωρούνται όλες οι απαραίτητες αρμοδιότητες και εξουσίες, ώστε η υπηρεσία να είναι σε θέση να φέρει σε πέρας την αποστολή της.
- δεν υπόκεινται στην εν γένει νομοθεσία και κανόνες για τη δημόσια διοίκηση όσον αφορά τα εργασιακά θέματα και δη τα θέματα των προσλήψεων, των προαγωγών και των απολύσεων, ούτε στους γενικούς κανόνες για τη δημόσια διοίκηση όσον αφορά την οικονομική διοίκηση.
- διέπονται από το απαιτούμενο καθεστώς όσον αφορά τη λογοδοσία και τη διαφάνεια (μεταξύ άλλων, υποχρεώσεις δημοσίευσης εκθέσεων, Δ.Σ. το οποίο ενδεχομένως θα περιλαμβάνει εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα, Δ.Σ. το οποίο είτε είναι συμβουλευτικό είτε έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει διοικητικές αποφάσεις ή αποφάσεις περί της ακολουθητέας πολιτικής).
- μπορεί να έχουν στο αντικείμενό τους τόσο τη φορολογική διοίκηση όσο και τη διοίκηση των τελωνείων.
- ο σχετικός ειδικός νόμος μπορεί να περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την αρχική στελέχωση της υπηρεσίας και ίσως και διατάξεις σχετικά με τους δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι αυτή τη στιγμή απασχολούνται με καθήκοντα τα οποία θα περάσουν στις αρμοδιότητες της νέας υπηρεσίας

1.3.3. Αρμοδιότητες, λειτουργία και δομή της Ανεξάρτητης Αρχής

Με το Ν.4389/2016 (ΦΕΚ 94Α', 27-5-2016) δημιουργήθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων σε καθολική διαδοχή της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Στο νόμο αυτό εξειδικεύονται όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά στοιχεία της δομής, της οργάνωσης και λειτουργίας της. Σταχυολογικά κάποια στοιχεία καταγράφονται στις υποενότητες παρακάτω:

1.3.3.1. Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες της Αρχής αφορούν:

- α) τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών και τελωνειακών εσόδων, καθώς και την είσπραξη λοιπών δημοσίων εσόδων,

- β) την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας της βεβαίωσης και της είσπραξης των δημοσίων εσόδων και της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την είσπραξη δημοσίων εσόδων,
- γ) τη λήψη και την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών της, στους τομείς της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, του λαθρεμπορίου, της φορολογικής απάτης και της παραοικονομίας, της εφαρμογής των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, της βεβαίωσης και είσπραξης και της βελτίωσης της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων,
- δ) την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων, οδηγιών και λοιπών διοικητικών εγγράφων που αφορούν εν γένει στην ερμηνεία και στην εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής, τελωνειακής και λοιπής νομοθεσίας που σχετίζεται με τους τομείς αρμοδιότητάς της,
- ε) την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων, οδηγιών, ατομικών διοικητικών πράξεων και λοιπών διοικητικών εγγράφων που αφορούν σε θέματα οργάνωσης υπηρεσιών και διαχείρισης των πάσης φύσεως πόρων της,
- στ) τη λήψη και την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος και των συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και για την συμβολή στην υγιή λειτουργία της αγοράς, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας της χημικής βιομηχανίας και την παροχή σχετικής επιστημονικής υποστήριξης σε δικαστικές, αστυνομικές και λοιπές Κρατικές Αρχές και Υπηρεσίες,
- ζ) το στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό των δράσεων όλων των υπηρεσιών της και την κατάρτιση στοχοθεσίας και δεικτών απόδοσης,
- η) την κατάρτιση των επιμέρους επιχειρησιακών σχεδίων φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών ελέγχων αρμοδιότητάς της και τον προγραμματισμό ελέγχων για τη διαπίστωση της εφαρμογής της φορολογικής, τελωνειακής και λοιπής νομοθεσίας αρμοδιότητάς της. Επίσης, την αξιολόγηση και την ιεράρχηση των αιτημάτων ελέγχου που υποβάλλονται από άλλους φορείς,
- θ) τον εντοπισμό φαινομένων φοροδιαφυγής, λαθρεμπορίου, φορολογικής απάτης, παραεμπορίου και παραοικονομίας και τον καταλογισμό της διαφεύγουσας φορολογητέας ύλης,
- ι) τον εντοπισμό φαινομένων διαφθοράς, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων

υπηρεσιών και μη τήρησης της νομιμότητας που τυχόν παρατηρούνται στη λειτουργία και στη δράση των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών της,

- ια) την εποπτεία και το συντονισμό των ελεγκτικών φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτήν, καθώς και την αξιολόγηση και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της δράσης τους σε σχέση με την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί με βάση τον επιχειρησιακό σχεδιασμό ελέγχων και τα προγράμματα επιχειρησιακής δράσης που έχει καταρτίσει η Αρχή,
- ιβ) την εισήγηση νομοθετικών διατάξεων και μέτρων για την ενίσχυση της φορολογικής και τελωνειακής συμμόρφωσης και την υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση και την επιτάχυνση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων,
- ιγ) τη διατύπωση απλής γνώμης για σχέδια νόμων που ρυθμίζουν ζητήματα τα οποία και εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της
- ιδ) το συντονισμό και τη συνεργασία με άλλους φορείς και αρχές στα πλαίσια της άσκησης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων.
- ιε) την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού των δαπανών της,
- ιστ) την κατάρτιση και εκτέλεση προγράμματος προμηθειών για την ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών της, εξαιρουμένης της προμήθειας κεντρικού εξοπλισμού πληροφορικής και του συστημικού λογισμικού πληροφορικής που απαιτείται για τη χρήση του, που εκτελείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην εκάστοτε ισχύουσα Συμφωνία Επιπέδου Εξυπηρέτησης. Η προμήθεια περιφερειακού τερματικού εξοπλισμού και του λογισμικού που τον συνοδεύει γίνεται από την Αρχή σύμφωνα με τις ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζει η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών και δύναται να διενεργείται από αυτήν κατόπιν αιτήματος του Διοικητή της Αρχής,
- ιζ) την κατάρτιση συμβάσεων για τα έργα της Αρχής,
- ιη) την εποπτεία των φορέων που λειτουργούν στην Αρχή και τη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιοποίηση των ειδικών λογαριασμών που αφορούν την Αρχή ή λειτουργίες αυτής. Ως φορείς και ειδικοί λογαριασμοί νοούνται ο Ειδικός Λογαριασμός Τελωνείων, η αρμοδιότητα παρακολούθησης και αξιοποίησης του οποίου μεταβιβάστηκε στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με την υπ' αριθμ. Δ6Α 1145867/2013 ΑΥΟ (Β'2417) και το Ειδικό Ταμείο Ελέγχου Παραγωγής και Ποιότητας Αλκοόλης - Αλκοολούχων Ποτών (Ε.Τ.Ε.Π.Π.Α.Α.) η αρμοδιότητα εποπτείας του οποίου μεταβιβάστηκε στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με

την υπ' αριθμ. Δ6Α 1015213/2013 ΑΥΟ (Β' 130), καθώς και κάθε άλλος ειδικός λογαριασμός ή φορέας του οποίου η διαχείριση ή εποπτεία, αντίστοιχα, τυχόν ανατεθεί στην Αρχή στο μέλλον,

- ιθ) την ανάπτυξη, επικαιροποίηση, συντήρηση, λειτουργία και χρήση του λογισμικού εφαρμογών των πληροφοριακών συστημάτων ή την προμήθειά του, που είναι απαραίτητη για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της και την ασφάλεια και διαχείριση των δεδομένων που προέρχονται από τις δραστηριότητές της, όπως ιδίως λογισμικού εφαρμογών που υποστηρίζουν τις κύριες αρμοδιότητες των Φορολογικών και των Τελωνειακών Υπηρεσιών και του Γενικού Χημείου του Κράτους (ΓΧΚ),
- κ) την παροχή και υποστήριξη Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών προς τον πολίτη, τις επιχειρήσεις, τους φορείς του δημόσιου τομέα για τη διευκόλυνση των συναλλαγών, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την απλούστευση των διαδικασιών και την επίτευξη φορολογικής δικαιοσύνης και διαφάνειας,
- κα) τον καθορισμό της τεχνολογικής στρατηγικής της, ως προς το σχεδιασμό και την ανάπτυξη εφαρμογών και των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- κβ) κάθε άλλη ενέργεια που είναι απαραίτητη στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της.

1.3.3.2. Λειτουργική ανεξαρτησία

Υπάρχει λειτουργική ανεξαρτησία της ΑΑΔΕ και εξειδικεύεται στις σχέσεις αυτής ως προς τη Βουλή, τις Διοικητικές Αρχές αλλά και τον Υπουργό Οικονομικών. Ειδικότερα δε για τις σχέσεις της με τον Υπουργό Οικονομικών προβλέπεται ότι:

1. Η Αρχή δεν υπόκειται σε ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία από τον Υπουργό Οικονομικών.
2. Ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να υποβάλει στρατηγικές προτάσεις και να παρέχει στρατηγικές οδηγίες στην Αρχή σχετικά με το στρατηγικό σχεδιασμό για την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής σε ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Αρχής και σε εξαιρετικές περιστάσεις. Οι στρατηγικές οδηγίες και οι προτάσεις δεν μπορούν να επεκταθούν σε οργανωτικά και λειτουργικά ζητήματα της Αρχής ή σε θέματα του προσωπικού αυτής.
3. Η Αρχή ενημερώνει περιοδικά τον Υπουργό Οικονομικών. Ο Υπουργός δεν δύναται, για συγκεκριμένες υποθέσεις ή περιπτώσεις, να υποβάλει προς την Αρχή αίτημα παροχής πληροφοριών ή να παράσχει δεσμευτικές οδηγίες, του παρέχονται όμως

υποχρεωτικά από αυτήν συγκεντρωτικά στοιχεία που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

4. Σε περίπτωση διαφωνίας του Υπουργού Οικονομικών με τον Διοικητή της Αρχής, σχετικά με την εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής, το ζήτημα παραπέμπεται από τον Υπουργό Οικονομικών στο Συμβούλιο Διοίκησης της Αρχής.
5. Η Αρχή, μέσω του Διοικητή της, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών νομοθετικές διατάξεις για ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της.
6. Πριν από την υποβολή προς ψήφιση στη Βουλή νομοθετικών διατάξεων για ζητήματα φορολογικής και τελωνειακής πολιτικής, καθώς και της εφαρμογής τους, ο Υπουργός Οικονομικών τις γνωστοποιεί στην Αρχή. Η Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών από το χρόνο που έλαβε γνώση διατυπώνει γνώμη επ' αυτών, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν είναι δεσμευτική για τον Υπουργό Οικονομικών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας αυτής θεωρείται ότι η Αρχή έχει διατυπώσει γνώμη σύμφωνη προς το περιεχόμενο των νομοθετικών διατάξεων. Σε περιπτώσεις επείγοντος, η ως άνω προθεσμία συντέμνεται σε δέκα (10) ημέρες, ενώ σε περιπτώσεις κατεπείγοντος σε τρεις (3) ημέρες.
7. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και για τη νομοθετική πρωτοβουλία λοιπών Υπουργείων, όταν αφορούν ζητήματα εμπίπτοντα στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής. Στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις υποβάλλονται προς την Αρχή για τη διατύπωση γνώμης μέσω του Υπουργού Οικονομικών, τηρουμένης της ως άνω διαδικασίας.
8. Πριν από την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων και εγκυκλίων που αφορούν εν γένει στην ερμηνεία και στην εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας που άπτεται των αρμοδιοτήτων του Γενικού Χημείου του Κράτους (ΓΧΚ), η Αρχή τις γνωστοποιεί στον Υπουργό Οικονομικών για παροχή απόψεων, οι οποίες σε κάθε περίπτωση δεν είναι δεσμευτικές για την Αρχή.

1.3.3.3. Όργανα διοίκησης

Σε ειδικό υποκεφάλαιο εξιδανικεύεται η οργανωτική δομή και οι αρμοδιότητες των οργάνων. Τα όργανα της Διοίκησης είναι το Συμβούλιο της Διοίκησης και ο Διοικητής.

Το Συμβούλιο Διοίκησης είναι πενταμελές (5), αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) ακόμη τακτικά μέλη, τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης συμμετέχει ο Διοικητής της

Αρχής ως εκ της ιδιότητάς του, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης ορίζεται πενταετής (5) και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά.

Ως προς τις δραστηριότητες της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης παρέχει γενικές κατευθυντήριες οδηγίες για το στρατηγικό σχεδιασμό της Αρχής, παρέχει τη σύμφωνη γνώμη του για το στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο της Αρχής, καθώς και για την ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της Αρχής.

Η θητεία του Διοικητή ορίζεται πενταετής (5) και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του.

1.3.3.4. Αρμοδιότητες Διοικητή

Όλες οι αρμοδιότητες της Αρχής ασκούνται από τον Διοικητή της, πλην αυτών που ρητώς ορίζεται ότι ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

- α) Εισηγείται στο Συμβούλιο Διοίκησης για όλα τα θέματα αρμοδιότητάς του.
- β) Διαμορφώνει και επικαιροποιεί τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της Αρχής. Επίσης, καταρτίζει και αναθεωρεί, εφόσον απαιτείται, το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο της Αρχής και καθορίζει τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και τα κριτήρια αξιολόγησης των οργανικών μονάδων αυτής, καθώς και των προϊσταμένων αυτών και του προσωπικού τους.
- γ) Εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών νομοθετικές ρυθμίσεις σε ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του καθώς και την έκδοση κανονιστικών πράξεων για τις οποίες ο Υπουργός εξακολουθεί να έχει αρμοδιότητα.
- δ) Εισηγείται για την υποβολή πρότασης για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων συναφών με τις αρμοδιότητες της Αρχής.
- ε) Υποβάλλει απαντήσεις της Αρχής, για ερωτήσεις, επερωτήσεις και επίκαιρες ερωτήσεις, αναφορές, καθώς και αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων βουλευτών, προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, για την υποβοήθηση της άσκησης των κοινοβουλευτικών αρμοδιοτήτων.
- στ) Λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες που υπάγονται στην Αρχή, συμπεριλαμβανομένης και της κίνησης της διαδικασίας πειθαρχικής δίωξης και ενώπιον των αρμόδιων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

- η) Αποφασίζει για τη συμμετοχή της Αρχής σε Ομάδες Εργασίες ή Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Οργανισμών με αντικείμενο που άπτεται αμιγώς των αρμοδιοτήτων της και ορίζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές εκ μέρους της.
- ζ) Αποφασίζει για τη συμμετοχή της Αρχής σε Ομάδες Εργασίας ή Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Οργανισμών με αντικείμενο που άπτεται αμιγώς των αρμοδιοτήτων της και ορίζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές εκ μέρους της.
- η) Εποπτεύει τους φορείς που λειτουργούν στην Αρχή και διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους ειδικούς λογαριασμούς που αφορούν την Αρχή ή λειτουργίες αυτής.

1.3.4. Κριτικές ως προς την ανεξαρτησία της Γ.Γ.Δ.Ε.

Η πρώτη και σημαντικότερη κριτική που γίνεται, αφορά τη θεσμοθέτηση της Γενικής Γραμματείας των Δημοσίων Εσόδων ως Ανεξάρτητης Αρχής. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι υφίσταται απώλεια της κρατικής εξουσίας στον έλεγχο των δημοσίων εσόδων (σχετικό άρθρο της πρώην Υφυπουργού Οικονομικών κ. Νάντιας Βαλαβάνη²²) ή καλύτερα την «αποξένωση» του Ελληνικού Κράτους από τον μηχανισμό συλλογής των δημοσίων εσόδων δηλαδή τις Εφορίες και τα Τελωνεία. Οι φόροι και γενικά τα δημόσια έσοδα είναι ο «πυρήνας» της εξουσίας του Κράτους. Η ανεξαρτητοποίηση της ΓΓΔΕ παρέχει σε αυτή τη δυνατότητα να σχεδιάζει μόνη της και να υλοποιεί τον προϋπολογισμό της αλλά και τη δύναμη του προσωπικού της. Σε αυτό ειδικότερα, είναι ριζικά αντίθετοι και οι συνδικαλιστικοί φορείς του Υπουργείου Οικονομικών²³ που αναλυτικότερα κάνουν λόγο:

- για διάσπαση του κλάδου ανάμεσα σε όσους μεταφέρονται στην Ανεξάρτητη Αρχή και όσους παραμένουν στο Υπουργείο Οικονομικών,
- το προσωπικό της Αρχής δεν θα υπάγεται πλέον στο Υπουργείο Οικονομικών και θα υπάρχει περιορισμένη εφαρμογή (αν όχι κατάργηση) του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα,
- θα υπάρχει πλήρης ευελιξία στη διαχείριση του προσωπικού και τις υπηρεσιακές μεταβολές (κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας),

²² tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/h-apagogi-ton-dimosion-esodon

²³ eforiakoi.org/old/2011-03-22-06-00-41/-/1475--a-

- θα υπάρξει διαφορετικό σύστημα αξιολόγησης,
- προεξοφλείται ο χαρακτηρισμός μέρους των υπαλλήλων ως ακατάλληλων κατά την πρώτη αξιολόγηση (η οποία θα γίνει με την έναρξη της λειτουργίας της νέας Αρχής), οι οποίοι θα τεθούν αυτόματα εκτός της Αρχής και το μέλλον τους παραπέμπεται ουσιαστικά στο Υπουργείο Εσωτερικών μέσω της κινητικότητας.

Ταυτόχρονα, η μεταφορά στη νέα Αρχή του συνόλου των επιτελικών διοικητικών μονάδων του Υπουργείου Οικονομικών που διαθέτουν σωρευμένη νομοπαρασκευαστική εμπειρία, αποστερούν από τον εκάστοτε Υπουργό τη νομοτεχνική τεχνογνωσία που οι υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών έχουν αναπτύξει στην παραγωγή νομοθετικού έργου, ενώ παράλληλα αποδυναμώνεται οποιοδήποτε διοικητικό προσωπικό θα παραμείνει στο σημερινό Υπουργείο Οικονομικών.

Από τις εξουσίες που δίνονται στην Αρχή αφορούν στη δυνατότητα αυτής να εκδίδει κανονιστικές αποφάσεις, για τις οποίες ζητείται η γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, χωρίς αυτή να είναι δεσμευτική για την Αρχή ενώ επίσης μπορεί με πράξη του Διοικητή να γίνει outsourcing σε ιδιωτικά ελεγκτικά κέντρα σημαντικών δραστηριοτήτων της φορολογικής όσο και της τελωνειακής διοίκησης (πχ. έλεγχοι). Αυτό πρακτικά σημαίνει μείωση του κρατικού ελεγκτικού μηχανισμού προς όφελος των ιδιωτών, απόφαση που είχε αναληφθεί και από την Αγγλία, η οποία όμως γρήγορα ξαναγύρισε στο καθεστώς του κρατικού ελέγχου. Η Αρχή δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές (άρθρο 1). Έχει πλήρη λειτουργική, οργανική και προσωπική ανεξαρτησία, άρα δεν υπόκειται σε έλεγχο σκοπιμότητας από οποιαδήποτε κρατική αρχή. Βεβαίως, ακριβώς γι' αυτό, ούτε ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να λογοδοτήσει για πράξεις ή παραλείψεις της. Οι επιπτώσεις είναι ανυπολόγιστες, καθώς η «Αρχή» έχει το αποκλειστικό προνόμιο ερμηνείας της φορολογικής νομοθεσίας, από την έκδοση των εγκυκλίων μέχρι την ερμηνεία για υποθέσεις φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων που διαχειρίζεται κάθε υπάλληλος (εφοριακός ή τελωνειακός).

Η ΑΑΔΕ θα διοικείται από Διοικητή, κατά το πρότυπο των Ανεξάρτητων Αρχών με πενταμελές (5) Συμβούλιο Διοίκησης. Στις συνεδριάσεις του ΔΣ θα συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου για τα επόμενα δέκα (10) χρόνια (πέντε (5) χρόνια εκ του νόμου και επιπλέον πέντε (5) χρόνια με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών), εμπειρογνώμονας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης στα φορολογικά, τελωνειακά, χημικά, κ.ά. αρχεία εσόδων της Χώρας με υπόδειξη και ως εκπρόσωπος της ΕΕ (άρθρο 8 και 10). Ο εμπειρογνώμονας «ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, βάσει

καταλόγου τριών (3) υποψηφίων τον οποίο καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή». Η Κομισιόν δηλαδή θα ετοιμάσει μια λίστα με επιλογές και ο Υπουργός Οικονομικών δεσμεύεται να επιλέξει απ' αυτήν. Ο εμπειρογνώμονας θα εποπτεύει, θα παρακολουθεί και θα ενημερώνει τους «θεσμούς» για κάθε ενέργεια της ΑΑΔΕ ασκώντας έτσι έλεγχο στο πιο στενό κομμάτι του κράτους, τα δημόσια έσοδα.

Τέλος, η UFE (Union des Finanzpersonals in Europa)²⁴ και τα μέλη της καταδικάζουν με τον πιο αυστηρό τρόπο το σχέδιο ιδιωτικοποίησης της διαχείρισης, ελέγχου και είσπραξης φόρων. Σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση, τέτοιες αρμοδιότητες δημοσίου συμφέροντος πρέπει να παραμένουν στον τομέα ευθύνης του Υπουργείου Οικονομικών, όπως γίνεται σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιβεβαιώνουν επίσης την απόλυτη ανάγκη να συνεχίσουν οι δημόσιοι λειτουργοί να έχουν υπ' ευθύνη τους τις οικονομικές αρμοδιότητες μέσα στο αυτονόητο δημοκρατικό πλαίσιο και υπό τον αποκλειστικό έλεγχο των κυρίαρχων εκλεγμένων Κυβερνήσεων. Καταδικάζουν την προσπάθεια αυτή εξάρθρωσης του δημοσίου φοροεισπρακτικού μηχανισμού, με όλα όσα αυτή συνεπάγεται για την αληθινή ανεξαρτησία των στελεχών της διαχείρισης κρατικών εσόδων.

²⁴ eforiakoi.org/old/images/stories/doc2015/17-5-16_UFE-SOLIDARITY.pdf

2.1. Γιατί πρέπει να συγκρινόμαστε

Στο σύγχρονο μάνατζμεντ όλες οι επιχειρήσεις ακολουθούν μία συνεχή διαδικασία αξιολόγησης των προϊόντων και των διαδικασιών με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου ή με τις βέλτιστες πρακτικές. Υπάρχουν πολλοί ορισμοί της **συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking)**. Ένας από αυτούς είναι²⁵:

Μία τυποποιημένη μέθοδος για τη συλλογή και την παρουσίαση σημαντικών λειτουργικών δεδομένων με τρόπο που επιτρέπει τη σύγκριση με την απόδοση διαφορετικών οργανισμών ή προγραμμάτων, συνήθως με στόχο να διαπιστωθούν καλές πρακτικές, να εντοπιστούν τυχόν προβλήματα ως προς την απόδοση και να διαπιστωθούν τα δυνατά σημεία ενός οργανισμού.

Γενικότερα λοιπόν πρόκειται για μία διαδικασία (βλ. σχήμα):

- καταγραφής - συλλογής δεδομένων
- εισαγωγή δεδομένων και παραγωγή διαγραμμάτων
- συγγραφή έκθεσης αξιολόγησης
- παρουσίαση αποτελεσμάτων (σύγκριση απόδοσης, διάγνωση προβλημάτων)
- προτάσεις για βελτίωση

Η συγκριτική αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει έναν οργανισμό:

- να καταλήξει σε μία αντικειμενική αξιολόγηση των δυνατών και των αδύνατων σημείων σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζει
- να αναζητήσει νέες μεθόδους και ιδέες προκειμένου να τις ενεργοποιήσει προς ίδιο όφελος
- να ξεπεράσει τυχόν αντίσταση από το εσωτερικό στην εφαρμογή των αλλαγών που θα θεσπιστούν
- να εντοπίσει τους παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση θέτοντας τις βάσεις βελτίωσης

²⁵ www.innosupport.net/index.php?id=2187&L=4

2.2. Το Παγκόσμιο γίνεσθαι

Οι βασικές αρχές που καθορίζουν μια σύγχρονη τελωνειακή διοίκηση, όπως ορίζεται από την αναθεωρημένη σύμβαση του Κιότο (Revised Kyoto Convention = RKC) και υιοθετήθηκε από την Παγκόσμια Οργάνωση Τελωνείων (ΠΟΤ) είναι²⁶:

- Διαφάνεια και προβλεψιμότητα στις τελωνειακές ενέργειες
- Τυποποίηση και απλούστευση της διασάφησης των εμπορευμάτων και των δικαιολογητικών εγγράφων
- Απλουστευμένες διαδικασίες για εξουσιοδοτημένους φορείς
- Μέγιστη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών
- Ελαχιστοποίηση των τελωνειακών ελέγχων για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανονισμούς
- Χρήση της διαχείρισης κινδύνου
- Συντονισμένη παρεμβάσεις με τις άλλες τελωνειακές διοικήσεις
- Διευκόλυνση εμπορίου
- Αυτό-αξιολόγηση

Η εφαρμογή της διαχείρισης του κινδύνου στις τελωνειακές διαδικασίες, όπως ορίζεται στην αναθεωρημένη Σύμβαση του Κιότο και τις κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής του, έχει γίνει η βέλτιστη πρακτική για τη διεξαγωγή αποτελεσματικών και αποδοτικών τελωνειακών ελέγχων ώστε να καταστεί δυνατή η καλύτερη χρήση των διαθέσιμων πόρων. Μέσα από την εφαρμογή της διαχείρισης του κινδύνου τα Τελωνεία μπορούν να καθορίσουν ποια αγαθά και ποιοι έμποροι συμμορφώνονται με την τελωνειακή νομοθεσία και ως εκ τούτου ενέχουν χαμηλό κίνδυνο για σκοπούς ελέγχου. Αυτοί οι έμποροι μπορούν στη συνέχεια να εγκριθούν για απλουστευμένες τελωνειακές διαδικασίες, οι οποίες θα απαιτούν λιγότερη παρέμβαση από τις Τελωνειακές Αρχές για την απελευθέρωση και τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων τους. Έτσι κάθε επιχειρηματίας που πληροί τα κριτήρια που έχουν προσδιοριστεί ως απαραίτητα για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση του εμπόρου με την τελωνειακή νομοθεσία μπορεί να αδειοδοτηθεί (να έχει εξουσιοδότηση). Η αδειοδότηση θα αναφέρει τις υποχρεώσεις του εξουσιοδοτημένου προσώπου σχετικά με τη χρήση της απλουστευμένης διαδικασίας.

Για την επίτευξη του στόχου της απόκτησης του απαραίτητου χρόνου για τη διαχείριση του κινδύνου και να ανακτήσουν αξιόπιστες πληροφορίες, οι κυβερνήσεις και οι Τελωνειακές Διοικήσεις θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα ως μια

²⁶ www.caricom-customs.com/documents/Best-Practice-Guide-CARICOM-Customs-21-01-2015.pdf

ολοκληρωμένη εμπορική δραστηριότητα. Αυτό θα απαιτήσει οι Τελωνειακές Διοικήσεις, σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού να αναπτύξουν και να συμφωνήσουν μία ολοκληρωμένη αλυσίδα ελέγχου, από την αφετηρία μέχρι και τον τελικό προορισμό εφαρμόζοντας βασικά στοιχεία ασφάλειας της εφοδιαστικής αλυσίδας (πχ φυσικοί έλεγχοι, προσωπικό, ασφάλεια πληροφορίας).

Σε μία διμερή συμφωνία για την επίτευξη μίας αλυσίδας τελωνειακών ελέγχων, η αξιολόγηση ασφαλών διαδικασιών πρέπει να είναι μία κοινή διαδικασία που έχει αφετηρία την προετοιμασία της εξαγωγής αγαθών που μέσα από ένα συνεχή έλεγχο της ακεραιότητας της αποστολής αποφεύγεται ο διπλός τελωνειακός έλεγχος. Για να καταστεί δυνατή μία τέτοιας μορφής αμοιβαία αναγνώριση των ελέγχων, οι Τελωνειακές Αρχές θα πρέπει να συμφωνήσουν (Διμερή ή πολυμερή) σχετικά με τους κοινούς κανόνες ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, την κοινή διαχείριση των προφίλ των οικονομικών φορέων και γενικότερα στην ανταλλαγή τελωνειακών δεδομένων. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα της από κοινού παρακολούθησης των διαδικασιών ελέγχου και την τήρηση των προβλεπόμενων πληροφοριών.

Οι Τελωνειακές Διοικήσεις πρέπει να συμφωνήσουν και να εφαρμόσουν εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς (ΕΟΦ) τόσο για τον εξαγωγέα όσο και για τον εισαγωγέα. Τότε και εφόσον οι ΕΟΦ μπορούν να προσφέρουν στις Τελωνειακές Διοικήσεις επαυξημένη ασφάλεια για τα διακινούμενα εμπορεύματα, οι Τελωνειακές Διοικήσεις θα είναι σε θέση να προσφέρουν premium διαδικασίες και πλήρως απλοποιημένες τελωνειακές διαδικασίες τελωνισμού και διασάφησης εμπορευμάτων.

Η αυξανόμενη χρήση του ηλεκτρονικού επιχειρείν στην εμπορική αλυσίδα έχει σαν αποτέλεσμα τη ροή περισσότερων πληροφοριών άμεσα διαθέσιμων σε ηλεκτρονική μορφή για χρήση από τις Τελωνειακές Διοικήσεις και άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες που εμπλέκονται στον έλεγχο των αγαθών και των ανθρώπων που διασχίζουν τα σύνορα. Αυτό επιτρέπει στις Τελωνειακές Διοικήσεις να απαιτήσουν τις απαραίτητες πληροφορίες από τον φορέα που εκκίνησε τη διαδικασία εξαγωγής των εμπορευμάτων διεθνώς, πριν η αποστολή αναχωρήσει για το ταξίδι προς τη Χώρα εισαγωγής. Οι διαφορετικές επιχειρηματικές πρακτικές που εφαρμόζονται στους διάφορους τρόπους μεταφοράς μπορεί να απαιτούν ειδικά προσαρμοσμένους κανόνες για την υποβολή των πληροφοριών.

Οι Κυβερνήσεις θα πρέπει, να αναλάβουν την πρωτοβουλία να αναπτύξουν συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών και άλλων κυβερνητικών φορέων που εμπλέκονται στο διεθνές εμπόριο, προκειμένου να διευκολυνθεί η απρόσκοπτη μεταφορά των δεδομένων του διεθνούς εμπορίου και για την ανταλλαγή πληροφοριών τόσο σε εθνικό όσο και σε

διεθνές επίπεδο. Αυτό θα επέτρεπε στον οικονομικό φορέα (ΕΟΦ) να υποβάλλει ηλεκτρονικά τις απαιτούμενες πληροφορίες μία φορά σε μία ενιαία καθορισμένη αρχή. Στο πλαίσιο αυτό τα Τελωνεία θα πρέπει να επιδιώξουν στενή ενσωμάτωση των εμπορικών διαδικασιών καθώς και τη ροή πληροφοριών στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού.

Η ασφάλεια και η διευκόλυνση της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού απαιτεί άρτια εκπαιδευμένο και υποκινούμενο προσωπικό στις Τελωνειακές Διοικήσεις, καθώς και σε κάθε άλλο εμπλεκόμενο στη διεθνή αλυσίδα εφοδιασμού. Η Τελωνειακή Διοίκηση θα πρέπει να διασφαλίσει ότι στο προσωπικό παρέχεται η απαραίτητη εκπαίδευση προκειμένου για τη δημιουργία και τη διατήρηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για να εκτελέσει αποτελεσματικά και αποδοτικά τους τελωνειακούς ελέγχους καθώς επίσης και να είναι ικανό να λειτουργήσει σε ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον.

2.3. Το Ευρωπαϊκό γίνεσθαι

Τα Τελωνεία αποτελούν την αιχμή του δόρατος στον αγώνα για την πάταξη του λαθρεμπορίου, της απάτης, των επικίνδυνων εμπορευμάτων, της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, διευκολύνοντας παράλληλα τις νόμιμες συναλλαγές²⁷. Η Τελωνειακή Ένωση υπήρξε ένα από τα πρώτα επιτεύγματα της ΕΕ. Η ΕΕ, με πληθυσμό περίπου πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων, είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός συνασπισμός στον κόσμο. Ως εκ τούτου, η Τελωνειακή Ένωση της ΕΕ διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στο πεδίο του διεθνούς εμπορίου, με αποτέλεσμα η διαπραγματευτική της θέση να υπερέχει της διαπραγματευτικής θέσης κάθε μεμονωμένης χώρας της ΕΕ στο πλαίσιο των διμερών εμπορικών της σχέσεων. Για τη διαχείριση του όγκου των διεθνών εμπορικών συναλλαγών απαιτείται η ταχεία και αποτελεσματική επεξεργασία εκατομμυρίων τελωνειακών διασαφήσεων ετησίως. Οι τελωνειακές υπηρεσίες της ΕΕ:

- διαχειρίζονται το 16% σχεδόν του συνόλου των παγκόσμιων εισαγωγών – δηλαδή πάνω από δύο (2) δισ. τόνους εμπορευμάτων ετησίως αξίας 3,5 τρισ. €.
- διεκπεραιώνουν πάνω από διακόσια εβδομήντα (270) εκατομμύρια διασαφήσεις ετησίως (αναλογία 8,6 διασαφήσεις ανά δευτερόλεπτο).

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από την Τελωνειακή Ένωση της ΕΕ αφορούν σε²⁸:

1. Υπηρεσίες προς τις δημόσιες αρχές (της ΕΕ και εθνικές)
 - ο Είσπραξη εσόδων για λογαριασμό των δημόσιων εθνικών αρχών και της ΕΕ

²⁷ https://europa.eu/european-union/topics/customs_el

²⁸ www.ipex.eu/IPEXL-WEB/.../082dbcc53b70d21c013bbcfbc9713bd.do COM_2012_791_EL_ACTE_f.doc

- Εφαρμογή τελωνειακών/εμπορικών πολιτικών και νομοθεσίας (σε ξηρά/θάλασσα/αέρα)
- Εν μέρει εφαρμογή από τις Τελωνειακές Αρχές και μη τελωνειακών πολιτικών και νομοθεσίας (π.χ. όσον αφορά την υγεία, την ασφάλεια)
- Ενημέρωση όσον αφορά τις εμπορικές ροές και τους εμπλεκόμενους φορείς για σκοπούς χάραξης πολιτικής (ιδίως στατιστικές για το εμπόριο εμπορευμάτων)

2. Υπηρεσίες προς την κοινωνία

- Προστασία κατά της τρομοκρατίας & και των εγκληματικών οργανώσεων [μείωση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (του «ξεπλύματος» χρημάτων), ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας]
- Προστασία της υγείας (ανθρώπων & ζώων, π.χ. όσον αφορά τα ναρκωτικά, την ασφάλεια των προϊόντων κλπ.)
- Επιβολή του σεβασμού του κράτους δικαίου
- Προστασία των συμφερόντων των φορολογουμένων στην ΕΕ
- Αύξηση της οικονομικής ευημερίας
- Εφαρμογή της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ (π.χ. επιβολή εμπορικών αποκλεισμών)
- Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Προστασία του περιβάλλοντος

3. Υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις

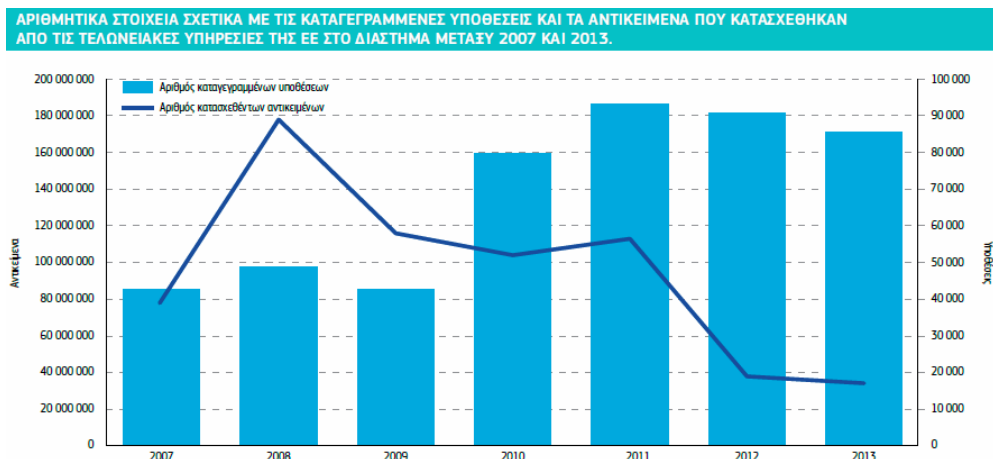
- Εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις εταιρείες και τα εμπορεύματα σε παρόμοιες καταστάσεις σε όλη την ΕΕ
- Περιορισμός στο ελάχιστο της παρείσφρησης εμποδίων σε υλικό ή διαδικαστικό επίπεδο στις εμπορικές ροές (π.χ. απλουστευμένες διαδικασίες, υπηρεσίες ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας)
- Στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην ΕΕ, π.χ. μέσω δασμολογικών αναστολών
- Προστασία της διανοητικής-πνευματικής ιδιοκτησίας
- Διαφανής, ταχεία και ομοιογενής πληροφόρηση και καθοδήγηση όσον αφορά διαδικασίες, εμπορικά μέτρα, πρότυπα και κανόνες, νομοθεσία και νομολογία

Η Τελωνειακή Ένωση της ΕΕ βρίσκεται πλέον σε πολύ προχωρημένο στάδιο, καθώς ήδη εφαρμόζεται μια ευρεία δέσμη κοινών κανόνων επί των εισαγωγών και των εξαγωγών και

έχουν καταργηθεί πλήρως όλοι οι έλεγχοι μεταξύ των μελών της²⁹. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι ένας ενιαίος χώρος εμπορικών συναλλαγών, εφόσον όλα τα εμπορεύματα κυκλοφορούν ελεύθερα, είτε έχουν κατασκευαστεί στην ΕΕ είτε έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό. Οι είκοσι οκτώ (28) Τελωνειακές Διοικήσεις της ΕΕ πρέπει να ενεργούν σαν να επρόκειτο για μία οντότητα. Έτσι όλα τα μέλη Τελωνειακής Ένωσης δεν εφαρμόζουν δασμούς στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές ενώ εφαρμόζουν ίδιους δασμούς για τα εμπορεύματα που εισάγονται στο έδαφος της από τρίτους. Έτσι μία καρέκλα που έχει κατασκευαστεί στην Πολωνία μπορεί να αποσταλεί στην Γαλλία χωρίς κανένα δασμό και κανένα τελωνειακό έλεγχο ενώ αντίστοιχα οι δασμοί για μία τηλεόραση από τη Σιγκαπούρη καταβάλλονται κατά κανόνα όταν τα εμπορεύματα εισάγονται για πρώτη φορά στην ΕΕ. Στη συνέχεια, δεν επιβάλλονται άλλοι δασμοί ούτε έλεγχοι.

Οι επιτυχίες και η ικανότητα της Τελωνειακής Διοίκησης στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχει αναδειχθεί και υπερθεματιστεί πολλές φορές. Πρόσφατα, το Σεπτέμβριο του 2016³⁰, ο Πιερ Μοσκοβισί που είναι Επίτροπος Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων

Φορολογίας
και
Τελωνείων
της ΕΕ,
δήλωσε
σχετικά:
«Διαπίστωσα

Πηγή: eur-lex.europa.eu/summary/chapter/customs.html?root_default=SUM_1_CODED%3D12&locale=el

και εγώ προσωπικά την εξαιρετική δουλειά των τελωνειακών υπηρεσιών σε όλη την ΕΕ όσον αφορά τα παραποιημένα και συχνά επικίνδυνα εμπορεύματα. Ωστόσο, η εγκληματική δραστηριότητα που κατακλύζει την εσωτερική μας αγορά με παραποιημένα και παράνομα εμπορεύματα δεν δείχνει σημάδια κόπωσης. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τις Τελωνειακές Αρχές, τους διεθνείς εταίρους και τη βιομηχανία για να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην ΕΕ.»

Τα τσιγάρα παραμένουν η κυριότερη κατηγορία δεσμευθέντων ειδών (27% του συνόλου), ενώ προϊόντα καθημερινής χρήσης που ενδεχομένως ενέχουν κινδύνους για την

²⁹ https://europa.eu/european-union/file/1336/download_el?token=oXc7wMRY

³⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3132_el.htm

υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών, όπως τρόφιμα και ποτά, είδη υγιεινής, φάρμακα, παιχνίδια και ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, αντιπροσωπεύουν το 25,8% του συνόλου. Για μια ακόμη φορά, η Κίνα ήταν η κύρια χώρα προέλευσης προϊόντων παραποίησης / απομίμησης (41%), και έπονται το Μαυροβούνιο, το Χονγκ Κονγκ, η Μαλαισία και το Μπενίν. Ενδεικτικά παρατίθεται διάγραμμα με τις καταγεγραμμένες υποθέσεις και τα αντικείμενα που κατασχέθηκαν από τις τελωνειακές υπηρεσίες της ΕΕ στο διάστημα μεταξύ 2007-2013.

2.4. Το Ευρωπαϊκό μέλλον των τελωνείων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μία από τις μεγαλύτερες εξωστρεφείς οικονομίες του κόσμου και τέτοια επιθυμεί να παραμείνει^{31,32}. Οι εμπορικές της συναλλαγές με τον υπόλοιπο κόσμο διπλασιάστηκαν στο διάστημα μεταξύ 1999 και 2010, με αποτέλεσμα σήμερα να αποτελεί τον κύριο εμπορικό εταίρο ογδόντα (80) Χωρών, τέσσερις (4) φορές περισσότερων από τις Χώρες των οποίων ο κύριος εμπορικός εταίρος είναι οι ΗΠΑ. Ως μια από τις μεγαλύτερες αγορές του κόσμου, η ΕΕ εισάγει περισσότερα γεωργικά προϊόντα που παράγονται σε αναπτυσσόμενες χώρες σε σχέση με το σύνολο των γεωργικών προϊόντων που εισάγουν η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Ιαπωνία, η Νέα Ζηλανδία και οι ΗΠΑ μαζί. Η Τελωνειακή της Ένωση πρέπει να παραμείνει ενεργή. Ο εκσυγχρονισμός της Τελωνειακής Ένωσης με στόχο την εγκατάλειψη του χαρτιού, που ξεκίνησε το 2003, έχει προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό. Ποσοστό μεγαλύτερο του 98% των τελωνειακών διασαφήσεων στην ΕΕ υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Τα Τελωνεία βρίσκονται αντιμέτωπα με την αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση του εμπορίου, των επιχειρηματικών προτύπων, της αλυσίδας εφοδιασμού και του εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Ζωτικής σημασίας για τις μελλοντικές εξελίξεις θα είναι το πρόγραμμα «Τελωνεία 2020», το οποίο βασίζεται σε παρεμφερείς πρωτοβουλίες της περιόδου 2007-2013, ξεκινά το 2014, έχει διάρκεια επτά (7) έτη και προϋπολογισμό άνω των πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων ευρώ. Το πρόγραμμα αυτό υποστηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των Τελωνειακών Αρχών, διευκολύνει τη δικτύωση, τις κοινές δράσεις και την κατάρτιση του προσωπικού των Τελωνείων και χρηματοδοτεί την προμήθεια συστημάτων για την υποστήριξη της ανάπτυξης ενός πανευρωπαϊκού ηλεκτρονικού τελωνειακού περιβάλλοντος, το οποίο θα επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο. Η πρωτοβουλία αυτή, θα δώσει τη δυνατότητα στα Κράτη - Μέλη και στους εμπόρους, να εργαστούν μαζί

³¹ eur-lex.europa.eu/summary/chapter/customs.html?root_default=SUM_1_CODED%3D12&locale=el

³² http://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

μέσω διαδικτύου και θα επιτρέψει στα Τελωνεία και τις επιχειρήσεις να εργαστούν καλύτερα, γρηγορότερα και πιο οικονομικά³³.

Το πρόγραμμα «Τελωνεία 2020»³⁴ διατηρεί την υποστήριξη για τον συντονισμό μεταξύ των Τελωνειακών Διοικήσεων των Κρατών-Μελών της ΕΕ, παρέχοντας μια πλατφόρμα για την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών, την ανάπτυξη κοινών κατευθυντήριων γραμμών και των συστημάτων πληροφορικής. Το 2015, το πρόγραμμα προώθησε τους στόχους για την υποστήριξη της εφαρμογής της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα των ηλεκτρονικών Τελωνείων με την εστίαση στην ενιαία κωδικοποίηση Τελωνείων (UCC = Union Customs Code), τη διευκόλυνση του εμπορίου, τα μέτρα ασφάλειας και προστασίας, καθώς και τη Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό ενενήντα τρία (93) e-τελωνεία και δύο χιλιάδες οκτακόσιοι τριάντα ένας (2831) συμμετέχοντες είχαν συγκληθεί κατά τη διάρκεια του 2015 υπό την αιγίδα του προγράμματος «Τελωνεία 2020». Η Επιτροπή επιτελεί ένα οργανωτικό ρόλο προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης λειτουργικότητα του προγράμματος «Τελωνεία 2020» και να συνδέσει τις δραστηριότητές του με τους γενικούς στόχους του e-Customs. Στην πραγματικότητα, ένα από τα μεγαλύτερα έργα του «Τμήματος Τελωνείων 2020» αφορά την πλήρη χρήση των γνώσεων των εμπειρογνομόνων από τα Κράτη - Μέλη της ΕΕ που συνεργάζονται σε ομάδες έργου για την ανάλυση των εθνικών τελωνειακών πρακτικών, προκειμένου να εντοπιστούν τα εμπόδια για την ορθή εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας της ΕΕ. Στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για την έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, διάφορες ομάδες έργου δημιουργήθηκαν για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ανησυχιών και την παροχή συστάσεων που αφορούν την επιτάχυνση της εφαρμογής των συστημάτων πληροφορικής.

2.5. Η τελωνειακή διοίκηση της Κύπρου

Για την Κυπριακή Δημοκρατία, το όραμα της Υπηρεσίας του τμήματος Τελωνείων³⁵ είναι να λειτουργεί ως ένας οργανισμός, ο οποίος θα βελτιώνεται και θα εξελίσσεται σε συνεχή βάση με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης προς όφελος της κοινωνίας μέσα στα πλαίσια της αποστολής του.

Η αποστολή επικεντρώνεται στη:

³³www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/0DC56B01F5FCE2F8C225740B004C3A39?OpenDocument

³⁴http://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/customs/policy_issues/e-customs_initiative/2015_progress_report.pdf

³⁵[http://www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/D03FDFD6A617E777C2257CBD002F4B54/\\$file/%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%202014-16.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/D03FDFD6A617E777C2257CBD002F4B54/$file/%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%202014-16.pdf?OpenElement)

- συνεισφορά στα δημόσια έσοδα με την αποτελεσματική είσπραξη των δασμών, φόρων και άλλων τελών, που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες του τμήματος Τελωνείων
- προστασία της κοινωνίας, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας μέσα από την εφαρμογή αποτελεσματικών μηχανισμών πρόληψης και καταστολής
- διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου και ενίσχυση της ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- αποτελεσματική αξιοποίηση και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού και χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τη σύγχρονη τεχνολογία για επίτευξη υψηλής ποιότητας αποτελεσμάτων

Οι στρατηγικοί στόχοι³⁶ αναφέρονται στην:

1. Βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών

Η βελτίωση της ποιότητας θα επέλθει μέσα από την αξιολόγηση του επιπέδου της ποιότητας των υφιστάμενων υπηρεσιών και ειδικότερα σε υπηρεσίες που σχετίζονται με την απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας τελωνισμού, τον προσανατολισμό προς τον χρήστη με ενίσχυση της αξίας των υπηρεσιών, τη παροχή δυνατότητας πρόσβασης στην πληροφόρηση και στη διασφάλιση της ποιότητας σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παροχής υπηρεσιών.

2. Διασφάλιση της πρόληψης και καταστολής

Το συνεχώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον επιβάλλει την πρόληψη και καταστολή στις καινούργιες μορφές απάτης. Στο πλαίσιο αυτό επιβάλλεται η προσαρμογή του συστήματος διαχείρισης των πληροφοριών και της ανάλυσης κινδύνου, την εντατικοποίηση της προσπάθειας για την καταπολέμηση της απάτης και η διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ελέγχου. Σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του ελέγχου αυτή αφορά στη βελτίωση ελέγχου στα σημεία εισόδου και εξόδου όσο και στα σημεία διέλευσης προκειμένου για την πάταξη των κινδύνων και τη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασία της κοινωνίας. Θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για να επιτυγχάνονται τα καλύτερα αποτελέσματα με λιγότερου αλλά στοχευμένους ελέγχους.

³⁶[www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/388FF0D3F553BEF4C2257D15003032B8/\\$file/STRATEGIC%20PLAN%20-%20d1%20\(2\)%20\(2\)%20last%20english.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/388FF0D3F553BEF4C2257D15003032B8/$file/STRATEGIC%20PLAN%20-%20d1%20(2)%20(2)%20last%20english.pdf?OpenElement)

3. Αποτελεσματική συνεισφορά στα δημόσια οικονομικά
Η Υπηρεσία του τμήματος Τελωνείων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα οικονομικά (βλ. επόμενη παράγραφο) συνεισφέροντας άμεσα με την είσπραξη σημαντικού μέρους των φορολογικών εσόδων. Ο σχεδιασμός ενεργειών, ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και η βελτίωση των διοικητικών δομών είναι μερικά στοιχεία που συνεισφέρουν στα έσοδα του κράτους.
4. Σύγχρονη Τελωνειακή Αρχή
Σύγχρονη Τελωνειακή Αρχή σημαίνει προσαρμογή στις νέες προκλήσεις (πχ περιβαλλοντική φορολογία), παροχή ποιοτικών υπηρεσιών με μείωση του διοικητικού κόστους.
5. Συνεργασία με Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Αρχές
Το Τελωνείο οφείλει να παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις και να κεφαλαιοποιήσει την αποκτούμενη εμπειρία, εντοπίζοντας και αξιοποιώντας ευκαιρίες τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και σε διεθνές επίπεδο.
6. Βελτίωση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού (καταγραφή και διάχυση γνώσης, εφαρμογή του Ευρωπαϊκού πλαισίου ικανοτήτων)
7. Ενθάρρυνση ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (βελτίωση δικτύου επικοινωνίας Τελωνείων)
8. Διάχυση του μηχανισμού διαχείρισης στρατηγικής και προγραμματισμού (ανάλυση περιβάλλοντος, μετρήσιμοι δείκτες σε όλους τους τομείς λειτουργίας, διάχυση αποκτούμενης γνώσης)
9. Αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου κεφαλαίου
10. Ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας και των τεχνολογικών εξελίξεων
11. Συνεχής βελτίωση παραγωγικότητας
12. Δημιουργία ευέλικτου οργανισμού (εργασιακό περιβάλλον, κεντροποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, διάλογος)

Κατά τη διάρκεια του 2014 η Υπηρεσία του τμήματος Τελωνείων παρουσίασε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Τα συνολικά έσοδα ήταν χίλια σάραντα εννέα (1.049) εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 4,6% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, τα δε έσοδα από εισαγωγικούς δασμούς αυξήθηκαν κατά 4,2%.
- διεκπεραίωσε περισσότερες από εκατόν δεκαέξι (116) χιλιάδες διασαφήσεις εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης

- διενήργησε περισσότερες από είκοσι τέσσερις (24) χιλιάδες ελέγχους (φυσικούς και εγγράφων) στις διασαφήσεις
- διεκπεραίωσε για σκοπούς ανάλυσης κινδύνου διακόσιες οκτώ (208) χιλιάδες διασαφήσεις εισόδου, τριάντα επτά (37) χιλιάδες διασαφήσεις εξαγωγής και δεκατριείς (13) χιλιάδες συνοπτικές διασαφήσεις εξόδου.
- χειρίστηκε χίλιες πεντακόσιες σαράντα τέσσερις (1.544) υποθέσεις διάπραξης αδικημάτων (περίπου 1,17 εκατ. εισπράξεις)
- χειρίστηκε είκοσι επτά (27) υποθέσεις ναρκωτικών και άλλων σκευασμάτων
- προέβη σε κατάσχεση 8,6 εκατ. τσιγάρων και περίπου ενός τόνου καπνού
- καταχώρησε δεκαπέντε (15) ποινικές διώξεις στο ποινικό δικαστήριο
- προέβη σε κατασχέσεις εβδομήντα ένα τριακοσίων τριάντα έξι (71.336) τεμαχίων εμπορευμάτων που παραβίαζαν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (347 υποθέσεις)
- χειρίστηκε εβδομήντα τέσσερις (74) υποθέσεις αδήλωτων ρευστών διαθεσίμων
- πραγματοποίησε τριακόσιους είκοσι πέντε (325) λογιστικούς και άλλους εκ των υστέρων ελέγχους σε εισαγωγείς και εμπλεκόμενα άτομα.
- συμμετείχε σε διάφορες κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις σε συνεργασία με διάφορες Τελωνειακές Αρχές, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς (όπως π.χ. με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (ΠΟΤ), την Europol, το Ευρωπαϊκό Γραφείο καταπολέμησης της Απάτης-OLAF), με σκοπό την πάταξη του λαθρεμπορίου φορολογητέων εμπορευμάτων, της διακίνησης ναρκωτικών και γενικά τον έλεγχο της ορθής τήρησης της τελωνειακής Νομοθεσίας
- διεύρυνε και βελτίωσε τις διαδικασίες του ηλεκτρονικού τελωνείου [σύστημα υποβολής δηλωτικών εισαγωγής, σύστημα δασμολογίου (TARIC) και κοινοτικών πιστώσεων (QUOTA), σύστημα εγγραφής και αναγνώρισης οικονομικών φορέων κα].

Συμπερασματικά από στοιχεία που παρατέθηκαν παραπάνω αλλά και από στοιχεία που συλλέχθηκαν από σχετική έρευνα στο διαδίκτυο, η Κυπριακή Τελωνειακή Διοίκηση στοχεύει άμεσα σε τρεις (3) διαφορετικούς στόχους:

- 1) πρωτίστως στο ανθρώπινο δυναμικό γιατί πλέον οι υπάλληλοι είναι επιφορτισμένοι να εφαρμόζουν νομοθεσία και άλλων Υπουργείων (πχ του Υπουργείου Υγείας για φαρμακευτικά, του Υπουργείου Γεωργίας για κτηνιατρικές υπηρεσίες και περιβαλλοντικά). Επίσης πρέπει να έχει αργαστή συνεργασία με τους εταίρους (βλ. συνδέσμους τελωνειακών και ναυτικών πρακτόρων, εμπορικούς συνδέσμους, εκπροσώπους των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όργανα και Κράτη-Μέλη

της ΕΕ, Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων) αλλά και να εφαρμόζει τις διατάξεις των Μνημονίων Κατανόησης (Memorandum of Understanding).

- 2) στην οικονομική βελτιστοποίηση της λειτουργίας, η οποία συνδυάζεται τόσο με μείωση του κόστους λειτουργίας (πχ ηλεκτρονικό τελωνείο, στοχευόμενοι τελωνειακοί έλεγχοι) όσο και με την ενίσχυση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού.
- 3) στην περαιτέρω ενίσχυση των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων (μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται εκ των υστέρων έλεγχοι και εσωτερικοί έλεγχοι) καθώς υπάρχει συνεχής αύξηση της εμπορικής απάτης και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, προϊόντων καπνού, καθώς και των εμπορευμάτων που παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας³⁷. Αυτό απαιτεί επιπλέον την ανάπτυξη μεθόδων για την παρακολούθηση της εξάπλωσης των νέων τάσεων απάτης και τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των ελέγχων και της διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου. Για να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις, καθώς και την έλλειψη προσωπικού, το Τελωνείο καλείται να εισαγάγει, σύγχρονες μεθόδους ελέγχου, ιδίως με βάση την ανάλυση κινδύνου και του σύγχρονου εξοπλισμού, την εκπαίδευση του προσωπικού του και τη βελτίωση των ηλεκτρονικών τελωνειακών συστημάτων και της δικτύωσης

2.6. Η Τελωνειακή Διοίκηση της Γαλλίας

Μία ενδιαφέρουσα Τελωνειακή Αρχή είναι της Γαλλίας εξαιτίας τόσο του μεγέθους της όσο του επηρεασμού που δέχεται η ΓΓΔΕ στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης της κυρίως εκ του γεγονότος ότι μετέχουν κυρίως στελέχη του Γαλλικού Υπουργείου Οικονομικών.

Το στρατηγικό πλάνο των Γαλλικών Τελωνειακών Αρχών για το 2018³⁸ αναπτύσσεται στους παρακάτω άξονες:

1. Προσαρμογή σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον

Αντιλαμβανόμενοι το γεγονός ότι οι Τελωνειακές Αρχές ελέγχουν το παγκόσμιο εμπόριο και υποστηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον, υποστηρίζουν τη διατήρηση της υψηλής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

³⁷Υπουργείο Οικονομικών: Στρατηγικό σχέδιο 2016-2018 (σελίδα 18)
[http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/DA9A5F12A52745C4C2257F5700439A2E/\\$file/18_YPIOYPΓEIO_OIKONOMIKΩN_final.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/DA9A5F12A52745C4C2257F5700439A2E/$file/18_YPIOYPΓEIO_OIKONOMIKΩN_final.pdf?OpenElement)

³⁸<http://www.douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/information/publication-douane/langues-etrangeres/french-customs-strategic-plan-2018.pdf>

μέσα από την προσαρμογή των εργαλείων και των μεθόδων εργασίας, τα Γαλλικά Τελωνεία οφείλουν να εργαστούν αποτελεσματικά με την υιοθέτηση των καλύτερων πρότυπων από τα Τελωνεία της ΕΕ προκειμένου στην προστασία του εδάφους και των ανθρώπων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την προώθηση της αποτελεσματικής φορολογίας. Επίσης τα Τελωνεία της Γαλλίας θα αναζητούν τις βέλτιστες ευρωπαϊκές διοικητικές πρακτικές των επιχειρήσεων προκειμένου να βοηθήσουν τις Γαλλικές επιχειρήσεις σε θέματα logistics.

2. Ανάπτυξη αποτελεσματικής δράσης για το λαθρεμπόριο

Η δράση για την αποτροπή του λαθρεμπορίου και του οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί για τις Γαλλικές Τελωνειακές Αρχές προτεραιότητα. Η διοίκηση οφείλει να εντοπίζει και να καταστέλλει τους κινδύνους που δημιουργούνται από την αύξηση του εμπορίου και της παγκοσμιοποίησης, προκειμένου να εμποδίσει νέες μορφές εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών, καπνού, παραποιημένων προϊόντων, όπλων και επικίνδυνων εμπορευμάτων. Μία από τις κύριες κατευθυντήριες οδηγίες του στρατηγικού σχεδίου είναι η βελτίωση των εθνικών αλλά και τοπικών μέσων τελωνειακού ελέγχου. Υφίσταται λοιπόν η ανάγκη για συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων που θα οδηγήσουν την εισαγωγή νέων μεθόδων ανάλυσης κινδύνου και στόχευσης.

3. Υποστήριξη της οικονομικής δραστηριότητας

Στόχος είναι να τεθούν σε εφαρμογή νέα μέτρα για τη στήριξη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη διεθνή αγορά και η γαλλική υλικοτεχνική υποδομή να ανταγωνίζεται τις υπόλοιπες Τελωνειακές Αρχές όσον αφορά τις διαδικασίες τελωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι θα αναπτυχθεί περισσότερο το «one-stop shop» για τις μεγάλες εταιρείες, και θα αναπτυχθεί περαιτέρω ο κεντρικός τελωνισμός στη Γαλλία δεδομένης της εφαρμογής του νέου τελωνειακού κώδικα της Ένωσης. Για την υποστήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων θα πρέπει να προωθηθεί η διεθνής συνεργασία που θα αφορά κυρίως την καταπολέμηση του ανταγωνισμού από πλαστά / παραποιημένα καθώς και επικίνδυνα προϊόντα. Τέλος, θα συνεχιστεί η εξορθολογικοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών και η περαιτέρω ανάπτυξη των ηλεκτρονικών διαδικασιών.

4. Εκσυγχρονισμός φορολογικών διαδικασιών

Ο σκοπός του στρατηγικού σχεδίου είναι να εκσυγχρονίσει και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των Γαλλικών Τελωνείων στην παρακολούθηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, των ελέγχων, καθώς και της δράσης κατά της φοροδιαφυγής. Ο στόχος αυτός συνδέεται με τις δράσεις εκσυγχρονισμού που είναι σε εξέλιξη για πολλά χρόνια τώρα (απλούστευση της διαδικασίας, ηλεκτρονικές πληρωμές κλπ) και τις επιλογές που έχουν ήδη γίνει (διαχείριση φόρου ρύπανσης) ώστε να εξασφαλιστεί η είσπραξη των φόρων και να μειωθεί το διοικητικό κόστος.

5. Αλλαγή της επιχειρησιακής δομής

Τα Γαλλικά Τελωνεία θα συνεχίσουν να αλλάζουν τις δομές σε όλους τους τομείς του έργου τους προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Η διεύθυνση ακτοφυλακής θα βελτιστοποιηθεί προκειμένου να αναπτυχθούν καλύτερα συστήματα αεροπορικών και θαλάσσιων πληροφοριών. Επίσης θα βελτιστοποιηθεί η διαπεριφερειακή συνεργασία των Τελωνείων της Γαλλίας ενώ προσαρμογές θα γίνουν στον τρόπο που οι υπηρεσίες (περιφερειακές και διαπεριφερειακές) αλληλεπιδρούν.

6. Στο κέντρο του στρατηγικού πλάνου είναι οι άνθρωποι

Η στρατηγική για τα Τελωνεία της Γαλλίας δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην υποστήριξη των ανθρώπινων πόρων προκειμένου να υποστηριχθούν οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Το στρατηγικό σχέδιο θέτει ως εκ τούτου προτεραιότητες που φτάνουν πέρα από την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των χρηστών, την ανάγκη να εναγκαλιστεί τον εκσυγχρονισμό των πρακτικών διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων και τις συνθήκες εργασίας, τις φιλοδοξίες του προσωπικού και τις φιλοδοξίες σταδιοδρομίας. Έτσι θα επανεξεταστούν οι μέθοδοι εκπαίδευσης καθώς και το σύστημα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού. Το πρόγραμμα εστιάζει κυρίως στην υγεία και την ασφάλεια, στην εργασία και στο διάλογο μεταξύ εργαζομένων και διοίκησης. Στην επαγγελματική κατάρτιση, η ακαδημία «La Rochelle» θα εντάξει μαθήματα κατάρτισης για όλες τις τελωνειακές ειδικότητες και θα προσφέρει νέα μαθήματα στο προσωπικό που θα συμβαδίζουν με την εργασία και τις επαγγελματικές αλλαγές.

Στη διαρκή προσπάθεια της Τελωνειακής Διοίκησης της Γαλλίας να ανταποκριθεί στις εκάστοτε προκλήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος αλλά και στην ανάγκη εκτέλεσης του στρατηγικού σχεδίου για το 2018 έχει αξιολογήσει σαράντα (40) μέτρα-προτάσεις

προκειμένου να υποστηρίξει το επιχειρηματικό περιβάλλον³⁹. Έχει γίνει πλέον κατανοητό ότι τα Γαλλικά Τελωνεία αποτελούν ένα παράγοντα επιτάχυνσης της ανάπτυξης για τις επιχειρήσεις και κατ' επέκταση και για τη Γαλλία, με την άμεση συμμετοχή στην ανάπτυξη ελκυστικότητας στην Γαλλική επικράτεια. Ειδικότερα το πλάνο υποστήριξης της επιχειρηματικότητας διαιρείται σε τρία (3) επίπεδα:

- 1) Απλούστευση και βελτιστοποίηση τελωνειακών διατυπώσεων σε διεθνές επίπεδο
- 2) Μείωση κόστους αλλά και εξοικονόμηση χρόνου για τις επιχειρήσεις και
- 3) Βοήθεια στις επιχειρήσεις προκειμένου να αναπτύξουν διεθνή δραστηριότητα

Αναφορικά με το δεύτερο επίπεδο, δηλαδή της μείωσης του κόστους αλλά και της εξοικονόμησης χρόνου για τις επιχειρήσεις προβλέπονται δώδεκα (12) διαφορετικά μέτρα, ένα εκ των οποίων επικεντρώνεται στις διαδικασίες ελέγχου (μέτρο 23) όπου προβλέπεται απλοποίηση των ελέγχων με τη λήψη ορισμένων δηλώσεων που έχουν εκδοθεί από άλλους εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς⁴⁰ (ΕΟΦ). Έτσι κάποια κριτήρια που απαιτούνται για την πιστοποίηση από κάποιον εγκεκριμένο οικονομικό φορέα (ΕΟΦ) είναι κοινά με άλλες πιστοποιήσεις που εκδίδονται από άλλες αρχές ή και τα Τελωνεία. Σκοπός της Γαλλικής Τελωνειακής Διοίκησης είναι να συνεργαστεί με αυτές τις Αρχές προκειμένου να εκδίδουν κοινές πιστοποιήσεις, ώστε να αποφευχθεί η επανάληψη επισκέψεων από αξιόπιστες επιχειρήσεις. Η απλούστευση αυτή ισχύει ήδη για κάποιες επιχειρήσεις και πρέπει να επεκταθεί και σε άλλους τομείς όπως πιστοποιήσεις που εμπίπτουν σε κανονισμούς για τις χημικές πρόδρομες ουσίες ή την άδεια εξαγωγής αγαθών διττής χρήσης.

Τα οικονομικά στοιχεία – αποτελέσματα των Γαλλικών Τελωνειακών Αρχών για το 2015, είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία⁴¹, ενδεικτικά οι κυριότεροι δείκτες αφορούν:

- κατασχέθηκαν ογδόντα οκτώ (88) τόνοι ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων δεκαεπτά (17) τόνων κοκαΐνης και εξήντα τρεις (63) τόνοι ινδικής κάνναβης
- κατασχέθηκαν 55.4 δις. ευρώ από εξακριβώσεις σε φορολογικούς παραδείσους
- διαπιστώθηκαν έσοδα 337 εκατ. ευρώ μέσω της δικαστικής οδού
- διαπιστώθηκαν τετρακόσιες είκοσι τρεις (423) περιπτώσεις για παραβιάσεις των απειλούμενων ειδών, φυτών και ζώων

³⁹ [http://douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/professionnel/dedouanement/dedouanez-en-france/customs-clearance-in-france-\(en\).pdf](http://douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/professionnel/dedouanement/dedouanez-en-france/customs-clearance-in-france-(en).pdf)

⁴⁰ Εγκεκριμένος είναι ο οικονομικός φορέας ο οποίος είναι αξιόπιστος σε ολόκληρη την ΕΕ στο πλαίσιο των τελωνειακών πράξεων που διενεργεί και επομένως δικαιούται να απολαμβάνει συγκεκριμένα οφέλη σε ολόκληρη την ΕΕ ανάλογα με τον τύπο του πιστοποιητικού που του χορηγείται.

⁴¹ <http://www.douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/information/publication-douane/langues-etranangeres/french-customs-2015-results-en.pdf>

- κατασχέθηκαν χίλια εκατόν πενήντα οκτώ (1.158) όπλα, σημειώνοντας αύξηση 40% σε σχέση με την περσινή χρονιά
- κατασχέθηκαν εξακόσιοι τριάντα (630) τόνοι λαθραίων τσιγάρων, σημειώνοντας αύξηση 49% σε σχέση με την περσινή χρονιά, αποτελώντας νέο ρεκόρ
- κατασχέθηκαν 7.7 εκατομμύρια προϊόντα παραποίησης / πλαστά
- επιθεωρήθηκαν 5.5 εκατομμύρια παιχνίδια στο πλαίσιο προστασίας του καταναλωτικού κοινού

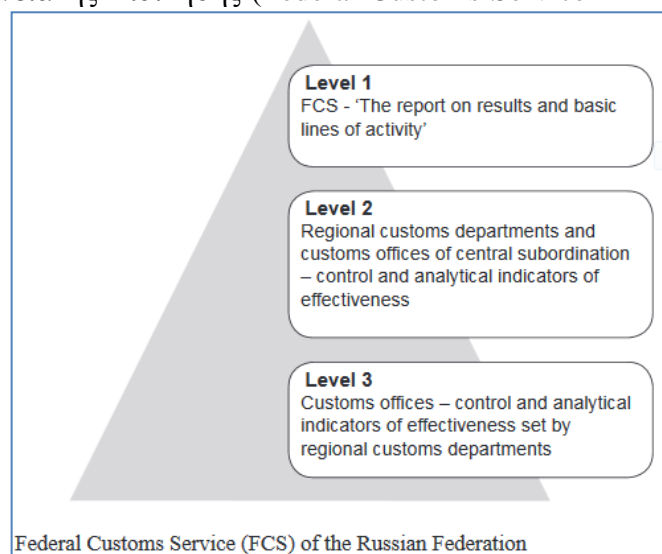
Επίσης για το έτος 2015 τα κυριότερα επιτεύγματα αφορούν σε:

- 90,5% των τελωνειακών διασαφήσεων διεκπεραιώθηκαν σε λιγότερο από πέντε λεπτά
- 86% των τελωνειακών εκκαθαρίσεων έγινε χωρίς γραφειοκρατικές διατυπώσεις (paperless)
- σαράντα τέσσερα (44) λεπτά είναι το μέσο κόστος των Γαλλικών Τελωνείων προκειμένου για τη συλλογή 100 ευρώ
- Δεκαέξι χιλιάδες τετρακόσιοι εβδομήντα τρεις (16.473) εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σε πεντακόσια δέκα (510) τμήματα (γραφεία, μονάδες, διοίκηση).

2.7. Σύστημα μέτρησης απόδοσης της Ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Διοίκησης

Μία πρόσφατη έρευνα που δημοσιεύτηκε στο Παγκόσμιο Δελτίο Τελωνείων (World Customs Journal)⁴² γίνεται μία εκτενής ανάλυση αλλά και κριτική στο σύστημα μέτρησης της απόδοσης της Ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Διοίκησης (Federal Customs Service – FCS).

Η FCS έχει καθιερώσει ένα (1) σύστημα τριών (3) επιπέδων μέτρησης των επιδόσεων, που φαίνεται στο σχήμα δίπλα. **Το σύστημα έχει τρία (3) επίπεδα και πολλούς δείκτες που μετρά την απόδοση για κάθε Τελωνείο καθώς και της FCS στο σύνολό της.**

⁴²[http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20\(Sep%202011\)/08%20Gubin.pdf](http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20(Sep%202011)/08%20Gubin.pdf)

Το πρώτο επίπεδο είναι κυρίως για εξωτερική χρήση. Κάθε χρόνο, η FCS ετοιμάζει μια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και τις βασικές της δραστηριότητες, η οποία χρησιμεύει για την εφαρμογή των μεθόδων του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού σχεδιασμού. Η έκθεση επικεντρώνεται στα αποτελέσματα της διαδικασίας του προϋπολογισμού σύμφωνα με την αρχή της αποτελεσματικής δαπάνης των ταμείων που προβλέπονται από το Ρωσικό Κώδικα Προϋπολογισμού. Στρατηγικός στόχος είναι να αυξηθεί το επίπεδο συμμόρφωσης με την τελωνειακή νομοθεσία της Ρωσικής Ομοσπονδίας, και να εξασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη καταβολή των δασμών, φόρων και τελωνειακών τελών. Η έκθεση υπογραμμίζει τη σημασία αυτού του στόχου, που είναι να παρέχει μια σταθερή πηγή εσόδων για τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό. Η αύξηση των εσόδων βοηθά στην επίλυση των προβλημάτων της μακροοικονομικής σταθερότητας και την ενσωμάτωση της ρωσικής οικονομίας στη διεθνή αγορά.

Το δεύτερο και τρίτο επίπεδο της μέτρησης των επιδόσεων προορίζονται για εσωτερική χρήση και αφορούν κυρίως στην αξιολόγηση της απόδοσης των τελωνειακών οργάνων. Οι δείκτες ελέγχου που χρησιμοποιούνται στο δεύτερο επίπεδο κατηγοριοποιούν τις επιδόσεις ως «καλή», «ικανοποιητική» ή «μη ικανοποιητική». Υπάρχουν πενήντα ένας (51) δείκτες (συμπεριλαμβανομένων και υποδεικτών), που έχουν μια αριθμητική τιμή και, καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας.

Η λίστα των δεικτών απόδοσης για την FCS έχει ως εξής:

1. Η αποτελεσματικότητα των ελέγχων για τη διασφάλιση της έγκαιρης και πλήρους καταβολής των τελωνειακών τελών και άλλων πληρωμών
2. Η αποτελεσματικότητα του κόστους των Τελωνειακών Αρχών.
3. Το ποσό των τελωνειακών δασμών και των κυρώσεων που συλλέγονται ως ποσοστό του συνόλου των τελωνειακών δασμών επιπλέον των κυρώσεων που προκύπτουν από τελωνειακούς ελέγχους.
4. Η αποτελεσματικότητα των τελωνειακών ελέγχων μετά την παράδοση των εμπορευμάτων ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν σε σχέση με κάθε είδος τελωνειακού ελέγχου.
5. Τα αυξημένα επίπεδα της πληροφόρησης και της διαφάνειας των Τελωνειακών Αρχών.
6. Η αποτελεσματικότητα της χρήσης συστήματος ανάλυσης κινδύνου για τους τελωνειακούς ελέγχους.
7. Η αποτελεσματικότητα των τελωνειακών ελέγχων των εξαγωγών ξυλείας.

8. Η αποτελεσματικότητα των τεχνικών ελέγχου των τελωνειακών αρχών σε σχέση με τα αγαθά και τα οχήματα.
9. Η εξοικονόμηση χρόνου κατά την εκτέλεση των τελωνειακών διαδικασιών.
10. Ο αριθμός των προϊόντων απομίμησης που ανακαλύπτονται.
11. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς (μη δασμολογικά).
12. Η αποτελεσματικότητα των ελέγχων συναλλάγματος
13. Η αποτελεσματικότητα των ελέγχων των Τελωνειακών Αρχών για να εξασφαλιστεί η ορθή δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων.
14. Ο μέσος χρόνος που απαιτείται για να αντιδράσει με ραδιενεργά υλικά που διασχίζουν τα τελωνειακά σύνορα και για τα εμπορεύματα που επιδεικνύουν αυξημένα επίπεδα της ιονίζουσας ακτινοβολίας
15. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις προθεσμίες για τη μεταφορά ηλεκτρονικών αντιγράφων των τελωνειακών διασαφήσεων στην κεντρική βάση δεδομένων του ενοποιημένου συστήματος αυτοματοποιημένης ενημέρωσης
16. Το ποσοστό των εμπορευμάτων που εισάγονται με χρήση αυτοκινήτου που διέρχεται από συνοριακό έλεγχο των Τελωνειακών Αρχών σε σχέση με το συνολικό αριθμό των εμπορευμάτων που εισάγονται με χρήση αυτοκινήτων που διέρχονται.
17. Η νομιμότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται από τις Τελωνειακές Αρχές
18. Τελωνειακές έρευνες και έλεγχοι
19. Η συνέπεια των δαπανών του προϋπολογισμού.
20. Η συνέπεια των κεφαλαιουχικών δαπανών.
21. Μείωση της διαφοράς μεταξύ των δεικτών των εισαγωγών από την Κίνα προς τη Ρωσία και των δεικτών των εξαγωγών από την Κίνα προς τη Ρωσία για πλεόνασμα του ισοζυγίου αγαθών.

Στο τρίτο επίπεδο, οι περιφερειακές Τελωνειακές Υπηρεσίες ορίζουν τις τιμές των δεικτών για κάθε Τελωνείο που υπάγεται στην περιφέρειά τους. Εκτός από τους δείκτες αποτελεσματικότητας, υπάρχουν και δείκτες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της απόδοσης (δείκτες αποδοτικότητας).

2.8. Άλλες Τελωνειακές Διοικήσεις

Στην ενότητα αυτή θα κάνουμε μία επισκοπική αναφορά σε άλλες Τελωνειακές Διοικήσεις.

2.8.1. Μέτρηση απόδοσης των Τελωνείων στη Νέα Ζηλανδία

Η μέτρηση της απόδοσης των Τελωνείων στη Νέα Ζηλανδία⁴³ καθορίζεται από τέσσερις (4) άξονες οι οποίοι είναι:

1. Διευκόλυνση του εμπορίου
 - Ο χρόνος εκκαθάρισης επιβατών και φορτίων
 - Η ικανοποίηση του πελάτη
2. Ασφάλεια των συνόρων
 - τα επίπεδα συμμόρφωσης στα σύνορα
 - η εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων
 - τα επιχειρησιακά αποτελέσματα
3. Διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη
 - έρευνα αντίληψης πελατών
 - διατήρηση επίσημων συμβάσεων
4. Είσπραξη εσόδων
 - ρυθμός είσπραξης εσόδων
 - ακεραιότητα συστήματος

2.8.2. Στόχευση αποτελεσματικότητας για την Τελωνειακή Διοίκηση της Ιορδανίας

Η Τελωνειακή Διοίκηση της Ιορδανίας⁴⁴ έχει πέντε (5) επίπεδα στόχευσης της αποτελεσματικότητας:

1. Χρόνος εκκαθάρισης συναλλαγής
 - ποσοστό των προϊόντων που ελέγχθηκαν και απορρίφθηκαν
 - αξία των κατασχέσεων και των χρηματικών ποινών
 - αριθμός περιπτώσεων σχετικά με τα δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
 - τα έσοδα που συλλέγονται από τους εκ των υστέρων τελωνειακούς ελέγχους
 - αξία και είδος των απαγορευμένων εμπορευμάτων που κατασχέθηκαν
2. Μάθηση και την ανάπτυξη
 - αριθμός μαθημάτων κατάρτισης

⁴³ incu.org/docs/Day_3_-_05_Prabodh_Seth_EN.pdf

⁴⁴ incu.org/docs/Day_3_-_05_Prabodh_Seth_EN.pdf

- ικανοποίηση εργαζομένων
 - αριθμός μηχανογραφικών εφαρμογών που αναπτύχθηκαν
3. Ικανοποίησης πελατών
 - έρευνες ικανοποίησης πελατών
 - αντίληψη των πελατών για την ακεραιότητα
 - αριθμός και είδη των καταγγελιών
 4. Συμφωνίες με τους ενδιαφερόμενους φορείς
 - συμφωνίες με άλλες Τελωνειακές Διοικήσεις άλλων Χωρών
 - συμμόρφωση με τις οδηγίες του ΠΟΤ και του ΠΟΕ
 5. εταιρική διακυβέρνηση
 - πλήθος παραπόνων περί ακεραιότητας
 - πλήθος παραβάσεων ακεραιότητας

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3.1. Τρέχουσα δομή και λειτουργία της Ελληνικής Τελωνειακής Διοίκησης

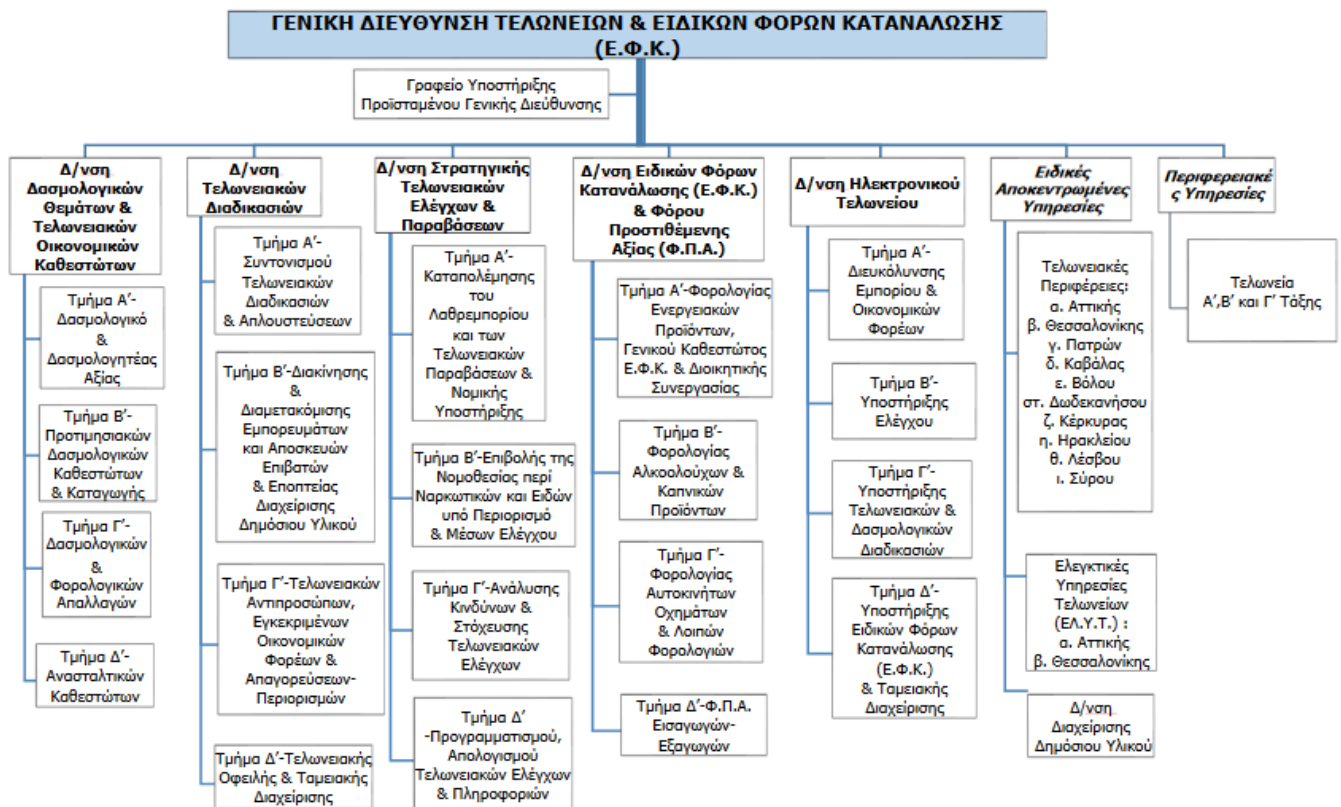
Η δομή της Γ.Γ.Δ.Ε. διαρθρώνεται σε⁴⁵:

- Κεντρικές Υπηρεσίες
- Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες υπαγόμενες στις Γενικές Διευθύνσεις
- Περιφερειακές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ., Τελωνεία, Χημικές Υπηρεσίες).

Η νέα δομή, πέραν των αυτοτελών Υπηρεσιών και αυτοτελών τμημάτων που υπάγονται απευθείας στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, συνίσταται σε τέσσερις (4) Γενικές Διευθύνσεις στις οποίες λειτουργεί Γραφείο Υποστήριξης. Οι τέσσερις (4) Γενικές Διευθύνσεις είναι:

1. Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού
2. Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης
3. Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (ΓΔΤ & ΕΦΚ)
4. Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.)

⁴⁵ http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/epixirisiako_sxedio_ggde_2016.pdf

Στη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (ΓΔΤ & ΕΦΚ) εντάσσονται πέντε (5) Κεντρικές Διευθύνσεις, τρεις (3) Τελωνειακές Περιφέρειες, δύο (2) Ελεγκτικές Υπηρεσίες Τελωνείων (ΕΛ.Υ.Τ.), ενενήντα πέντε (95) Τελωνεία και πέντε (5) Τοπικά Τελωνειακά Γραφεία (ΤΤΓ).

3.2. Προβλήματα με τη δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ

Σε ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ⁴⁶ (30 Ιανουαρίου 2013) αναφέρονται ειδικότερα προβλήματα της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (ΓΔΤ & ΕΦΚ). Σύμφωνα με την έκθεση αρκετές βασικές λειτουργίες δεν υποστηρίζονται από την τρέχουσα οργανωτική δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ. Μερικές από αυτές καλύπτονται από άλλες οργανωτικές μονάδες της ΓΓΔΕ ή του Υπουργείου Οικονομικών, όπως ο προϋπολογισμός, οι διεθνείς σχέσεις, η εκπαίδευση και το τελωνειακό εργαστήριο. Ωστόσο, ορισμένες βασικές λειτουργίες λείπουν από την οργανωτική δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ:

- Σε αντίθεση με πολλά άλλα Κράτη - Μέλη της ΕΕ δεν υπάρχει σαφής λειτουργία στη ΓΔΤ & ΕΦΚ για τη διευκόλυνση του εμπορίου. Σύμφωνα με τον εκσυγχρονισμένο τελωνειακό κώδικα της ΕΕ (MCC), η εξασφάλιση δέουσας ισορροπίας μεταξύ

⁴⁶ <http://www.zougla.gr/file.ashx?fid=943721>

τελωνειακών ελέγχων και διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου αποτελεί βασικό καθήκον των Τελωνειακών Διοικήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Στην παρούσα δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ δεν υφίσταται λειτουργία υπεύθυνη για την εξωτερική επικοινωνία. Η ενημέρωση των οικονομικών φορέων ωστόσο αποτελεί κρίσιμο μέσο για τη διευκόλυνση του εμπορίου.
- Η λειτουργία που αφορά τις πληροφορίες ασφαλείας εμφανίζεται να υστερεί σε ανάπτυξη στην τρέχουσα δομή της ΓΔΤ & ΕΦΚ. Η χρήση πληροφοριών ασφαλείας για την υλοποίηση στοχευόμενων δράσεων επιβολής αποτελεί κεντρικό άξονα μιας σύγχρονης Τελωνειακής Διοίκησης. Θα πρέπει να υπάρχει ένα σύστημα για τη διοχέτευση των πληροφοριών που αφορούν θέματα επιβολής και συμμόρφωσης από τους αρμόδιους τομείς ενός τμήματος σε μια μονάδα πληροφοριών (intelligence).
- Η λειτουργία της διαχείρισης κινδύνου υπάρχει στη ΓΔΤ & ΕΦΚ αλλά χρειάζεται ενίσχυση. Για μια άρτια και αποτελεσματική διαδικασία διαχείρισης κινδύνου απαιτούνται κατάλληλα εργαλεία και εξειδικευμένο προσωπικό. Συγκεκριμένα, τα πληροφοριακά συστήματα είναι κρίσιμης σημασίας δεδομένου του όγκου, της ταχύτητας και της πολυπλοκότητας των διεθνών εμπορικών συναλλαγών σήμερα. Η λειτουργία της διαχείρισης κινδύνου θα αποτελέσει κεντρικό άξονα με την πλήρη εφαρμογή του ανάλογου εργαλείου Διαχείρισης Κινδύνου στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού τελωνείου (ICISnet).
- Δεν υπάρχει σαφής λειτουργία όσον αφορά την ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού στη ΓΔΤ & ΕΦΚ. Η ενίσχυση της ασφάλειας της διεθνούς διατεματικής εφοδιαστικής αλυσίδας μέσω της υιοθέτησης μιας προσέγγισης για την εξισορρόπηση των μέτρων ασφάλειας και της διευκόλυνσης των συναλλαγών αποτελεί κεντρική λειτουργία των Τελωνείων.
- Τα ζητήματα της δεοντολογίας και του εσωτερικού ελέγχου τέθηκαν σε κυβερνητικό επίπεδο μόνο και στην παρούσα φάση δεν υπάρχει ειδική μονάδα που να ασχολείται με το θέμα αυτό στην κεντρική υπηρεσία της ΓΔΤ & ΕΦΚ. Τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη νέα δομή της ΓΓΔΕ.

Από το 2013 που αναπτύχθηκαν τα ανωτέρω θέματα, κάποια έχουν λυθεί όπως ο εσωτερικός έλεγχος που ανήκει πλέον στον Υπουργό Οικονομικών και αφορά όλη την ΓΓΔΕ, ενώ η στόχευση των ελέγχων με διαχείριση της πληροφορίας έχει ήδη αρχίσει να λειτουργεί. Παράλληλα όμως οφείλεται να αναπτυχθεί μονάδα πληροφοριών, ενώ δεν υπάρχει σαφής μονάδα εντός της ΓΔΤ & ΕΦΚ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

3.3. Ανάλυση S.W.O.T.

Στο πλαίσιο κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Γ.Γ.Δ.Ε. διοργανώθηκαν ημερίδες με θέμα «Επιχειρησιακός Σχεδιασμός 2016 - ανάλυση SWOT» που απευθύνονταν τόσο σε προϊσταμένους όσο και σε στελέχη των περιφερειακών αλλά και των ειδικών αποκεντρωμένων Φορολογικών, Τελωνειακών και Χημικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε. Από τις ομάδες εργασίας του δημιουργήθηκαν εντοπίστηκαν προβλήματα και αδυναμίες στη λειτουργία των Υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα προτάθηκαν και τρόποι αξιοποίησης των δυνατών σημείων της Γ.Γ.Δ.Ε., προσδιορίζοντας τις μελλοντικές ευκαιρίες και καταθέτοντας προτάσεις για την αποφυγή πιθανών απειλών και κινδύνων.

Κάποια από τα στοιχεία της SWOT που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των ημερίδων παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί, ενώ εμπλουτίστηκε και με ειδικότερα πιο εξιδανικευμένα στοιχεία της Τελωνειακής Διοίκησης.

Αναφορικά με τις **ευκαιρίες (opportunities)** αυτές μπορεί να εστιαστούν στις γενικότερες εξελίξεις που συμβαίνουν στην παγκόσμια αγορά, στην περαιτέρω ανάγκη ενίσχυσης του παγκόσμιου εμπορίου που έρχεται μέσα από την παγκοσμιοποίηση των αγορών και τη συνεπαγόμενη αύξηση του όγκου των συναλλαγών που πρέπει να διεκπεραιωθεί σε ακόμη μικρότερους χρόνους. Η αύξηση των συναλλαγών θα επιφέρει και οικονομίες κλίμακας.

Η εξωστρέφεια της διοίκησης τα τελευταία χρόνια, οι δυνατότητες που δίνονται μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και η συμμετοχή της Τελωνειακής Διοίκησης σε παγκόσμια forum (World Customs Organization) αποτελούν σημαντικές ευκαιρίες της Τελωνειακής Διοίκησης για ανάπτυξη και βελτίωση.

Αναφορικά με τις **απειλές (threats)** αυτές αφορούν γενικότερα στα τεκταινόμενα στο εσωτερικό της χώρας μας και αφορούν στην πολιτική αστάθεια και την μειωμένη φοροδοτική ικανότητα τόσο των πολιτών όσο και των επιχειρήσεων. Η συνεχόμενη αύξηση των ληξιπροθέσμων οφειλών των πολιτών προς το Κράτος καθώς και η αυξανόμενη φορολόγηση (πχ σε εμπορεύματα τελωνειακού ενδιαφέροντος όπως καύσιμα, ποτά και τσιγάρα) σίγουρα ελλοχεύουν κινδύνους για την επίτευξη των βραχυχρόνιων στόχων των Τελωνείων. Επίσης η ανάπτυξη της τεχνολογίας (πχ σε πρόδρομες ουσίες, σε εκρηκτικές ύλες ή ακόμη και σε

ηλεκτρονικές συναλλαγές) φέρει την αναγκαιότητα προσαρμογής και ευελιξίας που δεν είναι πάντοτε εύκολο να επιτευχθεί.

<p><u>STRENGTHS (Δυνάμεις)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανθρώπινο δυναμικό υψηλού μορφωτικού επιπέδου • Εμπειρία, γνώση • Δυνατότητα γνωριμίας με πολλά άτομα από άλλες συνεργαζόμενες υπηρεσίες • Δυνατότητες επιχειρησιακές • Επιμορφωτικά σεμινάρια και διαρκή ενημέρωση για τα υπηρεσιακά θέματα • Πόροι, περιουσιακά στοιχεία • Σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα • Διαδικασίες (Εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας) • Μείωση του κόστους λειτουργίας των Υπηρεσιών υπό τη νέα οργανωτική δομή και την ευρεία χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών 	<p><u>WEAKNESSES (Αδυναμίες)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικά • Χρονοδιαγράμματα, πιστικές προθεσμίες • Ηθικό, δέσμευση, της ηγεσίας • Διαδικασίες και συστήματα • Κάλυψη της διαχείρισης, διαδοχή • Υλικοτεχνική υποδομή • Διαρκώς μεταβαλλόμενο εσωτερικό περιβάλλον • Υποστελέχωση και ανισοκατανομή προσωπικού • Προβλήματα διαλειτουργικότητας των ΟΠΣ • Έλλειψη κινήτρων • Πολυνομία • Καθυστέρηση εκδίκασης δικαστικών υποθέσεων • Βάρδιες κατά την διάρκεια όλου του 24ώρου • Εποχικότητα, καιρικά φαινόμενα • Δυσκολίες εργασίας (συχνά ανεβαίνουμε σε φορτηγά, νησίδες πλοίων και άλλα μέρη στα οποία είναι δύσκολη η πρόσβαση, συναλλαγή στα σύνορα κυρίως, με άτομα που δεν είναι συνεργάσιμα και μερικές φορές απειλητικά) • Πληροφορίες από τρίτες πηγές
<p><u>OPPORTUNITIES (Ευκαιρίες)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά • Ανάπτυξη της τεχνολογίας • Εξελιγμένη τεχνολογία πληροφορικής • Παγκοσμιοποίηση • Όγκος συναλλαγών, οικονομίες κλίμακας • Συναλλαγές με τελωνειακές υπηρεσίες εντός και εκτός Ελλάδος για ανταλλαγή απόψεων και διεύρυνση του υπηρεσιακού αντικειμένου • Σύναψη διακρατικών συνεργασιών για ανταλλαγή πληροφοριών 	<p><u>THREATS (Απειλές)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Πολιτικές εξελίξεις • Νομοθετικές επιπτώσεις • Εξελίξεις στις συναλλαγές λόγω τεχνολογίας, νέες υπηρεσίες • Βιώσιμη οικονομική υποστήριξη • Αστάθεια εξωτερικού περιβάλλοντος Γ.Γ.Δ.Ε. • Μειωμένη φοροδοτική ικανότητα πολιτών • Περιορισμός στην κίνηση κεφαλαίων – Capital Controls • Συνεχόμενη πτώση του ΑΕΠ

Αναφορικά με τις **δυνάμεις (strengths)** αυτές κυρίως διακρίνονται στο έμπυχο υλικό, δηλαδή στους ανθρώπους. Η συσσωρευμένη εμπειρία και γνώση, κυρίως όσον αφορά τις διαδικασίες ελέγχου, είναι σήμερα το μεγαλύτερο όπλο της Τελωνειακής Διοίκησης. Παρά το αναμφισβήτητο γεγονός της τυποποίησης των διαδικασιών και της ευρύτατης χρήσης της πληροφορικής, ο ανθρώπινος παράγοντας παραμένει πάντα ο κυρίαρχος στον έλεγχο της ροής για την αξιοποίηση κάθε δυνατότητας ή πληροφορίας. Επίσης, η κατά τα τελευταία έτη πρόσληψη νέων υπαλλήλων υψηλών τυπικών προσόντων μπορεί να εγγυηθεί ένα καλύτερο μέλλον.

Η πληροφορική έχει ήδη εισχωρήσει όχι μόνο στις ιδιωτικές επιχειρήσεις αλλά και στο δημόσιο τομέα, δη και στα Τελωνεία. Σήμερα η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ), μέσω της οποίας είναι σε λειτουργία το ICISNet, είναι ίσως η υπηρεσία με το πιο καταρτισμένο προσωπικό και το μεγαλύτερο και πιο τεχνολογικά προηγμένο πληροφοριακό σύστημα στο δημόσιο τομέα. Η δυνατότητα διασύνδεσης και ηλεκτρονικής υποβολής στοιχείων από τις επιχειρήσεις, ελαχιστοποιεί τους χρόνους των τελωνειακών εργασιών, αποσυμφορώντας εργασία, κόστος και προσωπικό, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα και το δημόσιο αλλά και τους ιδιώτες με απώτερο τελικό σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου.

Τέλος αναφορικά με τις **αδυναμίες (weaknesses)** όπως αυτές κυρίως αποτυπώθηκαν από τις ημερίδες που διοργανώθηκαν από τη ΓΓΔΕ αυτές μπορεί να συνοψιστούν σε έξι (6) μεγάλες κατηγορίες:

I) Πληροφοριακά συστήματα - μηχανογράφηση ΓΓΔΕ

Προκύπτουν προβλήματα που αφορούν στη διαλειτουργικότητα των Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣ) της Γ.Γ.Δ.Ε. (π.χ. διαλειτουργικότητα ICISnet με Taxisnet).

II) Πληροφορίες από τρίτες πηγές

Δεν υπάρχει διασύνδεσης των Τελωνείων με τα Λιμεναρχεία σχετικά με την οφειλή Φ.Π.Α. κατά την παύση άδειας ή την πώληση σκαφών.

III) Θεσμικό πλαίσιο

Στη χώρα μας η πολυνομία δυστυχώς είναι ένα μαύρο σημείο για τη λειτουργία όλων των δημόσιων υπηρεσιών, πόσο δε περισσότερο εκείνων των υπηρεσιών που πρέπει να επιβάλλουν φόρους, πρόστιμα, δασμούς και τέλη. Η συνεχής μεταβολή του νομοθετικού πλαισίου επιβάλλει την απλοποίηση αλλά και την κωδικοποίηση της νομοθεσίας. Οι διοικητικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών καθυστερούν στην έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων ή στην παροχή οδηγιών προς εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.

Επίσης πολλά χρονοδιαγράμματα αλλά και προθεσμίες που τίθενται από νόμους είναι πολλές φορές ιδιαίτερα πιεστικά.

IV) Οργανωτική Δομή-Αρμοδιότητες

Παρουσιάζεται ανάγκη συγχώνευσης και μεταφοράς αρμοδιοτήτων όπως η μεταφορά αρμοδιοτήτων της Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Δ.Δ.Δ.Υ) στα Τελωνεία.

V) Ανθρώπινο Δυναμικό

Η υποστελέχωση αποτελεί τη βασική αδυναμία σχεδόν όλων των Υπηρεσιών καθώς και η ανισοκατανομή του υφιστάμενου προσωπικού. Είναι σημαντική η υποστελέχωση και προφανώς όχι η σωστή λειτουργία των δικαστικών τμημάτων με έμπειρους νομικούς. Η υποστελέχωση είναι αρκετά έντονη στα συνοριακά Τελωνεία, όπου το πρόβλημα είναι, η έλλειψη τεχνικών διαχειριστών, η έλλειψη προσωπικού με εξειδικευμένα προσόντα και η μη πλήρωση ή οι καθυστερήσεις στην πλήρωση των θέσεων ευθύνης.

Επίσης υπάρχει έλλειψη έμπειρων ελεγκτών και ανεπαρκής κατάρτιση των νέων ελεγκτών. Η εκπαίδευση ελεγκτών είναι ανεπαρκής και για αυτό η έλλειψη απόκτησης ελεγκτικών γνώσεων και ικανοτήτων πρέπει να γίνεται μέσω της μεταβίβασης εμπειριών στους νέους ελεγκτές με μικτά συνεργεία και της αλυσιδωτής εκπαίδευσης με παλαιότερους συναδέλφους. Τέλος υπάρχει έλλειψη κινήτρων για παρακίνηση του προσωπικού (bonus των ελεγκτών), ενώ δεν υπάρχει κάλυψη των εξόδων των ελεγκτών για τη διενέργεια ελέγχων.

VI) Λειτουργία υπηρεσιών, μέσα και διαδικασίες

Σε κάθε υπηρεσία, ακόμη ίσως και στην πιο οργανωμένη ιδιωτική εταιρεία, πάντα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στις εσωτερικές διαδικασίες που ακολουθούνται. Σήμερα υφίσταται έλλειψη διαδικασίας συμψηφισμού οφειλών σε Δ.Ο.Υ και Τελωνεία, ενώ επίσης παρατηρείται έλλειψη τυποποίησης κάποιων κρίσιμων διαδικασιών και εντύπων, καθώς και ύπαρξη διαδικασιών χαμηλής αποδοτικότητας. Επίσης δεν υπάρχει αποτελεσματική είσπραξη εσόδων εξαιτίας της καθυστερημένης εκδίκασης υποθέσεων ελέγχου από τα Διοικητικά Δικαστήρια της Χώρας μας.

Έτσι για τις Τελωνειακές Υπηρεσίες και την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου τα τεχνικά μέσα δίωξης είναι πολύ σημαντικά. Τα συνοριακά Τελωνεία θα πρέπει να εφοδιαστούν με X-RAY, κάμερες, ανυψωτικά, ηλεκτρονική υποστήριξη, σκύλους ανιχνευτές αλλά και γενικότερα με υλικοτεχνική υποδομή (κτηριακές εγκαταστάσεις, υπηρεσιακά αυτοκίνητα κ.ά.).

Τέλος η εργασία ενός Τελωνειακού Υπαλλήλου στην άσκηση των καθηκόντων του δεν είναι μία απλή εργασία δημοσίου υπαλλήλου. Η εποχικότητα, τα καιρικά φαινόμενα, η πρόσβαση στα σημεία ελέγχου (πλοία, φορτηγά κ) δεν είναι πάντα εύκολη, ενώ ένας τέτοιος

έλεγχος μπορεί να λάβει μέρος οποιαδήποτε στιγμή του εικοσιτετραώρου. Η εργασία λοιπόν των Τελωνειακών Υπαλλήλων ενέχει κινδύνους και αποτελεί μία σημαντική αδυναμία.

3.4. Επιτεύγματα – αποτελέσματα και στόχοι της Τελωνειακής Διοίκησης

Η αναμόρφωση της Ελληνικής Τελωνειακής Διοίκησης τα τελευταία έτη είναι χωρίς προηγούμενο. Η δημιουργία της ΓΓΔΕ, τα μνημόνια, η συνεργασία με διεθνής οργανισμούς (ΟΑΣΑ, ΠΟΤ κα) έχουν οδηγήσει σε ριζική αναδιοργάνωση τόσο της δομής της Τελωνειακής Διοίκησης όσο και της νομοθεσίας. Στην ενότητα αυτή θα παρατεθούν οι σημαντικότερες αλλαγές των τελευταίων τριών (3) ετών.

3.4.1. Αποτελέσματα και δράσεις των πρόσφατων ετών (2013-2015)

Το 2013 στο Μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ της Ελλάδος⁴⁷ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Διεθνές Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), για την οργάνωση των Τελωνείων, προέβλεπε ότι για την απλοποίηση των εξαγωγικών και των εισαγωγικών διαδικασιών, η Κυβέρνηση :

- i. α.** Ορίζει τουλάχιστον είκοσι (20) εξαγωγείς στο πρόγραμμα εξουσιοδοτημένων εμπόρων για φρέσκα φρούτα και λαχανικά μέχρι το Δεκέμβριο του 2013.
- β.** Εφαρμόζει πλήρως ένα σύστημα ελέγχου βάσει τεχνικών εκτίμησης κινδύνου το οποίο θα βασίζεται στις βέλτιστες πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά μέχρι τον Ιανουάριο του 2014.
- γ.** Ακολουθώντας το παράδειγμα των φρέσκων φρούτων και του λευκού τυριού, αναθεωρεί προ - τελωνειακές και τελωνειακές διαδικασίες για πέντε (5) ακόμα προϊόντα (ελαιόλαδο, καλλυντικά, προφίλ αλουμινίου, κονσερβοποιημένα ροδάκινα, προϊόν διπλής χρήσης) μέχρι το Δεκέμβριο του 2013, και
- δ.** Εξορθολογίζει τις σχετικές διαδικασίες μέχρι το Μάρτιο του 2014.
- ii.** Ξεκινάει ένα πιλοτικό πρόγραμμα για τις εισαγωγές που θα δίνει τη δυνατότητα για τελωνειακές εργασίες όλο το εικοσιτετράωρο στα Τελωνεία του Διεθνές Αεροδρόμιου Αθηνών (ΔΑΑ) και δύο (2) βάρδιες στο Λιμάνι του Πειραιά μέχρι τον Ιούλιο του 2013.
- iii.** Υιοθετεί τις ακόλουθες διαδικασίες σε πιλοτικά Τελωνεία μέχρι τον Ιούλιο του 2013:

⁴⁷ <http://www.fortunegreece.com/fileuploads/mnimonio.pdf>

- α. Επιτρέπει την «παρουσίαση αγαθών» σε καθορισμένες τοποθεσίες και όχι μόνο στο Τελωνείο υπό κανονικές διαδικασίες.
- β. Δικαιολογητικά ζητούνται μόνο όταν η διασάφηση επιλεγεί από το σύστημα αξιολόγησης κινδύνου για έλεγχο εγγράφων ή φυσικό έλεγχο.
- γ. Σε περίπτωση που ζητηθούν δικαιολογητικά για κάθε τύπου διασάφηση, γίνονται δεκτές φωτοτυπίες, φαξ ή συνημμένα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και
- δ. Η εξουσιοδότηση από τον εκπροσωπούμενο έμπορο στον τελωνειακό εκπρόσωπο (εκτελωνιστής) θα πρέπει να γίνεται με απλό τρόπο χωρίς να χρειάζεται μάρτυρας ή συμβολαιογραφική πράξη.
- iv.** α. Εφαρμόζει αυτόματα εκκαθάριση για διασαφήσεις χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε πιλοτικά Τελωνεία μέχρι το Νοέμβριο του 2013, και σε όλα τα Τελωνεία μέχρι το Δεκέμβριο του 2013.
- β. Ευθυγραμμίζει το σύστημα αξιολόγησης κινδύνου για τις εξαγωγές με τις βέλτιστες πρακτικές των Χωρών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), για να διασφαλίσει ότι το επίπεδο των ελέγχων συγκλίνει σε όλα τα Τελωνεία με το μέσο επίπεδο των ελέγχων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) μέχρι το Σεπτέμβριο του 2013.
- γ. Κάνει παρόμοιες ευθυγραμμίσεις στο σύστημα αξιολόγησης κινδύνου για τις εισαγωγές μέχρι το Μάρτιο του 2014.
- v.** α. Διασφαλίζει ότι το σύστημα ηλεκτρονικού τελωνείου (e-customs) υποστηρίζει την υποβολή διασαφήσεων και δικαιολογητικών για τις εξαγωγές σε όλα τα Τελωνεία μέχρι τον Ιούλιο του 2013.
- β. Διασφαλίζει ότι το σύστημα ηλεκτρονικού τελωνείου υποστηρίζει την υποβολή διασαφήσεων και δικαιολογητικών για τις εισαγωγές σε όλα τα πιλοτικά Τελωνεία μέχρι τον Ιούλιο του 2013.
- γ. Διασφαλίζει ότι το σύστημα ηλεκτρονικού τελωνείου υποστηρίζει την υποβολή διασαφήσεων και δικαιολογητικών για τις εισαγωγές και ηλεκτρονικές πληρωμές για εξαγωγές και εισαγωγές, σε όλα τα Τελωνεία μέχρι το Νοέμβριο του 2013.
- vi.** α. Με τη βοήθεια του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (ΠΟΤ), αξιολογεί τα αποτελέσματα των πιλοτικών προγραμμάτων μέχρι το Νοέμβριο του 2013.
- β. Παρουσιάζει ένα αναλυτικό σχέδιο με χρονοδιάγραμμα για το πώς οι βελτιστοποιημένες διαδικασίες θα εισαχθούν και σε όλα τα άλλα Τελωνεία μέχρι το Δεκέμβριο του 2013.

γ. Εφαρμόζει βελτιστοποιημένες διαδικασίες μόνιμα σε πιλοτικά Τελωνεία όπως στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών (ΔΑΑ) και στο Λιμάνι του Πειραιά μέχρι τον Ιανουάριο του 2014.

δ. Εισάγει βελτιστοποιημένες διαδικασίες μέσα στο 2014 και τις εφαρμόζει μόνιμα σε όλα τα άλλα Τελωνεία μέχρι το Δεκέμβριο του 2014.

vii. Στελεχώνει και εξουσιοδοτεί την Επιχειρησιακή Συντονιστική Επιτροπή για το σχέδιο για την Εθνική Στρατηγική και τον Οδικό Χάρτη για τη διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου, να συντονίσει και να παρακολουθήσει την εφαρμογή της μεταρρύθμισης μέχρι το Σεπτέμβριο του 2013.

Έχει ήδη αναφερθεί η συνεργασία των Ελληνικών Τελωνειακών Αρχών με άλλες διοικήσεις αλλά και οργανισμούς. Συγκεκριμένα το 2014 ο Υπουργός Οικονομικών, Γιάννης Στουρνάρας δήλωσε⁴⁸ σχετικά: «είναι πολύ σημαντικό για την ανάκτηση της εικόνας της Ελλάδας στο εξωτερικό, να αναγνωρίζονται οι μεταρρυθμίσεις της Ελληνικής Διοίκησης από διεθνείς φορείς, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ). Οι μεταρρυθμιστικές δράσεις των Τελωνείων συμβάλλουν ενεργά στην προώθηση των ελληνικών εξαγωγών. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης υλοποιούμε τον Οδικό Χάρτη για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου, με στόχο τη μείωση του απαιτούμενου χρόνου εξαγωγής κατά 50% και του σχετικού κόστους κατά 20% έως το 2015».

Οι κυριότερες τελωνειακές μεταρρυθμίσεις, που κατέδειξε ο ΠΟΤ, είναι:

- Η μείωση του κόστους των εξαγωγών, με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την είσπραξη των Δικαιωμάτων Εκτέλεσης Τελωνειακών Εργασιών (ΔΕΤΕ) μόνο εκτός τελωνειακού καταστήματος και εκτός ωραρίου λειτουργίας.
- Η μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης μιας εξαγωγής, με την άμεση απελευθέρωση όλων των τελωνειακών διασαφήσεων, χάρη στο εξελιγμένο σύστημα Ανάλυσης Κινδύνου του ICISnet. Όλα τα εμπορεύματα μεσαίου και χαμηλού κινδύνου αποδεσμεύονται πλέον σε χρόνο λιγότερο της μίας (1) ώρας.
- Ο περιορισμός της ανάγκης της φυσικής παρουσίας του συναλλασσόμενου στο Τελωνείο και με την ηλεκτρονική εφαρμογή αποστολής των εγγράφων της διασάφησης μέσω του ICISnet.

⁴⁸ <https://left.gr/news/allazoy-n-ta-panta-sta-teloneia>

- Η αποδοχή όλων των εγγράφων και με fax/ e-mail, καταργώντας την υποχρέωση προσκόμισής τους στο Τελωνείο σε πρωτότυπη μορφή.
- Η δυνατότητα να ελέγχονται τα εμπορεύματα και εκτός Τελωνείου, σε καθορισμένες τοποθεσίες.
- Η περαιτέρω διευκόλυνση του εξαγωγέα με την παρακολούθηση της πορείας της διασάφησης εξαγωγής μέσα από το ICISnet, μέσω ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων με το Τελωνείο.
- Η διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας των δύο (2) μεγαλύτερων Τελωνείων της Χώρας, με σκοπό τη συνεχή εξυπηρέτηση των εξαγωγέων
- Η δυνατότητα εξυπηρέτησης όλων των υπολοίπων εξαγωγών και εκτός ωραρίου και εκτός Τελωνείου, με μια απλή αίτηση στο αρμόδιο Τελωνείο εξαγωγής.
- Η καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, μέσω του ICISnet, όπου το αποτέλεσμα της ανάλυσης κινδύνου δεν αναγράφεται πλέον πάνω στη διασάφηση εξαγωγής και έτσι οι τελωνειακοί έλεγχοι είναι αιφνιδιαστικοί, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητά τους. Η δράση αυτή σε συνδυασμό με περισσότερο στοχευμένους ελέγχους, συμβάλλει στην πάταξη του λαθρεμπορίου και στον περιορισμό φαινομένων διαφθοράς.

Τα παραπάνω συμφωνηθέντα με τους θεσμούς και με τις βέλτιστες πρακτικές που προωθήθηκαν από τον ΠΟΤ, υλοποιήθηκαν⁴⁹. Συγκριμένα, πραγματοποιήθηκε ριζική απλοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών εισαγωγών/εξαγωγών. Στο πλαίσιο του Οδικού Χάρτη για τη διευκόλυνση του εμπορίου (Trade Facilitation) και την επέκταση των βέλτιστων πρακτικών στις εξαγωγές και στις εισαγωγές, καθορίστηκε το πλαίσιο δράσεων με κυριότερες υλοποιημένες:

- την παραγωγική λειτουργία «timer» αυτόματης απελευθέρωσης εισαγωγών / εξαγωγών,
- την ηλεκτρονική υποβολή των υποστηρικτικών εγγράφων των διασαφήσεων
- τη μείωση του αριθμού ελέγχων κατά την διαδικασία τελωνισμού στις εξαγωγές (έχει επιτευχθεί ευθυγράμμιση με τον κοινοτικό μέσο όρο) και στις εισαγωγές (ακολουθείται χρονοδιάγραμμα μείωσης των αντίστοιχων ποσοστών ελέγχων για την

⁴⁹ http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/ekthesi_apologismou_2014.pdf

πλήρη ευθυγράμμιση) κατόπιν επισκόπησης του συστήματος ανάλυσης κινδύνου (risk analysis),

- τον αυτόματο τελωνισμό αποδέσμευσης εμπορευμάτων των διασαφήσεων χαμηλής επικινδυνότητας,
- την αναθεώρηση – προσαρμογή βάσει του ισχύοντος ενωσιακού τελωνειακού δικαίου, των οδηγιών περί εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου επιβολής οικονομικών επιβαρύνσεων και εξόδων εκτέλεσης τελωνειακών εργασιών,
- την εφαρμογή και διάδοση της χρήσης από τους οικονομικούς φορείς των απλουστευμένων διαδικασιών στην εισαγωγή και εξαγωγή,
- την προώθηση κινήτρων για την αύξηση του αριθμού των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων (ΕΟΦ/Authorized Economic Operators, AEO).
- την ενίσχυση της θέσης της Χώρας μας ως κόμβο διαμετακομιστικού εμπορίου για την εκμετάλλευση των υποδομών σε λιμάνια και σιδηροδρόμους, με τη θέσπιση σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου, για τη φορολογική αντιμετώπιση θεμάτων ΦΠΑ εισαγωγής εμπορευμάτων που διαμετακομίζονται σε άλλες χώρες.
- την πιλοτική διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας μεγάλων Τελωνείων της Χώρας για τη διεκπεραίωση αιτημάτων εξαγωγής και εξόδου και συγκεκριμένα του Τελωνείου Αερολιμένα «Ελ. Βενιζέλος», Ε΄ και ΣΤ΄ Τελωνείου Πειραιά.
- τη λεπτομερή καταγραφή των τελωνειακών διαδικασιών και εντοπισμό των επιμέρους βημάτων, στα οποία παρουσιάζονται κίνδυνοι για δασμοφοροδιαφυγή, γραφειοκρατία και διαφθορά.

Με την αρ. Δ.ΟΡΓ.Α 1094448 ΕΞ 2015/10.7.2015 Απόφαση της ΓΓΔΕ (ΦΕΚ 1574/27-7-2015 τ.Β'), στην Ελεγκτική Υπηρεσία Τελωνείων (ΕΛΥΤ) Αττικής έχει δοθεί ρόλος λήψης και διαβίβασης πληροφοριών ελέγχου προς τα κύρια Τελωνεία και τις Κινητές Ομάδες Ελέγχου (ΚΟΕ) και έχει συσταθεί Τμήμα Θαλασσιών Ελέγχων (ΘΟΕ), στο οποίο ανήκει η επιχειρησιακή χρήση των δύο αντιλαθρεμπορικών σκαφών της Τελωνειακής Υπηρεσίας, τα οποία μπορούν να δραστηριοποιούνται στο θαλάσσιο χώρο καθ' όλο το 24ωρο.

Επίσης στο πρόγραμμα συνεργασίας των Ευρωπαϊκών Τελωνειακών Διοικήσεων, το «CUSTOMS 2014», στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήθηκε σειρά δράσεων με ελληνική συμμετοχή, όπως ενδεικτικά είναι το ηλεκτρονικό τελωνείο, η χαρτογράφηση των χερσαίων συνόρων, οι τελωνειακές μέθοδοι εργασίας και έλεγχος ασφάλειας προϊόντων, ο έλεγχος ρευστών διαθέσιμων, η μέτρηση της απόδοσης της Τελωνειακής Ένωσης της Ε.Ε, οι

πρόδρομες ουσίες, η δασμολογική κατάταξη διάφορων προϊόντων και κανόνες καταγωγής, οι κανόνες επικινδυνότητας για την ασφάλεια, οι υποομάδες του ηλεκτρονικού τελωνείου όπως εγκεκριμένος οικονομικός φορέας, ο εκσυγχρονισμένος κοινοτικός τελωνειακός κώδικας και οι εφαρμοστέες διατάξεις αυτού, ο συντονισμός δράσεων και διαδικασιών νοτίων λιμένων της Ευρώπης, το σύστημα διαχείρισης κινδύνου, η ενοποιημένη διαχείριση χρηστών – ψηφιακές υπογραφές, η τεχνολογία για το customs detection.

Ο «Οδικός Χάρτης για τη Διευκόλυνση του Εμπορίου» που υλοποιεί η Τελωνειακή Υπηρεσία από τον Νοέμβριο του 2012⁵⁰ σε συνεργασία με τα Υπουργεία Ανάπτυξης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Εξωτερικών, περιλαμβάνει είκοσι πέντε (25) δράσεις, εκ των οποίων οι δεκατέσσερις (14) αποσκοπούν στη μείωση του χρόνου και του κόστους ολοκλήρωσης μιας εξαγωγής και γενικότερα στη διευκόλυνση του εμπορίου.

Το 2014 η Γ.Γ.Δ.Ε υλοποίησε τις παρακάτω δράσεις που συμβάλλουν στην διευκόλυνση του εμπορίου και στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας:

- Αποφασίστηκε (ΠΟΛ. 1212/2014) η δημιουργία λίστας εξαγωγικών κυρίως επιχειρήσεων που έχουν άριστη φορολογική συμμόρφωση και «εικόνα». Οι αιτήσεις των επιχειρήσεων αυτών, με τις οποίες ζητούν μεγάλα ποσά επιστροφής θα προωθούνται προς άμεση επιστροφή, ώστε να μειωθούν σημαντικά οι εκκρεμότητες.
- Εκδόθηκε η ΠΟΛ. 1229/2014, για την ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας επιχειρήσεων των οποίων η παραγωγική δραστηριότητα, λόγω της φύσεως της παραγωγής και των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών, δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εντός του οριζόμενου χρόνου.
- Εκδόθηκε η ΠΟΛ. 1262/2014 που αφορά τη διαδικασία απαλλαγής από το Φ.Π.Α, της παράδοσης, ενδοκοινοτικής απόκτησης και εισαγωγής αγαθών που προορίζονται για εξαγωγή ή παράδοση σε υποκειμένους στο φόρο εγκαταστημένους σε άλλο κράτος μέλος.

Η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (ΓΔΤ & ΕΦΚ), ολοκλήρωσε τις παρακάτω δράσεις:

- Την ευθυγράμμιση του συστήματος ανάλυσης κινδύνου με τις βέλτιστες πρακτικές Κρατών Μελών της Ε.Ε., για τη διασφάλιση του ενωσιακού όρου διενέργειας ελέγχων στις εξαγωγές.

⁵⁰ http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/ekthesi_apologismou_2014.pdf

- Τον καθορισμό απλουστευμένων διαδικασιών εισαγωγής και εξαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όταν αυτή μεταφέρεται με δίκτυα αγωγών μέσω κόμβων με τρίτες χώρες ή χώρες ΕΖΕΣ ή με Κράτη Μέλη της Ε.Ε. Τη χορήγηση άδειας υποβολής απλουστευμένης διασάφησης κατά τον τελωνισμό προϊόντων που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ. στον οριζόμενο από τον εξαγωγέα τόπο.
- Την έκπτωση του Φ.Π.Α. εισροών των εγκεκριμένων αποθηκευτών αλκοόλης και αλκοολούχων ποτών που διαθέτουν περισσότερες από μια φορολογικές αποθήκες.
- Την πιλοτική διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας μεγάλων Τελωνείων της Χώρας για την διεκπεραίωση διατυπώσεων εξαγωγής και εξόδου εμπορευμάτων από τη Χώρα.
- Την εφαρμογή και επέκταση των βέλτιστων διαδικασιών σε όλα τα Τελωνεία της Επικράτειας.
- Την πραγματοποίηση ημερίδων για την αύξηση του αριθμού των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων (ΕΟΦ).
- Την απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών στον τελωνειακό τομέα για τη διευκόλυνση του εξαγωγικού εμπορίου, στο πλαίσιο και της Εθνικής Στρατηγικής και εφαρμογής του Οδικού Χάρτη για τη Διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου. Στα πιλοτικά Τελωνεία, το κόστος εξαγωγικών διαδικασιών έχει μειωθεί κατά 50% και ο χρόνος διεκπεραίωσής τους κατά 75% τον Ιούλιο του 2014, από την εφαρμογή του Οδικού Χάρτη το Νοέμβριο του 2012.

Επίσης κατά το 2015 τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία η πληρωμή δασμοφορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων με ηλεκτρονικό τρόπο (e-payments) στα Τελωνεία της Αττικής κατά το πρώτο τρίμηνο 2015. Μειώθηκε ο χρόνος διεκπεραίωσης των τελωνειακών διατυπώσεων κατά 10% για τη διευκόλυνση του εμπορίου σε σχέση με το 2014 μέσω της αύξησης του αριθμού των συναλλασσόμενων που αποστέλλουν τα συνημμένα έγγραφα ηλεκτρονικά με αποτέλεσμα τον περιορισμό της φυσικής παρουσίας του συναλλασσόμενου στο Τελωνείο, τη μείωση του ενδεχόμενου κινδύνου διαφθοράς στις τελωνειακές συναλλαγές, την περαιτέρω μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης της διαδικασίας εξαγωγής, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και διευκολύνοντας το υγιές εμπόριο στις εξαγωγικές συναλλαγές.

Για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της δασμοφοροδιαφυγής οι κατά τόπον αρμόδιες Τελωνειακές Αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υποβοηθήθηκαν στο έργο τους από⁵¹ τα εξής μηχανήματα:

- Ένδεκα (11) ειδικά εκπαιδευμένους σκύλους ανίχνευσης ναρκωτικών,
- τέσσερις (4) ειδικά εκπαιδευμένους σκύλους ανίχνευσης καπνικών προϊόντων,
- δύο (2) αυτοκινούμενα συστήματα ανίχνευσης ναρκωτικών & εκρηκτικών με ακτίνες X (X-RAY),
- δώδεκα (12) σταθερά συστήματα ανίχνευσης ναρκωτικών & εκρηκτικών με ακτίνες X (X-RAY),
- οκτώ (8) εργαλειοφόρα οχήματα,
- οκτώ (8) περονοφόρα ανυψωτικά οχήματα,
- πενήντα τέσσερα (54) σταθερά συστήματα εντοπισμού ραδιενεργών υλικών σε οχήματα, επιβάτες και φορτία,
- τετρακόσιες δώδεκα (412) φορητές συσκευές ανίχνευσης ραδιενεργών ουσιών,
- επτά (7) αφίδες ελέγχου επιβατών για ανίχνευση μεταλλικών αντικειμένων,
- δεκατρία (13) ενδοσκόπια εύκαμπτα και άκαμπτα,
- δύο (2) συλλογές εργαλείων έρευνας,
- έξι (6) ειδικά κτήρια ελέγχου οχημάτων (ναρκ-κοντρόλ) και
- δύο (2) αντιλαθρεμπορικά πλοία για την πραγματοποίηση ελέγχων κυρίως στην διακίνηση αφορολογήτων καυσίμων ναυτιλίας στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της Αττικής και συγκεκριμένων των λιμένων Πειραιά, Ελευσίνας και Λαυρίου.

Ειδικότερα για το έτος 2014, σύμφωνα με την έκθεση Τελωνείων για τον προϋπολογισμό του 2016⁵², υπάρχει μία σημαντική νομοθετική δράση που σχετίζονται με τους ελέγχους. Οι εγκύκλιοι και τα θέματα που ερμηνεύουν αφορούν:

- Με την αριθμ. Δ33Δ/50020/ΕΞ2014/ΕΜΠ/7-1-2014 Εμπιστευτική Διαταγή του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, δόθηκαν αναλυτικές οδηγίες για την εφαρμογή της ανάλυσης κινδύνου στους τελωνειακούς ελέγχους κατά την διαδικασία της εξαγωγής.

⁵¹ www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/9090428.pdf

⁵² www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/9090428.pdf

- Με την Δ33Δ/50073/ΕΞ2014/ΕΜΠ/20-1-2014 Εμπιστευτική Διαταγή του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων τροποποιήθηκε η Δ33Δ/52559/ΕΞ2013/ΕΜΠ/14 -10-2013 Εμπιστευτική Διαταγή για τον καθορισμό κριτηρίων για τον υπολογισμό του βαθμού επικινδυνότητας που το Υποσύστημα Ανάλυσης Κινδύνου (RISK-ANALYSIS) του ΟΠΣΤ αποδίδει σε κάθε εμπόρευμα.
- Με την Δ33Δ/51312/ΕΜΠ/ΕΞ2014/23-6-2014 Εμπιστευτική Διαταγή, ενεργοποιήθηκε ο χρονομετρητής (timer) αυτόματου τελωνισμού για τα παραστατικά χαμηλής επικινδυνότητας στην εξαγωγή και στην εισαγωγή (μόνο για την απλουστευμένη διαδικασία τελωνισμού στον οριζόμενο από τον εισαγωγέα τόπο).
- Με την Δ33Δ/5016102/ΕΞ2014/4-7-2014 διαταγή, κοινοποιήθηκαν στα Τελωνεία και τις ΕΛΥΤ κωδικοποιημένα τα αποτελέσματα ελέγχου που θα καταχωρούνται στο σύστημα μετά τη διενέργεια του ελέγχου (είτε κατά τη διαδικασία τελωνισμού, είτε εκ των υστέρων ελέγχων) για όλα τα παραστατικά.
- Με την Δ33Δ/52321/ΕΜΠ/ΕΞ2014/25-9-2014 Εμπιστευτική Διαταγή, ενεργοποιήθηκε ο χρονομετρητής (timer) αυτόματου τελωνισμού για όλα τα παραστατικά χαμηλής επικινδυνότητας στην εισαγωγή.
- Με την Δ33Δ/5023575/ΕΞ2014/6-10-2014 διαταγή, καταργήθηκε η σφραγίδα πάνω στη διασάφηση με το αποτέλεσμα της ανάλυσης κινδύνου όπως περιγραφόταν στην Δ33Δ/5012718/22-3-2011 Δ.Υ.Ο.
- Με την ΔΣΤΕΠΓ/5027596/ΕΞ2014/20-11-2014 διαταγή κοινοποιήθηκε στα Τελωνεία που καταχωρούν RIF στο Κοινό Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων (CRMS), ο ηλεκτρονικός οδηγός χρήσης με τις βελτιώσεις του συστήματος για την καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών.
- Με την ΔΣΤΕΠΓ/5028303/ΕΞ2014/1-12-2014 διαταγή, δόθηκαν οδηγίες στα Τελωνεία για την δυνατότητα αναβάθμισης και υποβάθμισης του αποτελέσματος της κοινοτικής ανάλυσης κινδύνου για την ασφάλεια και προστασία.
- Με την ΔΣΤΕΠΓ/5028321/ΕΞ2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων καθιερώθηκαν οι έλεγχοι διαδικασίας για τις διασαφήσεις εκείνες με δηλωθέντα εμπορεύματα που υπόκεινται σε Απαγορεύσεις-Περιορισμούς, βάση κοινοτικών ή εθνικών διατάξεων, και τις διασαφήσεις με αιτούμενα καθεστάτα για την επιτήρηση των οποίων απαιτείται δειγματοληψία (τελειοποίηση προς

επανεξαγωγή κλπ). Η κοινοποίηση της Απόφασης αυτής και οι οδηγίες για την εφαρμογή τους από τα Τελωνεία έγινε με διαταγές που εκδόθηκαν το 2015.

Τέλος για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καυσίμων εκδόθηκε η αρ. 4170 ΕΞ 2015/ Κ.Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 2722/16122015 Β'), σύμφωνα με την οποία καθορίζονται οι διαδικασίες και οι προδιαγραφές εγκατάστασης και λειτουργίας ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικού ελέγχου εισροών – εκροών σε πλωτά μέσα μεταφοράς πετρελαιοειδών. Επίσης, ορίζεται η εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος εντοπισμού θέσης (Global Positioning System – GPS) στα πλωτά μέσα μεταφοράς καυσίμων ναυτιλίας και δημιουργείται κέντρο συντονισμού στη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών όπου σε κεντρική βάση δεδομένων θα γίνεται επεξεργασία των στοιχείων αποθήκευσης, διακίνησης πετρελαιοειδών, υγραερίων και ενεργειακών προϊόντων.

3.4.2. Σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις στο έτος 2016

Η πάταξη του λαθρεμπορίου ήταν πάντα προτεραιότητα για τη διοίκηση των Τελωνείων όσο και για την πολιτική ηγεσία της Χώρας. Τον Αύγουστο του 2016 ψηφίστηκε⁵³ ο Ν.4410/3.8.2016 (ΦΕΚ 141^Α) στο Α' μέρος του οποίου περιλαμβάνονται οι τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την Καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς. Το νομοσχέδιο αποτελεί προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων.

Στόχος είναι η πλήρης καταγραφή και παρακολούθηση όλων των κρίκων της αλυσίδας διακίνησης καπνικών προϊόντων, σε κάθε κρούσμα λαθρεμπορίας που εντοπίζεται, να μπορεί να ελέγχεται η προέλευση και ο δρόμος που ακολούθησαν τα παράνομα προϊόντα, ώστε να μην τιμωρείται μόνον όποιος συλλαμβάνεται (πχ «βαποράκια», νταλίκες κλπ)⁵⁴.

⁵³ ν.4410/3.8.2016 (ΦΕΚ 141^Α)

⁵⁴www.protothema.gr/economy/article/586684/big-brother-kai-fakeloma-se-olo-to-kukloma-diakinisis-tsigaron

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του νόμου⁵⁵ οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου εισάγουν μέτρα στην κατεύθυνση της πρόληψης και καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών, το οποίο έχει δυσμενείς συνέπειες στην εφαρμογή των φορολογικών μέτρων που επιβάλλονται στα πλαίσια των δημοσιονομικών στόχων και κατ' επέκταση προκαλεί απώλεια εσόδων επηρεάζοντας δυσμενώς την σταθερότητα και ασφάλεια της οικονομίας, την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, ενώ παράλληλα η καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου θα συμβάλλει και στην προστασία της δημόσιας υγείας.

Αναλυτικότερα ο νόμος προβλέπει:

- Ειδική αδειοδότηση για κάθε εμπλεκόμενο στην εφοδιαστική αλυσίδα των καπνικών προϊόντων. Έτσι θα καταγράφονται όλοι σε κάθε στάδιο εμπορίας και διακίνησης, δηλαδή: αποστολή σε άλλο Κράτος-Μέλος, παραλαβή από άλλο Κράτος-Μέλος, εισαγωγή και εξαγωγή καπνού, η παραγωγή, αποθήκευση, μεταποίηση, αποστολή, παραλαβή, εισαγωγή, εξαγωγή βιομηχανοποιημένων καπνών, η κατασκευή, εισαγωγή, εξαγωγή, αποστολή, παραλαβή του εξοπλισμού παραγωγής αυτών, καθώς και οι λοιπές δραστηριότητες στα πλαίσια της εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών.
- Ηλεκτρονική παρακολούθηση του μητρώου εφοδιαστικής αλυσίδας καπνικών. Εκεί θα καταχωρούνται όλες οι ανωτέρω άδειες, από την παραγωγή έως την τελική κατανάλωση. Με την καταχώρησή τους οι εν λόγω άδειες θα λαμβάνουν έναν Μοναδικό Αριθμό Μητρώου Διακινητή Καπνικών Προϊόντων (ΑΜΔΙΚΑΠ), ο οποίος θα αναγράφεται υποχρεωτικά σε κάθε διακίνηση στο εσωτερικό της χώρας μέχρι το τελικό σημείο λιανικής πώλησης στα προβλεπόμενα κατά περίπτωση εμπορικά ή συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς.
- Απαγόρευση των διασυνοριακών εξ' αποστάσεως πωλήσεων προϊόντων καπνού στους καταναλωτές μέσω διαδικτύου, τηλεπικοινωνιών ή κάθε άλλου τρόπου πώλησης βασιζόμενου σε εξελισσόμενη τεχνολογία. Με την εν λόγω ρύθμιση μεταφέρεται στο εθνικό μας δίκαιο, η δυνητική διάταξη του άρθρου 18 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την

⁵⁵www.opengov.gr/minfin/wpcontent/uploads/downloads/2016/06/2016_06_13_Ekthesi_Synepeion_Kapnika.pdf

πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων», (EEL 127/29.04.2014), με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να απαγορεύουν τις διασυνοριακές εξ' αποστάσεως πωλήσεις προϊόντων καπνού στους καταναλωτές.

Στο Πληροφορικό Σύστημα Τελωνειακών Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών ICISnet καθιερώνεται μητρώο υπό την ονομασία «Ενιαίο Κεντρικό Μητρώο Εφοδιαστικής Αλυσίδας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών» (ΕΚΜΕΑ) που θα ενημερώνεται διαρκώς. Οι αδειοδοτημένοι – πιστοποιημένοι εμπλεκόμενοι, θα λαμβάνουν έναν Μοναδικό Αριθμό Μητρώου Διακινήτη Καπνικών Προϊόντων (ΑΜΔΙΚΑΠ). Ο αριθμός του αποστολέα και του παραλήπτη αναγράφεται υποχρεωτικά σε κάθε διακίνηση στο εσωτερικό της χώρας, μέχρι το τελικό σημείο λιανικής πώλησης στα προβλεπόμενα κατά περίπτωση εμπορικά ή συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς.

Επίσης υπάρχει ενίσχυση και «θεσμοποίηση» της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών επιβολής του νόμου στην καταπολέμηση της λαθρεμπορίας των προϊόντων που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, γεγονός που επιτυγχάνεται με την συγκρότηση του Συντονιστικού Κέντρου, όπου είναι αναγκαία προκειμένου να κινητοποιηθούν περισσότεροι πόροι, σε ένα πλαίσιο αλληλοσυμπλήρωσης και όχι αλληλοεπικάλυψης αρμοδιοτήτων (Τελωνειακή Υπηρεσία, Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα, Σ.Δ.Ο.Ε., Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Γ.Γ.Δ.Ε, Γενική Γραμματεία Εμπορίου).

Δημιουργείται το Ενιαίο Κεντρικό Μητρώο Εφοδιαστικής Αλυσίδας Καπνού και Βιομηχανοποιημένων Καπνών (ΕΚΜΕΑ) και επιτυγχάνεται η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφοδιαστικής αλυσίδας του νομίμου εμπορίου καπνικών προϊόντων μέσω της διασταύρωσης των στοιχείων των εμπλεκόμενων μερών και της ηλεκτρονικής παρακολούθησης των διακινήσεων αυτών. Με άλλα λόγια καθιερώνεται η λήψη εφαρμογής μέτρων επιμέλειας, από τις καπνοβιομηχανίες (σύστημα «know your client») αφού οι καπνοβιομηχανίες υποχρεώνονται να εξακριβώνουν τα στοιχεία των πελατών και προμηθευτών τους, να τηρούν και να γνωστοποιούν σχετικά αρχεία. Με τη ρύθμιση αυτή, οι καπνοβιομηχανίες θα καταστούν συνυπεύθυνες για τη νόμιμη διακίνηση των προϊόντων καπνού.

3.4.3. Σημαντικές διοικητικές δράσεις στο έτος 2016

Στο έτος 2016 πραγματοποιήθηκαν και μία σειρά από σημαντικές διοικητικές πράξεις στο πλαίσιο αλλαγής της Τελωνειακής Διοίκησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε την Δ.ΟΡΓ.Α 1014322 ΕΞ2015/29/1/2016 (ΦΕΚ 295/Β/12-2-2016) ΑΥΟ «Τροποποίηση της αριθμ. Δ6Α 1058824 ΕΞ 2014/8-4-2014 (Β'865, 1079 και 1846) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, ως προς την αναδιάρθρωση και τον ανακαθορισμό καθ' ύλην αρμοδιότητας Ειδικών Αποκεντρωμένων και Περιφερειακών Τελωνειακών Υπηρεσιών, καθώς και λοιπών διατάξεων που αφορούν στην καθ' ύλην και στην κατά τόπον αρμοδιότητα Τελωνείων».

Στην εν λόγω πολυσέλιδη Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προβλέπονται, σταχυολογικά, τα παρακάτω:

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και του συντονισμού του έργου που επιτελούν οι οργανικές μονάδες της Τελωνειακής Υπηρεσίας, με την συγκρότηση τριών ισχυρών Τελωνειακών Περιφερειών. Οι Τελωνειακές Περιφέρειες με ουσιαστικές αρμοδιότητες στην εποπτεία και καθοδήγηση του έργου των Τελωνείων, αποτελούν σημαντικό πυλώνα της διοίκησης τριών ιεραρχικών επιπέδων, μεταξύ των Δ/σεων της Κεντρικής Υπηρεσίας, οι οποίες έχουν ρόλο παραγωγής πολιτικής, νομοθετικού έργου και καθορισμού των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων της Γενικής Δ/σης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. και των Τελωνείων που υλοποιούν την ως άνω πολιτική και τους επιχειρησιακούς στόχους.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των Τελωνείων στη διαχείριση των παραβάσεων και της εφαρμογής των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης.
- Ενίσχυση των εκ των υστέρων τελωνειακών ελέγχων, των προληπτικών τελωνειακών ελέγχων και δίωξης για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της δασμοφοροδιαφυγής και την αύξηση της εκούσιας συμμόρφωσης, σε ένα περιβάλλον εμπάθυνσης των διοικητικών απλοποιήσεων και περιορισμού των ελέγχων κατά τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων, με στόχο την εξυπηρέτηση του εμπορίου και την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας.

4. Ο ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

4.1. Τι είναι τελωνειακός έλεγχος

Ως έλεγχο εννοούμε μια μεθοδολογικά τυποποιημένη, προγραμματισμένη, και τεκμηριωμένη διαδικασία, η οποία συνίσταται στην παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και λειτουργιών μιας υπηρεσίας προκειμένου να:

- διαπιστώσει καταστάσεις,
- εξετάσει την τήρηση ή μη των νόμων, των κατευθύνσεων, των εντολών και των οδηγιών, που διέπουν τη λειτουργία τους,
- παρακολουθήσει την αποτελεσματικότητα των ενεργειών, την απόδοση των διαδικασιών και την εφαρμογή των προγραμμάτων, των στρατηγικών και των πολιτικών της ελεγχόμενης υπηρεσίας ή οργανισμού

με σκοπό την **έγκαιρη διαπίστωση προβλημάτων**, προτού αυτά διογκωθούν, και την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), τελωνειακός έλεγχος είναι συγκεκριμένες πράξεις των Τελωνειακών Αρχών με σκοπό την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής της τελωνειακής και άλλης νομοθεσίας που διέπει την είσοδο στην κοινοτική αγορά (κανονισμός ΕΚ αριθ.765/2008).

Ο έλεγχος έχει ως στόχο, την παροχή με την μορφή προτάσεων, βοήθειας και συμβουλών προς τον ελεγχόμενο φορέα/υπηρεσία και σε αυτούς που έχουν την αρμοδιότητα, ώστε να λάβουν τις απαραίτητες αποφάσεις που θα οδηγήσουν στη λύση των προβλημάτων και την εξάλειψη των φαινομένων παραβατικότητας που πιθανώς εντοπίστηκαν.

Ο τελωνειακός έλεγχος καλύπτει διάφορα είδη ελέγχου που διενεργούνται από τις Τελωνειακές Αρχές προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς συμμορφώνονται με την κείμενη (ενωσιακή και εθνική) νομοθεσία στις συναλλαγές τους με τα τελωνεία.

4.2. Σημαντικότητα των τελωνειακών ελέγχων

Η διαδικασία του τελωνειακού ελέγχου είναι από τις πιο σημαντικές τελωνειακές λειτουργίες κάτι που φαίνεται σε όλα τα διεθνή έγγραφα. Επί παραδείγματι στους δείκτες απόδοσης του Russian Federal Customs Service ο πρωτεύων δείκτης⁵⁶ αφορά στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων για τη διασφάλιση του ορθού υπολογισμού, καθώς και η έγκαιρη και ολοκληρωμένη καταβολή των τελωνειακών τελών και άλλων πληρωμών μεταφέρθηκε ορθά στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό.

Επίσης στις οδηγίες του World Custom Organization ειδικά για τους εκ των υστέρων ελέγχους αναφέρεται ότι⁵⁷ με την εφαρμογή ενός εκ των υστέρων ελέγχου, βασιζόμενο σε ανάλυση κινδύνου, τα Τελωνεία είναι σε θέση να κατευθύνουν τους πόρους τους πιο αποτελεσματικά και να εργαστούν σε συνεργασία με την επιχειρηματική κοινότητα για τη βελτίωση των επιπέδων συμμόρφωσης και τη διευκόλυνση του εμπορίου. Η διαδικασία εκ των υστέρων ελέγχου (PCA) μπορεί να οριστεί ως η δομημένη εξέταση μιας επιχείρησης που μπορεί να αφορά σε εμπορικά συστήματα, συμβάσεις πωλήσεων, οικονομικών και μη οικονομικών στοιχείων, φυσικού αποθέματος και των άλλων περιουσιακών στοιχείων ως μέσο για τη μέτρηση και τη βελτίωση της συμμόρφωσης. Η μετάβαση από τους ελέγχους στα σύνορα στους εκ των υστέρων ελέγχους, ως πρωταρχική βάση για τους τελωνειακούς ελέγχους, συνήθως εξελίσσεται με την πάροδο αρκετών ετών, καθώς οι νέες διεργασίες και διαδικασίες αναπτύσσονται και νέες δεξιότητες έχουν αναπτυχθεί.

Τέλος για όλες τις Τελωνειακές Διοικήσεις ο αριθμός των ελέγχων και ειδικότερα των εκ των υστέρων ελέγχων συμπεριλαμβάνεται στους δείκτες μέτρησης αποδοτικότητας της Τελωνειακής Διοίκησης⁵⁸.

Η σημαντικότητα των τελωνειακών ελέγχων, καταδεικνύεται ακόμη περισσότερο όταν στη Βουλή των Ελλήνων γίνονται ερωτήσεις βουλευτών επί του θέματος. Συγκεκριμένα ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών Τρύφων Αλεξιάδης στις 30/7/2016 απάντησε σε σχετική με το θέμα απάντηση σε βουλευτή της Αντιπολίτευσης. Το κείμενο της απάντησης του Αναπληρωτή Υπουργού είναι το ακόλουθο⁵⁹:

⁵⁶[http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20\(Sep%202011\)/08%20Gubin.pdf](http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20(Sep%202011)/08%20Gubin.pdf)

⁵⁷http://www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/instruments-and-tools/~/_media/0A6E3DCDE47E41F2A71B757596ABAA97.ashx

⁵⁸ http://incu.org/docs/Day_3_-_05_Prabodh_Seth_EN.pdf

⁵⁹ <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/30463>

«Α. Στον τομέα της επιβολής της τελωνειακής νομοθεσίας και ειδικότερα ως προς την αποτελεσματικότητα των ελέγχων, η Τελωνειακή Υπηρεσία, το έτος 2015, παρουσίασε σημαντική βελτίωση καθώς:

α) Από την σύγκριση των αποτελεσμάτων του 2015, σε σχέση με αυτά του 2014, έχουμε αύξηση:

- στην εισπραξιμότητα επί των καταλογισθέντων ποσών από ελέγχους, κατά 5,4% (από 6,1% σε 6,4%).
- των εισπράξεων επί καταλογισθέντων ποσών από ελέγχους κατά 75,4% (από 10.066.341 σε 17.651.630).
- των ποσών που καταλογίσθηκαν κατά 66,3% (από 165.920.115 σε 276.006.954).

β) Από την πορεία επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο της ΓΓΔΕ, προκύπτει ότι:

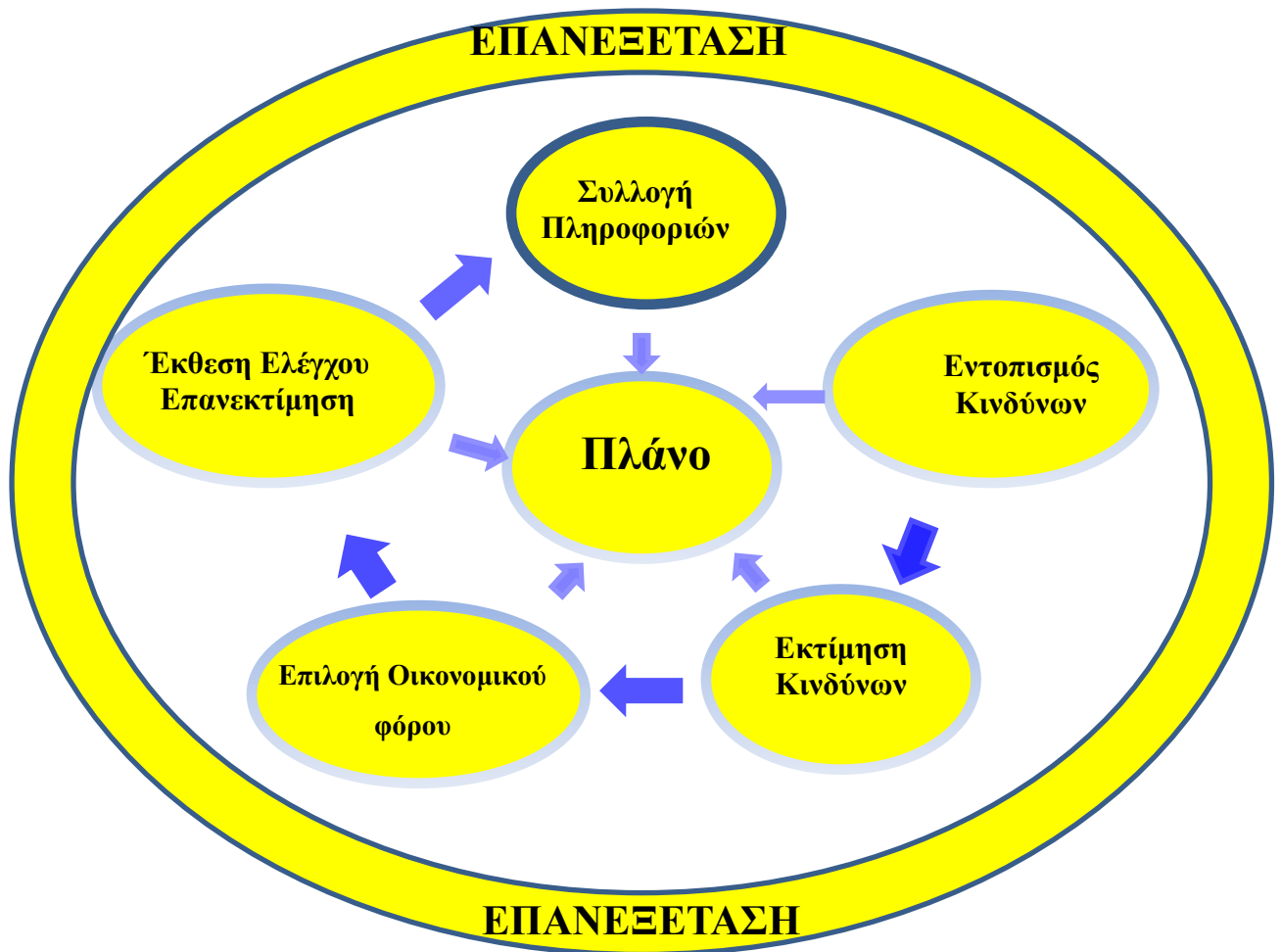
- τα καταλογισθέντα ποσά (πρόστιμα, πολλαπλά τέλη, δασμοί και φόροι) από απλές τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπορίες ανήλθαν σε 276.006.954 έναντι στόχου 182.883.589 δηλαδή ποσοστό επίτευξης στόχου 151%.
- οι εισπράξεις από τους ανωτέρω καταλογισμούς ανήλθαν σε 17.651.630 ευρώ έναντι στόχου 11.072.976 ευρώ δηλαδή ποσοστό επίτευξης στόχου 159%.

Σε ότι αφορά στο δείκτη εισπραξιμότητας επί των καταλογισθέντων, παρά την κατά τα ανωτέρω αναφερόμενη βελτίωση της εισπραξιμότητας το 2015 (αύξηση κατά 5,4%) σε σχέση με το 2014, πράγματι υπήρξε υστέρηση ως προς το στόχο για εισπραξιμότητα 10%. Το γεγονός όμως αυτό οφείλεται στη μεγάλη αύξηση των καταλογισθέντων ποσών το 2015 σε σχέση με το 2014 και καταδεικνύει ακριβώς την αύξηση της έντασης των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2015 καθώς και της αποτελεσματικότητάς τους.

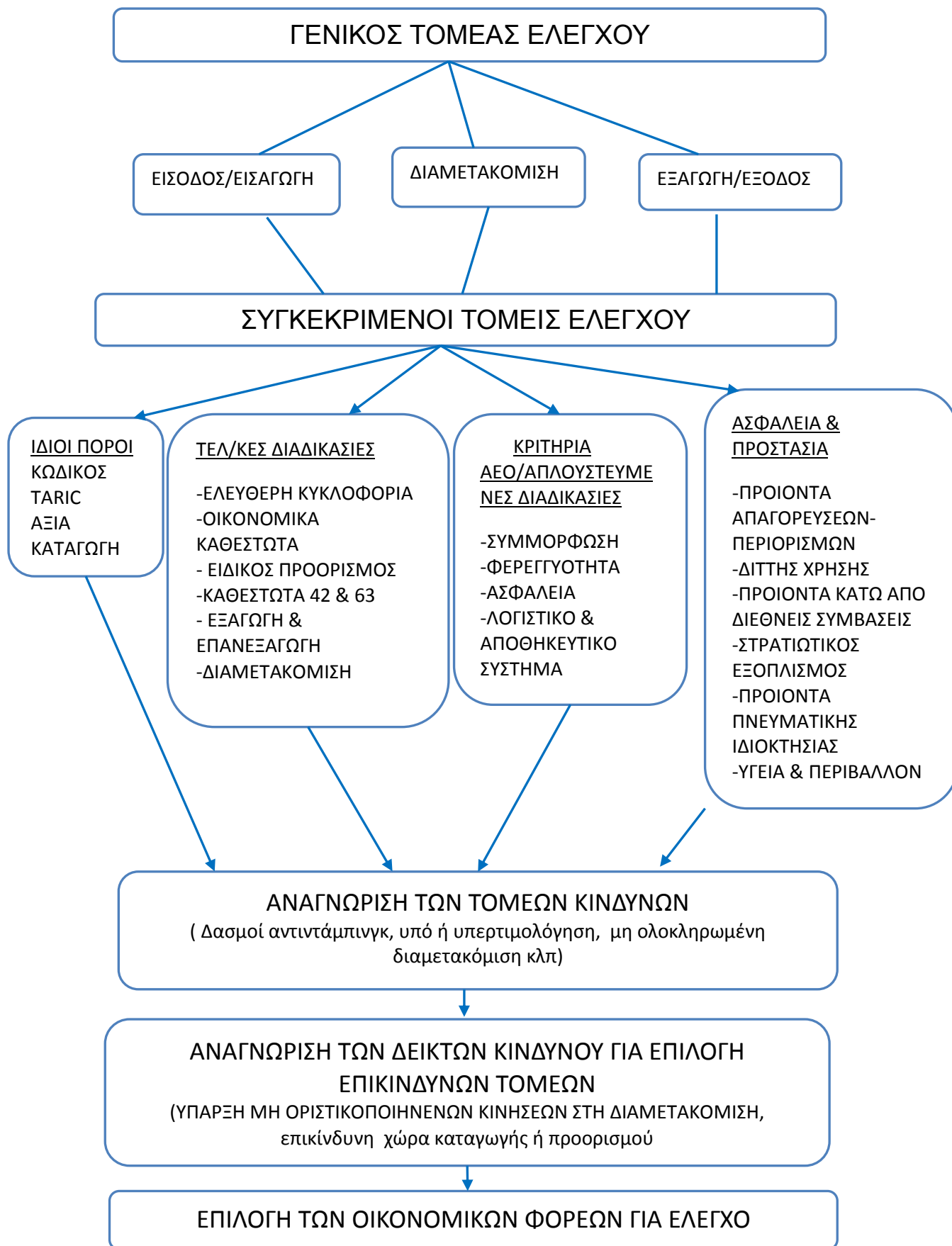
Επιπλέον, όσον αφορά στην εισπραξιμότητα επισημαίνουμε ότι κατά των καταλογιστικών πράξεων των Τελωνειακών Αρχών προβλέπεται προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων (άρθρο 152 Ν. 2960/2001), με ταυτόχρονη καταβολή του 30% επί των καταλογισθέντων προστίμων ή πολλαπλών τελών. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η είσπραξη ποσοστού 70% επί των καταλογισθέντων προστίμων ή πολλαπλών τελών. Δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος αριθμός καταλογιστικών πράξεων προσβάλλεται με προσφυγή από τους καταλογισθέντες, επέρχεται αυτοδίκαια η παραπάνω αναστολή, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται μεγάλη διαφορά μεταξύ των βεβαιωθέντων και εισπραχθέντων ποσών από τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπορίες».

4.3. Στρατηγικός σχεδιασμός ελέγχων

Ο προγραμματισμός των ελέγχων τίθεται από την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. και διαμορφώνεται στο πλαίσιο που ορίζουν οι στρατηγικοί στόχοι της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Πρόκειται για δυναμική διαδικασία που περιγράφεται στο παρακάτω σχήμα:

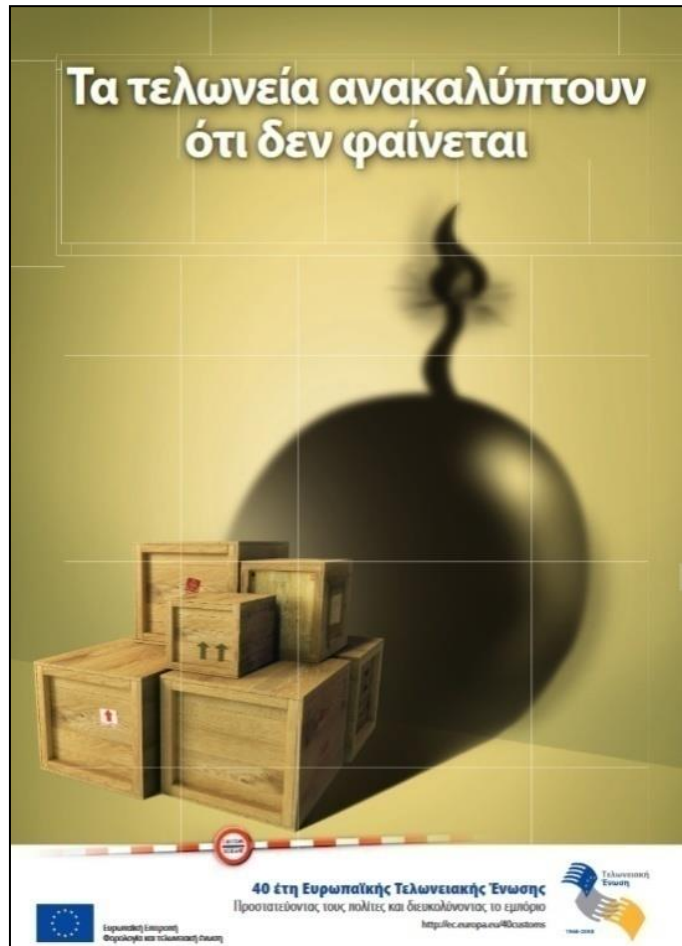

Ο προσδιορισμός των επικίνδυνων τομέων περιγράφεται στο παρακάτω σχήμα:

Για τον καθορισμό της στρατηγικής ελέγχου το τελωνειακό κλιμάκιο ελέγχου λαμβάνει υπόψη του τα παραπάνω είδη κινδύνων και αποφασίζει για την προσέγγιση του ελέγχου. Υπάρχουν τρεις (3) βασικές προσεγγίσεις ελέγχου:

1. Βάση των συναλλαγών (transactions based) του οικονομικού φορέα, όπου το ελεγκτικό κλιμάκιο γνωρίζει εκ των προτέρων ότι δεν υπάρχει διαθέσιμο σύστημα εσωτερικού ελέγχου στην ελεγχόμενη επιχείρηση, οι κινήσεις της επιχείρησης είναι περιορισμένες κλπ.
2. Βάση του συστήματος του οικονομικού φορέα (system based), όπου εξετάζεται:
 - Εάν οι χρήστες της επιχείρησης έχουν εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο σύστημα.
 - Η διασταύρωση των δεδομένων των δύο (2) συστημάτων (Τελωνείο - Επιχείρηση).
 - Οι εκτυπώσεις του συστήματος (αναφορές, ηλεκτρονικές διασαφήσεις, κλπ).

Στόχος είναι η πληρέστερη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του συστήματος της επιχείρησης. Όπου το τελωνειακό ελεγκτικό κλιμάκιο θέλει επιβεβαίωση για την λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος που χρησιμοποιείται από έναν φορέα, για την αυθεντικότητα και την εγκυρότητα των δεδομένων του μπορεί να συμβουλευτεί έναν εξειδικευμένο στα συστήματα.

3. Συνδυασμός και των δύο. Ο κάθε έλεγχος έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις και ο εντοπισμός των σημείων ελέγχου που τις ικανοποιούν είναι καταλυτικής σημασίας. Επομένως, η διαμόρφωση ερωτηματολογίων ελέγχου, ανάλογα με το αντικείμενο, αποτελεί το πρότυπο για την, κατά το δυνατό, τυποποιημένη διεξαγωγή των ελέγχων. Ως εκ τούτου μειώνονται οι κίνδυνοι λανθασμένης εφαρμογής μιας διαδικασίας ελέγχου και λανθασμένης ερμηνείας των αποκτηθέντων ελεγκτικών τεκμηρίων.

4.4. Διαδικασίες τελωνειακών ελέγχων στην πράξη

Η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και ΕΦΚ, προκειμένου να διευκολύνει το νομίμως διακινούμενο εμπόριο έχει ήδη εισαγάγει σημαντικές μεταρρυθμίσεις, όπως είναι:

- Η πλήρης παραγωγική λειτουργία του ICISnet,
- Η σημαντική μείωση των ελέγχων κατά την τελωνειακή διαδικασία,
- Η θέσπιση διακριτών ελέγχων διαδικασίας
- Η καθιέρωση αποστολής των υποστηρικτικών της διασάφησης εγγράφων με ηλεκτρονικό τρόπο,

Οι τελωνειακοί έλεγχοι ανάλογα με τον χρόνο διενέργειας τους διακρίνονται σε:

- εκ των προτέρων έλεγχοι,
- έλεγχοι διαδικασίας- τελωνισμού και
- εκ των υστέρων έλεγχοι.

Στην παρούσα ενότητα θα αναλύσουμε περιληπτικά τους εκ των προτέρων ελέγχους με διεξοδική ανάλυση στους εκ των υστέρων ελέγχους.

4.4.1. Έλεγχοι εκ των προτέρων

Οι εκ των προτέρων έλεγχοι διενεργούνται από τις Τελωνειακές Αρχές πριν τη χορήγηση κάθε είδους τελωνειακής άδειας/πιστοποίησης (π.χ. απλουστευμένη διαδικασία, πιστοποιητικό ΑΕΟ, οικονομικό τελωνειακό καθεστώς, κλπ). Σκοπός τους είναι να διασφαλίσουν τη συνδρομή των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν ειδικές εγκρίσεις και άδειες (π.χ. προ-επικυρωμένα έγγραφα διαμετακόμισης, προτιμησιακής καταγωγής, πιστοποιητικά, συμφωνίες ποσοτώσεων, άδειες τελωνειακών και φορολογικών αποθηκών και άλλες απλοποιημένες τελωνειακές διαδικασίες) και περιλαμβάνει την εξέταση της διοικητικής και οργανωτικής δομής, των εσωτερικών διαδικασιών ή/και των εσωτερικών συστημάτων του οικονομικού φορέα. Για την απόκτηση πιστοποιητικού Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα (ΕΟΦ) προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία η οποία θεσπίστηκε στην Ελλάδα με την υπ. αριθμ ΑΥΟΟ 5007905/955/Α0019/17-2-2009 (ΦΕΚ Β' 383/4-3-2009).

4.4.2. Έλεγχοι εκ των υστέρων

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι αποσκοπούν στην διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και των συναφών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και της ακρίβειας των στοιχείων που έχουν δηλωθεί στα τελωνειακά παραστατικά. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι τοποθετούνται χρονικά μετά την χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων και διενεργούνται για την εξασφάλιση της ακρίβειας των στοιχείων που δηλώνονται στις τελωνειακές διασαφήσεις και συναλλαγές.

Πηγή: ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΓΓΔΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014

Μέσω αυτών, οι Τελωνειακές Αρχές επαληθεύουν την ακρίβεια και την πληρότητα των πληροφοριών που παρέχονται στα τελωνειακά παραστατικά, καθώς και την ύπαρξη, τη γνησιότητα, την ακρίβεια και την ισχύ όλων των δικαιολογητικών εγγράφων και εξετάζουν τα λογιστικά στοιχεία του διασαφιστή και άλλες καταχωρήσεις που έχουν σχέση με πράξεις που αφορούν τα εν λόγω εμπορεύματα, καθώς και με προγενέστερες ή μεταγενέστερες εμπορικές πράξεις που αφορούν τα ίδια εμπορεύματα μετά την απελευθέρωσή τους. Επίσης εξετάζουν τα εμπορεύματα και/ή λαμβάνουν δείγματα, εφόσον αυτό είναι ακόμα δυνατόν να γίνει. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι αφορούν παραστατικά Εισαγωγής, Εξαγωγής, Διαμετακόμισης, Δήλωση Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΔΕΦΚ) και Δηλωτικών.

Αναμορφώθηκε το θεσμικό πλαίσιο των εκ των υστέρων ελέγχων⁶⁰ (Τ.984 Α.Υ.Ο.) για την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο. Η Ελληνική Τελωνειακή Διοίκηση ακολουθώντας την πρακτική που εφαρμόζεται από τις Τελωνειακές Διοικήσεις όλων των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετατόπισε χρονικά το κέντρο βάρους του τελωνειακού ελέγχου από το στάδιο της διαδικασίας στο στάδιο μετά τον τελωνισμό των εμπορευμάτων. Για τη διασφάλιση όμως ενός ισοδύναμου αποτελέσματος ελέγχου για την προστασία της οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής ασφάλειας της Χώρας κρίθηκε απαραίτητη η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου των εκ των υστέρων ελέγχων, προκειμένου αυτοί να καταστούν καλύτερα στοχευμένοι και περισσότερο αποτελεσματικοί. Η καθιέρωση και διενέργεια στοχευμένων και αποτελεσματικών εκ των υστέρων ελέγχων

⁶⁰ http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/apologistiki_ekthesi2016.pdf

συμβάλλει τόσο στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης με τους οικονομικούς φορείς και τους συναλλασσόμενους, όσο και στην ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσής τους.

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι διακρίνονται περαιτέρω ως εξής:

- Εκ των υστέρων λογιστικοί έλεγχοι, όπου εξετάζεται η διοικητική, οργανωτική δομή, οι εσωτερικές διαδικασίες ή/και τα εσωτερικά συστήματα του οικονομικού φορέα (π.χ. λογιστικά βιβλία), με σκοπό τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσής του με τη σχετική ενωσιακή και εθνική τελωνειακή νομοθεσία.
- Έλεγχοι επαναξιολόγησης, οι οποίοι έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν τη συνδρομή των κριτηρίων ή/και κανονισμών από τον οικονομικό φορέα, όπως προβλέπονται στην έγκριση για την εκάστοτε απλούστευση/διευκόλυνση ή διαδικασία. Επίσης διενεργούνται σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών της νομοθεσίας της Ε.Ε., ή όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις που έχουν καταγραφεί από την διαδικασία επιτήρησης, ότι οι σχετικοί όροι και τα κριτήρια δεν πληρούνται.
- Έλεγχος των δεδομένων του Ενιαίου Διοικητικού Εγγράφου (ΕΔΕ), όπου εξετάζεται η διασάφηση και τα συνημμένα αυτής έγγραφα (που έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά ή εγγράφως) μετά την απελευθέρωση των εμπορευμάτων. Το αποτέλεσμα του ελέγχου μπορεί να οδηγήσει σε τροποποίηση της διασάφησης παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για την στόχευση της ανάλυσης κινδύνου στους μελλοντικούς ελέγχους. Δεν θεωρούνται λογιστικοί έλεγχοι.
- Άλλα είδη εκ των υστέρων ελέγχων, όπου ελέγχονται οι συναλλαγές επιλεγμένου αριθμού διασαφήσεων, με στόχο να εξασφαλιστεί η ορθότητα των δηλωθέντων στοιχείων. Παραδείγματα τέτοιου είδους ελέγχου αποτελούν οι έλεγχοι καταβολής των αναλογούντων δασμών αντιντάμπινγκ, ή της καταγωγής, της προτίμησης, των πιστοποιητικών καταγωγής, οι έλεγχοι που ζητούνται κατόπιν αιτήματος αμοιβαίας συνδρομής, οι τελωνειακοί έλεγχοι σε φορολογικές αποθήκες (π.χ. απόθεμα ή επαλήθευση αποθεματικών λογαριασμών), δασμολογικής κατάταξης (π.χ. διόρθωση κωδικού εμπορεύματος κατόπιν δειγματοληψίας), προσδιορισμού της δασμολογητέας αξίας (π.χ. έλεγχο δικαιολογητικών εγγράφων, απαντήσεις αμοιβαίας συνδρομής, κλπ).

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι έχουν τα εξής πλεονεκτήματα:

- Επιταχύνουν τον τελωνισμό του νόμιμου εμπορίου, καθώς μετατίθεται η χρονική στιγμή του ελέγχου μετά την απελευθέρωση του εμπορεύματος
- Προάγουν την εκούσια συμμόρφωση των οικονομικών φορέων, καθώς μέσω των επιτόπιων επισκέψεων στις εγκαταστάσεις τους αποκτάται καλύτερη γνώση του μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου του οικονομικού φορέα, δίνοντας τη δυνατότητα αφενός του εντοπισμού των αδυναμιών και των κινδύνων αυτού και αφετέρου της παροχής διορθωτικών συστάσεων, όπου απαιτείται.
- Μακροπρόθεσμα διατηρούν και αυξάνουν τη συνολική συμμόρφωση των οικονομικών φορέων στις τελωνειακές υποχρεώσεις και τη δυνατότητα αυτό-αξιολόγησής τους.
- Παρέχουν τη δυνατότητα για αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων Τελωνειακών Υπαλλήλων σε στοχευμένους ελέγχους.
- Βοηθούν στον εντοπισμό περιπτώσεων παραβατικότητας και οδηγούν στον προγραμματισμό των μελλοντικών ενεργειών από τις Τελωνειακές Υπηρεσίες.
- Παρέχεται ένα πλαίσιο συνεχούς επιτήρησης των τελωνειακών καθεστώτων/προορισμών.
- Επιδρούν προληπτικά στους οικονομικούς φορείς για την αποτροπή παρατυπιών κατά τις συναλλαγές τους με τις Τελωνειακές Αρχές.

Ο τόπος διενέργειας ενός εκ των υστέρων ελέγχου μπορεί να διαφοροποιείται. Έτσι οι εκ των υστέρων έλεγχοι διενεργούνται είτε στο χώρο της Τελωνειακής Αρχής, είτε στις εγκαταστάσεις του κατόχου των εμπορευμάτων ή του αντιπροσώπου του, ή κάθε άλλου προσώπου που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε επαγγελματικό επίπεδο στις εν λόγω πράξεις, καθώς και οποιουδήποτε άλλου προσώπου που έχει στην κατοχή του για επαγγελματικούς λόγους τα εν λόγω έγγραφα και στοιχεία. Σε ότι αφορά τους ελέγχους δίωξης αυτοί διενεργούνται σε χώρο που επιλέγει η Τελωνιακή Αρχή και ανήκει στην ευρύτερη περιοχή χωρικής αρμοδιότητάς της.

Οι τελωνειακές διατάξεις και κανονισμοί παρέχουν στα τελωνειακά όργανα που διενεργούν εκ των υστέρων ελέγχους τα εξής δικαιώματα:

- Πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα
- Εξέταση των αρχείων και των συστημάτων του οικονομικού φορέα και των δεδομένων που περιλαμβάνονται στις σχετικές τελωνειακά παραστατικά και τα σχετικά εμπορικά έγγραφα

- Επιθεώρηση των εγκαταστάσεων του ελεγχόμενου
- Ανάκτηση και διατήρηση των εγγραφών και αρχείων του οικονομικού φορέα
- Επιτήρηση και λήψη δειγμάτων των εμπορευμάτων.

Όλα τα Τελωνεία διενεργούν εκ των υστέρων ελέγχους με την προϋπόθεση ότι το σύνολο των παραστατικών αυτών είναι τουλάχιστον δεκαπέντε (15) σε μηνιαία βάση. Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται από τα Τμήματα Εκ των Υστέρων Ελέγχων των Τελωνείων, όπου υπάρχουν τέτοια τμήματα, ή από Κινητές Ομάδες Ελέγχου ή από Ομάδες εκ των Υστέρων Ελέγχων που συστήνονται από τον Προϊστάμενο του Τελωνείου ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες. Τα τελωνειακά ελεγκτικά κλιμάκια στελεχώνονται από υπαλλήλους έμπειρους σε διαφορετικούς τομείς ελέγχου, ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου και να διασφαλίζεται η πληρότητά του (π.χ. εμπειρία στον έλεγχο λογιστικών βιβλίων, στην επικοινωνία με το κοινό, στην επιτόπια παρατήρηση, στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές κλπ).

Αν και όλα τα Τελωνεία έχουν την δυνατότητα διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχου, η αρμοδιότητα προκύπτει με βάση τα παρακάτω:

- α) οικονομικών τελωνειακών καθεστώτων, όπου το Τελωνείο υπαγωγής και το Τελωνείο ελέγχου είναι διαφορετικά, αρμόδιο για τον εκ των υστέρων έλεγχο είναι το Τελωνείο ελέγχου και
- β) όπου ένας συναλλασσόμενος τελωνίζει εμπορεύματα σε Τελωνείο διαφορετικό από αυτό που βρίσκεται η έδρα του, αρμόδιο για τον εκ των υστέρων έλεγχο είναι το Τελωνείο όπου έχει υποβληθεί το παραστατικό. Για παράδειγμα, συναλλασσόμενος με έδρα τη Λάρισα τελωνίζει εμπορεύματα στο Τελωνείο Βόλου, ως αρμόδιο Τελωνείο του τόπου της τελικής φόρτωσης. Αρμόδιο Τελωνείο για εκ των υστέρων έλεγχο εγγράφων είναι το Τελωνείο Βόλου. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο αυτό προκύψουν διαφορές ή ευρήματα που συνιστούν λόγο για έλεγχο στις εγκαταστάσεις αυτού, τότε ενημερώνεται σχετικά το Τελωνείο που είναι αρμόδιο για τον τόπο εγκατάστασης αυτού (στο παράδειγμα η Λάρισα).

Στις περιπτώσεις όπου ο τόπος διεξαγωγής του ελέγχου βρίσκεται εκτός της χωρικής αρμοδιότητας της Τελωνειακής Αρχής στην οποία υποβλήθηκε το παραστατικό, ο έλεγχος δύναται να διενεργείται με την συνδρομή της αρμόδιας Ελεγκτικής Υπηρεσίας Τελωνείων (ΕΛΥΤ) Αττική ή Θεσσαλονίκης.

Πέραν των εκ των υστέρων ελέγχων που υποδεικνύονται από την Διεύθυνση Στρατηγικής Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων (ΔΣΤΕΠ), τα Τελωνεία διενεργούν ανάλυση κινδύνου σε τοπικό επίπεδο με ευθύνη του Προϊσταμένου του Τελωνείου ή του

Αναπληρωτή αυτού, με τη συνδρομή του Προϊστάμενου Τελωνισμού εφόσον κριθεί απαραίτητη, λαμβάνοντας ενδεικτικά υπόψη τα παρακάτω κριτήρια επικινδυνότητας:

1. Προφίλ συναλλασσόμενου
 - i. Νέος συναλλασσόμενος, ο οποίος εμφανίζεται πρώτη φορά στο Τελωνείο
 - ii. Ιστορικό τελωνειακών παραβάσεων, όταν υπάρχουν καταχωρημένες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του συναλλασσόμενου ή του τελωνειακού αντιπροσώπου του στις τελωνειακές διαδικασίες
 - iii. Ιστορικό διενέργειας ελέγχων, όταν έχει υποβληθεί σε προηγούμενο έλεγχο το τελευταίο τρίμηνο και το αποτέλεσμα ήταν «Καλώς»
 - iv. Εμπορική δραστηριότητα του συναλλασσόμενου που δεν συνάδει με την υποβληθείσα διασάφηση
 - v. Διαδρομή που ακολουθείται
 - vi. Χρηματοπιστωτική φερεγγυότητα (εάν είναι γνωστή)
 - vii. Τήρηση προθεσμιών, πχ απλουστευμένες διαδικασίες
2. Δασμολογητέα / Στατιστική Αξία
3. Δασμολογική κατάταξη
4. Χώρα καταγωγής
5. Προτιμησιακή καταγωγή
6. Δασμολογική ποσόστωση
7. Δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί
8. Εμπορεύματα που υπόκεινται σε απαγορεύσεις/περιορισμούς
9. Εμπορεύματα πνευματικής ιδιοκτησίας
10. Έλεγχος δηλωτικών στα οποία έχει συμπληρωθεί η θέση «Ειδικές Μνείες» με τον κωδικό 90900 – Εξαίρεση ENS ότι όντως δεν υποβλήθηκε ENS για το εμπόρευμα
11. Έλεγχος εμπρόθεσμης υποβολής της ENS και ορθή αναφορά της στο παραστατικό που ακολουθεί (Δηλωτικό, ΕΔΕ Εισαγωγής, Διαμετακόμιση, κλπ)

Επίσης, για την επιλογή του προς έλεγχο δείγματος λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες:

- α)** που δίδονται από το τμήμα Ανάλυσης Κινδύνου (Risk Analysis) της ΔΣΤΕΠ στο Υποσύστημα Ειδικών Πληροφοριών & Υποθέσεων
- β)** που αποστέλλονται στα Τελωνεία από τις ΕΛΥΤ με την μορφή εγγράφου με τίτλο «ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» και
- γ)** με τυχαία επιλογή ενός μικρού αριθμού παραστατικών, για λόγους αξιοπιστίας του δείγματος.

Η διαδικασία που ακολουθείται στους εκ των υστέρων ελέγχους μπορεί σε κάποιον τρίτο, ή κάποιον που δεν έχει σχέση με το αντικείμενο μπορεί να φαίνεται απλή ή λογική εκ τούτου η εν λόγω διαδικασία έχει προέλθει από μακρά εμπειρία στελεχών της Τελωνειακής Αρχής στους ελέγχους. Για παράδειγμα το πρώτο στάδιο (έκδοση της εντολής ελέγχου) είναι απλή αλλά πάρα πολύ σημαντική στη διαδικασία. Μία μη ορθή ή και λανθασμένη εντολή ελέγχου μπορεί να οδηγήσει σε δικαίωση σε διοικητικά ή και ποινικά δικαστήρια, του αντισυμβαλλόμενου με την Τελωνειακή Διοίκηση. Επίσης, η ενημέρωση των κεντρικών υπηρεσιών καθώς και του συστήματος ελέγχων δημιουργεί μία βάση δεδομένων μέσω της οποίας μπορεί να γίνει καλύτερη στόχευση.

Τα στάδια που ακολουθούνται από την διοίκηση προκειμένου για τη διενέργεια ελέγχου παρουσιάζονται στο διάγραμμα παρακάτω, τα σημαντικότερα όμως να αφορούν σε:

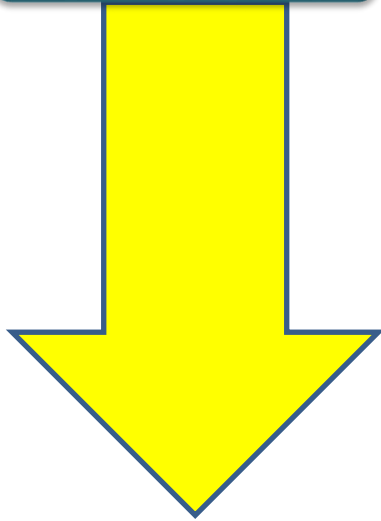
A) Έκδοση εντολής ελέγχου

Η έκδοση της εντολής ελέγχου είναι το κύριο στοιχείο (και αποτελεί και αποδεικτικό στοιχείο στα δικαστήρια) της εντολής που δίνεται από την υπηρεσία προς τους ελεγκτές για την έναρξη του ελέγχου. Τα στοιχεία που αναφέρονται στην εντολή, αφορούν στην υπηρεσία που την εκδίδει, την ημερομηνία που εκδίδεται, τους ελεγκτές στους οποίους ανατίθεται η αρμοδιότητα ελέγχου.

Η εντολή εκδίδεται από το σύστημα ELENXIS (ή στο ICISNET) και ολοκληρώνεται με την καταχώρηση σε αυτό των αποτελεσμάτων του ελέγχου. Στο σύστημα καταχωρούνται μία σειρά στοιχείων πληροφορικών που αφορούν τον έλεγχο (πχ. Κατηγορία ελέγχου, παραστατικά που ελέγχθηκαν)

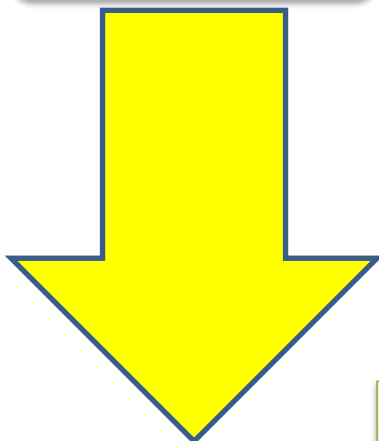
B) Έκθεση Ελέγχου / Έκθεση Ελεγκτικών Επαληθεύσεων

Προετοιμασία

- Συλλογή πληροφοριών
- Νομικό πλαίσιο που διέπει τον έλεγχο
- Ανάλυση κινδύνου
- Στόχευση και καθορισμός ελέγχου
- Στρατηγική ελέγχου
- Ανάθεση ελέγχου
- Ερωτηματολόγιο ελέγχου (check lists)
- Επιλογή και συλλογή δείγματος
- Αρχική επίσκεψη
- Πλάνο εργασίας

Διενέργεια

- Στόχοι (ακρίβεια – πληρότητα)
- Συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων
- Καταγραφή τεκμηρίων ελέγχου
- Επιβεβαίωση συνήθους διαδικασίας
- Ανάλυση κινδύνου στις πληροφορίες
- Εκτέλεση ελέγχων
- Ευρήματα - Συμπεράσματα

ΕΚΘΕΣΗ

- Έκθεση αποτελεσμάτων
- Επανεξέταση / Ανατροφοδότηση
- Ανταλλαγή πληροφοριών
- Αρχείο Ελέγχου

Στις περιπτώσεις εκ των υστέρων ελέγχων στις εγκαταστάσεις του συναλλασσόμενου συντάσσεται και υπογράφεται από το τελωνειακό ελεγκτικό κλιμάκιο Έκθεση Ελεγκτικών Επαληθεύσεων ή Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου με τα πραγματικά περιστατικά, τις ελεγκτικές ενέργειες και τις διαπιστώσεις του ελέγχου, καθώς και Έκθεση Δέσμευσης – Κατάσχεσης, εάν απαιτείται, οι οποίες επιδεικνύονται και συνυπογράφονται από τον υπεύθυνο της ελεγχόμενης επιχείρησης για επιβεβαίωση

των πραγματικών περιστατικών. Αντίγραφο αυτών επιδίδεται στον υπεύθυνο της ελεγχόμενης επιχείρησης.

Μετά το πέρας του ελέγχου συντάσσουν Έκθεση Ελέγχου, η οποία υπογράφεται από τον ελεγκτή, ελέγχεται και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος και θεωρείται από τον Προϊστάμενο του Τελωνείου.

Όταν ο ανωτέρω έλεγχος ολοκληρώνεται στο Τελωνείο η οριστική Έκθεση Ελέγχου υπογράφεται από το ελεγκτικό κλιμάκιο, ελέγχεται και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος και θεωρείται από τον Προϊστάμενο του Τελωνείου. Οι υπάλληλοι του Τμήματος που διενεργεί τον εκ των υστέρων έλεγχο είναι αρμόδιοι για την τήρηση του φακέλου του ελέγχου.

Γ) Ολοκλήρωση και αποτελέσματα διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχων

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου ο οριζόμενος στην εντολή ελεγκτής καταχωρεί τα αποτελέσματα του ελέγχου κατά περίπτωση στο ICISNET ή στο ELENXIS. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας, παράβασης ή απάτης η Έκθεση Ελέγχου διαβιβάζεται στο Δικαστικό Τμήμα, προκειμένου να ανακτήσει το ήδη καταχωρηθέν αποτέλεσμα ελέγχου και να προχωρήσει στις απαιτούμενες ενέργειες.

Δ) Εύρεση Διαφορών ή Παραβατικότητας

Στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης ο ελεγκτής, κατά την κρίση του, ενδέχεται να επεκτείνει τον έλεγχο, εφόσον θεωρεί ότι αυτό θα αυξήσει την αποτελεσματικότητά του:

- σε προηγούμενα τελωνειακά παραστατικά που έχει υποβάλει ο οικονομικός φορέας, στο ίδιο Τελωνείο που διενεργεί τον έλεγχο,
- στις εγκαταστάσεις του συναλλασσόμενου ή του Τελωνειακού Αντιπροσώπου αυτού, όταν η έδρα βρίσκεται εντός της χωρικής αρμοδιότητας του Τελωνείου.

Ο ελεγκτής μπορεί να υποβάλει αίτημα αμοιβαίας συνδρομής, όπου απαιτείται για την πληρέστερη στοιχειοθέτηση παραβάσεων. Εφόσον συντρέχει λόγος και αφού εξετασθούν και συνεκτιμηθούν όλα τα πραγματικά περιστατικά, είναι δυνατόν να:

- γίνει συμπληρωματική χρέωση δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων (άρθρο 31 Ν. 2960/01),
- επιβληθεί ποινή ανακριβούς δήλωσης (άρθρο 42 παρ. 1, 2, 3 Ν. 2960/01),
- βεβαιωθεί απλή τελωνειακή παράβαση (άρθρο 142 παρ. 1 Ν. 2960/01),
- εφαρμοστούν οι περί λαθρεμπορίας διατάξεις (άρθρο 142 παρ. 2 Ν. 2960/01).

Ε) Ενημέρωση Κεντρικών Υπηρεσιών και ΕΛΥΤ – Αποτίμηση των Ελέγχων

Οι Προϊστάμενοι κάθε Τελωνείου αποστέλλουν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κάθε τρίμηνο αναφορά με τα αποτελέσματα των διενεργηθέντων εκ των υστέρων ελέγχων, καθώς και τις Εκθέσεις Ελέγχου στη Διεύθυνση Στρατηγικής Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων (ΔΣΤΕΠ), στη Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών (ΔΤΔ), στις Ελεγκτικές Υπηρεσίες Τελωνείων (ΕΛΥΤ) και στην καθ' ύλην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων & ΕΦΚ, προκειμένου να αποφεύγονται ενδεχόμενες παράλληλες ενέργειες, αλλά και για την ανατροφοδότηση της ανάλυσης κινδύνου, τη στόχευση των μελλοντικών ελέγχων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους. Η αποτελεσματικότητα των εκ των υστέρων ελέγχων συνδέεται με την ανάδειξη παραβατικότητας σε ποσοστό που προβλέπεται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο της ΓΓΔΕ.

4.5. Αποτελέσματα τελωνειακών ελέγχων

Τα αποτελέσματα των τελωνειακών ελέγχων και δη των στοχευμένων τελωνειακών ελέγχων σίγουρα είναι σημαντικά και πρέπει να τύχουν της προσοχής ενός αναλυτή. Σύμφωνα με την έκθεση απολογισμού 2015 της ΓΓΔΕ⁶¹, (βλ. πίνακα 1 και πίνακα 2 παρακάτω) τα συνολικά έσοδα των Τελωνείων ανέρχονται στα 11,9 δις. Ευρώ για το 2014 και 11,8 δις ευρώ για το 2015.

Πίνακας 1: Έσοδα Δ.Ο.Υ., Τελωνείων και Υπολόγου (σε εκ. €)			
	2014	2015	ΜΤΒΛ. %
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	12.288,5	12.267,3	-0,2%
ΦΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	3.473,8	3.179,6	-8,5%
ΑΜΕΣΟΙ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ ΠΟΕ	2.397,7	2.149,7	-10,3%
Φ.Π.Α. Δ.Ο.Υ.	9.067,2	9.254,6	2,1%
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ Δ.Ο.Υ.	10.870,9	10.973,8	0,9%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΔΟΥ & ΥΠΟΛΟΓΟΥ	38.098,1	37.825,1	-0,7%
Φ.Π.Α. ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	4.507,3	4.363,3	-3,2%
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	7.350,8	7.402,8	0,7%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	11.858,1	11.766,0	-0,8%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	49.956,3	49.591,1	-0,7%

Πηγή: Απολογιστική Έκθεση Γ.Γ.Δ.Ε. για το 2015 & προγραμματισμός δράσεων και έργων για το 2016

Από τα έσοδα των Τελωνείων το μεγαλύτερο μέρος αφορά σε ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων (περίπου το 35% των συνολικών εσόδων) και αμέσως μετά οι ΕΦΚ καπνικών προϊόντων και ο ΦΠΑ των ενεργειακών προϊόντων (συνολικά και τα δύο αποτελούν το 31%).

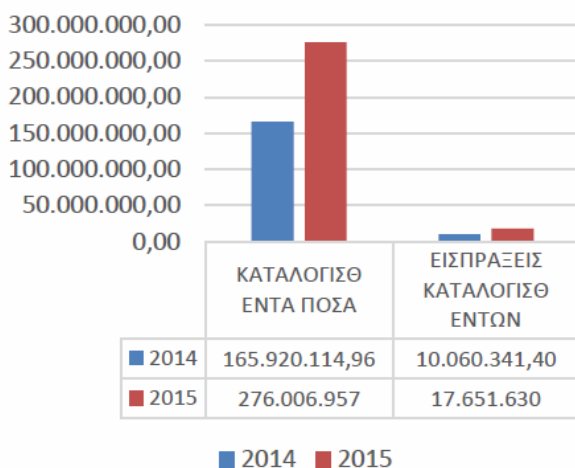
⁶¹ http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/apologistiki_ekthesi2016.pdf

Πίνακας 2: Τελωνειακά έσοδα (σε εκ. €)			
	2014	2015	ΜΤΒΛ %
ΕΙΔ. ΦΟΡ. ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	6,7	10,6	58,3%
Φ.Π.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2.050,9	1.754,1	-14,5%
Φ.Π.Α. ΚΑΠΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	635,2	661,7	4,2%
Φ.Π.Α. ΛΟΙΠΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	1.861,0	1.958,6	5,2%
Ε.Φ.Κ. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	4.106,8	4.175,2	1,7%
Ε.Φ.Κ. ΚΑΠΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2.418,9	2.373,2	-1,9%
Ε.Φ.Κ. ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	389,7	378,3	-2,9%
ΤΕΛΗ ΤΑΞ/ΣΗΣ ΑΥΤ/ΤΩΝ	85,9	110,3	28,5%
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑ ΕΣΟΔΑ	374,7	373,1	-0,4%
ΣΥΝΟΛΟ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	11.929,8	11.795,1	-1,1%

Πηγή: Απολογιστική Έκθεση Γ.Γ.Δ.Ε. για το 2015 & προγραμματισμός δράσεων και έργων για το 2016

Θετική συμβολή στα τελωνειακά έσοδα είχαν κυρίως τα έσοδα τελωνισμού αυτοκινήτων (τέλος ταξινόμησης και φόρος πολυτελείας), πετρελαίου εσωτερικής καύσης τρίτων χωρών, καθώς και τα έσοδα ορισμένων άλλων κωδικών (όπως π.χ. κωδικού 3733 «Πρόστιμα, πολλαπλά και πρόσθετα τέλη τελωνειακών παραβάσεων», ο οποίος συμπεριλαμβάνεται στα «Λοιπά τελωνειακά έσοδα»). Από τους εκ των υστέρων τελωνειακούς ελέγχους που διενεργήθηκαν⁶², τα καταλογισθέντα ποσά (πρόστιμα, πολλαπλά τέλη, δασμοί και φόροι) από απλές τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπόριο ανήλθαν το 2015 σε 276 εκ. €. Οι εισπράξεις από τους εν λόγω τελωνειακούς ελέγχους ανήλθαν σε 17,7 εκ. € και ο δείκτης εισπραξιμότητας τους σε 6,4%, παρουσιάζοντας:

Καταλογισθέντα ποσά και εισπράξεις αυτών από απλές τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπορίες

(i) αύξηση κατά 5,4% έναντι της εισπραξιμότητας των τελωνειακών ελέγχων του 2014 (6,1%) και

(ii) υστέρηση κατά 36,0% έναντι του τεθέντος ετήσιου στόχου ποσοστού 10%.

Οι εισπράξεις από πωλήσεις οχημάτων και δικύκλων που διενεργήθηκαν από τη Δ.Δ.Δ.Υ. ανήλθαν σε 1.033,0 χιλ. € παρουσιάζοντας:

⁶² http://www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/ekthesi_apologismou_2014.pdf (ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Γ.Γ.Δ.Ε. ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014)

(i) μείωση κατά 40,5% έναντι των εισπράξεων από πωλήσεις του 2014 (1.736,5 χιλ. €) και

(ii) υστέρηση έναντι του τιθέμενου ετήσιου στόχου (1.823 χιλ. €) που προέβλεπε αύξηση των εν λόγω εισπράξεων κατά 5%.

Οι εισπράξεις από πωλήσεις λοιπών ειδών που διενεργήθηκαν από τη Δ.Δ.Δ.Υ. ανήλθαν σε 490,3 χιλ. € παρουσιάζοντας:

(i) μείωση κατά 47,7% έναντι των εισπράξεων από πωλήσεις του 2014 (936,7 χιλ. €) και

(ii) υστέρηση έναντι του τιθέμενου ετήσιου στόχου (983,5 χιλ. €) που προέβλεπε αύξηση των εν λόγω εισπράξεων κατά 5%.

Η ανωτέρω υστέρηση επίτευξης των στόχων της Δ.Δ.Δ.Υ. του 2015 οφείλεται:

α) στην απουσία τεχνικής υποστήριξης για τη διενέργεια ηλεκτρονικών δημοπρασιών,

β) στους διακανονισμούς εισπράξεων των πωληθέντων που οδηγούν σε τελική είσπραξη μετά την πάροδο δύο μηνών από το πέρας της κατακύρωσης της δημοπρασίας,

γ) στη μείωση των διαθέσιμων οχημάτων προς δημοπράτηση βάσει του Ν. 4325/2015 (κεφ.5, άρθρο 22) περί εκποίησης οχημάτων του Δημοσίου και

δ) στον περιορισμό του ορίου αναλήψεων που είχε τεθεί σε ισχύ και ο οποίος περιορίζει τη δυνατότητα συμμετοχής στις δημοπρασίες. Αυτό συμβαίνει γιατί εκτός από την καταβολή εγγύησης συμμετοχής που απαιτείται να καταβάλλεται άμεσα, απαιτείται και η άμεση χρηματική καταβολή του 10% (για οχήματα) ή 20% (για υλικά ή πλωτά) της αξίας των αγορασθέντων.

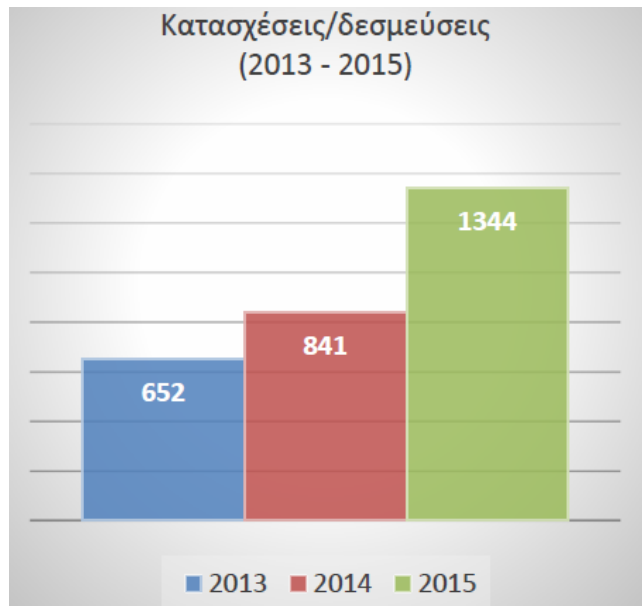
Για το έτος 2015 προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Το σύνολο των ελέγχων που διενήργησαν οι Τελωνειακές Αρχές της Χώρας ανήλθε συνολικά στους 74.076, επιτυγχάνοντας ποσοστό 185% του αντίστοιχου στόχου του επιχειρησιακού σχεδίου 2015. Οι έλεγχοι αυτοί αποτελούνται από 38.096 ελέγχους δίωξης (προληπτικοί έλεγχοι) και 35.980 εκ των υστέρων ελέγχους. Οι παραβάσεις που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών ανήλθαν στις 3.483, σημειώνοντας συνεπώς ποσοστό παραβατικότητας 4,7%. Ειδικότερα, οι έλεγχοι αφορούν σε προϊόντα που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ., φορολογικές αποθήκες, νόμιμη κατοχή και κυκλοφορία οχημάτων, ρευστά διαθέσιμα, διακίνηση, καταγγελίες κλπ. Οι έλεγχοι για παραποιημένα εμπορεύματα ανήλθαν στους 4.003 και διαπιστώθηκαν 302 παραβάσεις.

β) Η διενέργεια τελωνειακών ελέγχων για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, οδήγησε σε αύξηση, τόσο του πλήθους των καταλογιστικών πράξεων, όσο και των καταλογισθέντων ποσών συγκριτικά με τα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους.

Συγκεκριμένα, το 2015 εκδόθηκαν 5.929 καταλογιστικές πράξεις και καταλογίστηκαν, για απλές τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπορίες, 276.006.957 €, υλοποιώντας τους στόχους του επιχειρησιακού σχεδίου 2015 με ποσοστά επίτευξης 95,6% και 151,2% αντίστοιχα.

γ) Το ύψος των κατασχέσεων – δεσμεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τις Τελωνειακές Αρχές ανήλθε στις 1.344, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 60% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το μεγαλύτερο μέρος των κατασχέσεων αφορά στην κατηγορία των καπνικών προϊόντων. Ενδεικτικά σημειώνεται πως κατασχέθηκαν 327.466.935 τεμάχια λαθραία τσιγάρα.

δ) Στο θαλάσσιο χώρο, στο πλαίσιο της επιχειρησιακής δράσης των δύο αντιλαθρεμπορικών σκαφών δίωξης, διεξήχθησαν 178 έλεγχοι, σχετικών με την καταμέτρηση καυσίμων και διακίνησης φορτίου, στους οποίους διαπιστώθηκαν 51 παραβάσεις, σημειώνοντας αντίστοιχα ποσοστό παραβατικότητας 28,6%.

4.6. Η διεθνής εμπειρία τελωνειακών ελέγχων

Στην ενότητα αυτή θα παραθέσουμε διεθνή παραδείγματα του τρόπου οργάνωσης τελωνειακών διοικήσεων σχετικά με τον έλεγχο.

4.6.1. Τελωνειακοί έλεγχοι σύμφωνα με τον Π.Ο.Τ.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (WCO = World Customs Organization)⁶³ ο χρόνος και η ποιότητα των πληροφοριών είναι τα πιο κρίσιμα στοιχεία για αποδοτικούς και αποτελεσματικούς τελωνειακούς ελέγχους και διαχείρισης του συστήματος ανάλυσης κινδύνων. Αυτοί τα στοιχεία έχουν γίνει ακόμη πιο απαραίτητα δεδομένης της ανάγκης για αύξηση της ασφάλειας σε όλη την αλυσίδα του παγκόσμιου εμπορίου. Το παγκόσμιο εμπόριο έχει δύο παράλληλες εργασίες: τη φυσική μετακίνηση των εμπορευμάτων-αγαθών μεταξύ αποστολέα και προορισμού

⁶³http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/tools/~/_media/D81B2807C64A4B669942F88D51D5FCF6.ashx

και την παράλληλη κίνηση των εμπορικών δεδομένων. Ο γενικός στόχος είναι να υπάρχουν τα δεδομένα όσο το δυνατόν νωρίτερα προκειμένου να γίνει συστηματικός έλεγχος ανάλυσης κινδύνου προκειμένου τελικά να επιτευχθεί η ελεύθερη και ομαλή ροή των αγαθών.

Ο Π.Ο.Τ. πρόσφατα εξέδωσε οδηγίες για τη διαδικασία των εκ των υστέρων τελωνειακών ελέγχων ⁶⁴. Σύμφωνα με τον ΠΟΤ, οι έλεγχοι στα σύνορα εξακολουθούν να διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη λειτουργία ενός σύγχρονου Τελωνείου, ωστόσο, οι υπερβολικοί και χρονοβόροι έλεγχοι στο σημείο της εκκαθάρισης μπορεί να είναι αντιπαραγωγικοί. Το σύγχρονο διεθνές εμπόριο έχει πλέον πειστικές προθεσμίες ενώ υπάρχουν και προσδοκώμενα εθνικά οικονομικά οφέλη. Επιπλέον, η πλειοψηφία των διεθνών συναλλαγών περιλαμβάνει μεγάλες επιχειρήσεις με παγκόσμια δίκτυα και πολύπλοκα συστήματα και αλυσίδες εφοδιασμού. Η περιορισμένη τεκμηρίωση που απαιτείται για να παραχθεί κατά τη στιγμή της εισαγωγής δεν προβλέπουν την ολοκληρωμένη εικόνα και το πλαίσιο της εμπορικής συναλλαγής, η οποία είναι απαραίτητη για να προσδιοριστεί σωστά, μεταξύ άλλων, τη σωστή δασμολογητέα αξία, η ταξινόμηση και το δικαίωμα προτιμησιακής προέλευσης.

Οι τύποι των ελέγχων – επαληθεύσεων αφορούν σε:

- επαλήθευση της συναλλαγής μετά την εισαγωγή
Τελωνειακές Διοικήσεις που έχουν πρόσφατα υλοποιήσει τους ελέγχους μετά την εισαγωγή μπορούν σε πρώτη φάση να εξετάσουν τη δυνατότητα ελέγχων σε μεμονωμένες συναλλαγές. Οι δηλώσεις αυτές επαληθεύονται, συνήθως σε συνεννόηση με τον οικονομικό φορέα, και κατά περίπτωση αναλαμβάνεται κάποια δράση. Σε κάθε περίπτωση, συνιστάται η χρήση κριτηρίων επιλογής με βάση τον κίνδυνο προκειμένου να καθοριστούν ποιες τελωνειακές διασαφήσεις θα επαληθευτούν.
- Επαλήθευση από το γραφείο
Ορισμένοι έλεγχοι μπορούν να διεξάγονται μέσω αλληλογραφίας ή τηλεφώνου, συνήθως όταν πρόκειται για ένα απλό ή μεμονωμένο ζήτημα. Ο έλεγχος από το γραφείο μπορεί να κριθεί σκόπιμο, ως αποτέλεσμα της έρευνας προελέγχου. Αν και δεν είναι τόσο διεξοδικός όπως ο επιτόπιος έλεγχος, παρόλα αυτά χρησιμοποιεί λιγότερους πόρους και λειτουργεί ως υπενθύμιση για τις επιχειρήσεις, υπενθυμίζοντας ότι τα τελωνεία παρακολουθούν τις

⁶⁴http://www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/instruments-and-tools/~/_media/0A6E3DCDE47E41F2A71B757596ABAA97.ashx

δραστηριότητές τους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένας έλεγχος από το γραφείο μπορεί στη συνέχεια να περιλαμβάνει και ένα επιτόπιο έλεγχο, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να εξετάσει ένα θέμα με περισσότερες λεπτομέρειες.

- **Επί τόπου έλεγχος**

Αυτός ο τύπος ελέγχου πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του ελεγχόμενου. Η ποσότητα των πληροφοριών που πρέπει να εξεταστούν από τους ελεγκτές είναι εν δυνάμει μεγάλη και θα εξαρτηθεί από το χρονικό διάστημα από τον προηγούμενο έλεγχο της εν λόγω επιχείρησης. Μια πλήρης εικόνα της επιχείρησης μπορεί να συλληφθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, καθώς και λεπτομέρειες για τα συστήματα των επιχειρήσεων, τις μεθόδους εμπορίας τους εταίρους, κλπ

4.6.1.1. Εκ των προτέρων τελωνειακοί έλεγχοι

Ο εκ των προτέρων τελωνειακός έλεγχος δεν πρέπει να συγχέεται με τη διαδικασία του «εσωτερικού ελέγχου», που είναι ένας μηχανισμός για την επαλήθευση και την αναθεώρηση, που διεξάγεται από τις τελωνειακές αρχές προκειμένου να επανεξετάσουν τους δικούς τους εσωτερικούς κανόνες και διαδικασίες στα Τελωνεία. Οι εσωτερικοί έλεγχοι μπορεί να είναι χρήσιμοι για τους σκοπούς της διαχείρισης και αποτελούν σημαντικό μέρος ενός προγράμματος ακεραιότητας, αλλά είναι αρκετά διαφορετική από την έννοια των εκ των προτέρων τελωνειακών ελέγχων.

Τα οφέλη που προκύπτουν από την εκτέλεση των εκ των προτέρων τελωνειακών ελέγχων είναι:

- Ο έμπορος που συμμορφώνεται με τη νομοθεσία, διευκολύνεται στο σημείο του εκτελωνισμού και έτσι οι συνοριακοί έλεγχοι μπορεί να μειωθούν
- Επιτρέπει στα Τελωνεία να αποκτήσουν καλύτερη πληροφόρηση και κατανόηση των επιχειρηματικών δράσεων των πελατών
- Το επίπεδο του κινδύνου μπορεί πιο εύκολα να αξιολογηθεί και αναθεωρηθεί καθώς μια επίσκεψη στους χώρους του εμπόρου παρέχει τη δυνατότητα να εντοπίζονται οι κίνδυνοι και οι αδυναμίες στα συστήματα των εμπόρων
- Διευκολύνει την εκπαίδευση εμπόρων με διατήρηση μακροπρόθεσμης και ολοκληρωμένης συμμόρφωσης
- Οι πόροι της Τελωνειακής Διοίκησης κατανέμονται πιο αποτελεσματικά.

- Τα Τελωνεία μπορούν ευκολότερα να προωθήσουν την ιδέα της εθελοντικής συμμόρφωσης και της αυτο-αξιολόγησης
- Υποψία για δόλιες δραστηριότητες μπορούν να προσδιοριστούν και να αναφέρονται προκειμένου να αναληφθεί η κατάλληλη δράση
- Παρέχει μια πλατφόρμα για την αξιολόγηση και τη διατήρηση του δικαιώματος από τον εγκεκριμένο οικονομικό φορέα
- Μακροπρόθεσμα διατηρούν και αυξάνουν τη συνολική συμμόρφωση των οικονομικών φορέων στις τελωνειακές υποχρεώσεις και τη δυνατότητα αυτό-αξιολόγησής τους

4.6.1.2. Εκ των υστέρων τελωνειακοί έλεγχοι

Οι βασικοί στόχοι των εκ των υστέρων ελέγχων μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- να διασφαλιστεί ότι οι τελωνειακές διασαφήσεις που έχουν ολοκληρωθεί είναι σε συμμόρφωση προς τις τελωνειακές απαιτήσεις αλλά και τις δηλώσεις στα λογιστικά και άλλα τηρούμενα βιβλία του οικονομικού φορέα
- να επαληθευτεί ότι το οφειλόμενο ποσό δασμών και φόρων έχει αναγνωριστεί και καταβληθεί στο σύνολό του
- να διευκολύνει το διεθνές εμπόριο στους συνεπείς πελάτες, να διασφαλίσει τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες εισαγωγής/εξαγωγής και είναι σωστά δηλωμένα, συμπεριλαμβανομένων των απαγορεύσεων, περιορισμών, ειδικών αδειών ή ποσοστώσεων
- να εξασφαλιστεί ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις σχετικά με ειδικές εγκρίσεις και άδειες, π.χ. προ-επικυρωμένα έγγραφα διαμετακόμισης, πιστοποιητικών προτιμησιακής προέλευσης, ρυθμίσεις ποσοστώσεων, των ειδικών φόρων κατανάλωσης αποθηκών και άλλων ρυθμίσεων επί της διαδικασίας
- να διερευνηθούν τυχόν υπόνοιες απάτης, παρατυπίας, λαθρεμπορίας σε συναλλαγές που ενδεχομένως επιφέρουν επιβολή κυρώσεων
- να εντοπιστούν πιθανά λάθη κατά τη συμπλήρωση της διασάφησης, η διόρθωση των οποίων, δύναται να οδηγήσει στην ανάκτηση δασμών και, ενδεχομένως, στην επιβολή κυρώσεων
- Στην ανατροφοδότηση του συστήματος ανάλυσης κινδύνου και στη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση των δεικτών επικινδυνότητας για την υπόδειξη στοχευμένων ελέγχων κατά τη διαδικασία

4.6.2. Τελωνειακοί έλεγχοι στην Κοινότητα της Καραϊβικής

Η Καραϊβική είναι μία κοινότητα Χωρών, που ιδρύθηκε το 1973 και απαρτίζεται από 15 Χώρες⁶⁵. Κάποιες από τις Χώρες αυτές ελέγχονται ή ανήκουν σε κάποια Χώρα της ΕΕ⁶⁶. Προκειμένου για την εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών, το έτος 2015 δόθηκε τεχνική βοήθεια από την ΕΕ⁶⁷, ενώ στελέχη της συμμετέχουν σε συναφή συνέδρια⁶⁸.

Η Καραϊβική είναι μία περιοχή που αναπτύσσεται (το 2001 το ΔΝΤ παρείχε 13.7 εκατ. δολάρια σε τεχνική βοήθεια), και πρόσφατα φαίνεται ότι η ΕΕ ενδιαφέρεται για το εμπόριο με τις εν λόγω Χώρες. Οι εξαγωγές της ΕΕ είναι συνεχώς αυξανόμενες ώστε το 2015 οι εξαγωγές της ΕΕ να ανέρχονταν σε 7,4 δισ. Ευρώ, όταν το 2012 ήταν 6 δισ. ευρώ (23% αύξηση σε τρία χρόνια), γι' αυτό και έκρινα σκόπιμο να το αναφέρω. Ένα πρόγραμμα που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση για λογαριασμό της Διοίκησης African, Caribbean and Pacific Group of States (ACP) ⁶⁹σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές και διαδικασίες για μία σύγχρονη Τελωνειακή Διοίκηση γίνεται ειδικότερη μνεία για τους εκ των υστέρων ελέγχους.

Στην έκθεση του προγράμματος αναφέρεται ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος απαιτεί νομικές εξουσίες της πρόσβασης σε αρχεία και τις εγκαταστάσεις και απαιτεί οι τελωνειακές διοικήσεις να έχουν στη διάθεσή τους ένα άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό ικανό για αυτού του είδους τις εργασίες. Ο εκ των υστέρων έλεγχος είναι μια προϋπόθεση για τις Τελωνειακές Διοικήσεις που επιθυμούν τη διευκόλυνση του εμπορίου, δεδομένου ότι επιτρέπει μια σε βάθος έρευνα των δραστηριοτήτων των εμπόρων, από ό, τι μπορεί να επιτευχθεί στα σύνορα με την απλή εξέταση της συναλλαγής. Σε περιπτώσεις αποτίμησης της αξίας των εμπορευμάτων, η πρόσβαση σε εμπορικά μητρώα καθώς και τραπεζικούς λογαριασμούς αναπόφευκτα παρέχει μια ισχυρότερη βάση για τον υπολογισμό των δασμών και των φόρων από ότι μπορεί να προσφέρει η εξέταση των εμπορευμάτων στα σύνορα. Ο εκ των υστέρων έλεγχος είναι ένα ουσιαστικό μέρος της τελωνειακής εξουσίας για την καταπολέμηση της απάτης. Επιτρέπει στις Τελωνειακές Αρχές τη χρήση ενός πολυεπίπεδου ελέγχου που βασίζεται στον κίνδυνο ανάλυσης.

Ο εκ των υστέρων έλεγχος πρέπει να αποτελείται από:

⁶⁵ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/caribbean/>

⁶⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Caribbean_Community

⁶⁷ <http://www.caricom-customs.com/documents/Best-Practice-Guide-CARICOM-Customs-21-01-2015.pdf>

⁶⁸ http://cms2.caricom.org/documents/12131-concept-note_caricom-customs.pdf

⁶⁹ www.caricom-customs.com/documents/Best-Practice-Guide-CARICOM-Customs-21-01-2015.pdf

- Την εξέταση των σχετικών βιβλίων και αρχείων όπως συμβόλαια, τραπεζικές κινήσεις και ακόμη
- Εξέταση εμπορικών δεδομένων
- Εξέταση των συστημάτων των επιχειρήσεων
- Περιοδικούς και κυκλικούς ελέγχους
- Ένα επίπεδο ελέγχου ανάλογα με τον εκτιμώμενο κίνδυνο
- Δια-υπηρεσιακή συνεργασία με το προσωπικό που απασχολείται σε υπηρεσίες όπως ο ΦΠΑ ή ο φόρος εισοδήματος

Ο έλεγχος στις εγκαταστάσεις του εμπόρου απαιτεί μία ολοκληρωμένη προηγούμενη έρευνα καθώς και ένα μοντέλο ελέγχου τόσο σχετικά με την προετοιμασία όσο και την εκτέλεση.

4.6.3. Τελωνειακοί έλεγχοι στην Κίνα

Τελωνειακός έλεγχος

Το παράδειγμα της Κίνας επιλέχθηκε για τον τρόπο που λειτουργεί η Κινέζικη Τελωνειακή Διοίκηση, τόσο λόγω έκτασης της Χώρας όσο και του μεγέθους που κατέχει στο παγκόσμιο εμπόριο και στην παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο της Κινέζικης Τελωνειακής Διοίκησης⁷⁰ ο τελωνειακός έλεγχος είναι η διαδικασία όπου η τελωνειακή διοίκηση επιθεωρεί, επαληθεύει και εξετάζει τα εισαγόμενα αλλά και τα εξαγόμενα εμπορεύματα, προσωπικά αντικείμενα, καθώς και μηνύματα και δέματα σύμφωνα με το νόμο για τη διασφάλιση της εφαρμογής των εθνικών νόμων και κανονισμών. Η Κινέζικη Τελωνειακή Διοίκηση έχει εισαγάγει μια σειρά μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση των τελωνειακών ελέγχων και της εποπτείας, τα οποία περιλαμβάνουν τη μεταρρύθμιση του τελωνισμού των περιφερειακών τελωνείων, το διαβαθμισμένο εκτελωνισμό κ.λπ. Σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή που στηρίζεται στο μήνυμα: «στενή εποπτεία, αποτελεσματική λειτουργία», η Κινέζικη Τελωνιακή Διοίκηση έχει σημειώσει αξιόλογα επιτεύγματα στην τελωνειακό έλεγχο και ειδικότερα:

- το 2008 επεξεργάστηκαν 361 εκατ. εισόδους και τις εξόδους επιβατών και των προσωπικών τους αντικειμένων,
- ασκείται έλεγχος σε πάνω από 2.425 δισεκατομμύρια τόνους εμπορευμάτων εισαγωγής και εξαγωγής που αποτιμάται σε 2.560 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, επιταχύνοντας σημαντικά την εξέλιξη του εξωτερικού εμπορίου.

⁷⁰ <http://english.customs.gov.cn/Uploads/Reports/2009%20China%20Customs.pdf>

Το 2009, η Κίνα στα τελωνεία υιοθετεί μια ολοκληρωμένη διαχείριση για την αυτο-συμμόρφωση των επιχειρήσεων, προωθεί το διαβαθμισμένο σύστημα εκκαθάρισης και υλοποιεί το μέτρο "δήλωση στο σπίτι - απελευθέρωση στο λιμάνι" (declare at home, release at port) καθώς και το μέτρο της μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ διαφορετικών τελωνειακών περιφερών. Βελτιώνει τις τελωνειακές πρακτικές στην ομόλογη εφοδιαστική (bonded logistics), εφαρμόζει τις διαδικασίες εκκαθάρισης των τελωνειακών ζωνών καθώς και το ε-λιμάνι.

Τελωνειακός έλεγχος επί των ομόλογων δεσμών (Customs Control over Bond Operations)

Ένας ειδικός τελωνειακός έλεγχος υπάρχει για τις επιχειρήσεις με ομόλογους δεσμούς (bond operations). Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού οι επιχειρήσεις «υπόσχονται» ότι δεν θα υπάρξει καμία απώλεια των εθνικών εσόδων για τα τελωνεία και αυτά με τη σειρά τους δεν επιβάλλουν δασμούς σε εισαγόμενα εμπορεύματα, αλλά ασκούν έλεγχο κατά τη διαδικασία της παραγωγής και της επεξεργασίας μέχρι τα μεταποιημένα προϊόντα να επανεξαχθούν. Από τη μεταρρύθμιση αυτή το εμπόριο της μεταποίησης γνώρισε ανάπτυξη, ενισχύοντας τη ρητορική "τρεις επεξεργασίες και μία αποζημίωση" (δηλαδή επεξεργασία με παρεχόμενα από τον πελάτη υλικά, τη συναρμολόγηση των υλικών των πελατών, επεξεργασία, σύμφωνα με τα δείγματα του πελάτη και τελικά όφελος [αποζημίωση] του εμπορίου). Η εμφάνιση αυτού του νέου μοντέλου τελωνειακής διαχείρισης έχει προωθήσει σημαντικά την ανάπτυξη του εμπορίου επεξεργασίας, καθιστώντας αυτό το ήμισυ του συνόλου των εισαγωγών και εξαγωγών σε αξία, όλης της χώρας για πολλά συναπτά έτη. Μετά την ένταξη της Κίνας στον ΠΟΕ, η τελωνειακή διοίκηση επέκτεινε τους ομόλογους δεσμούς (bond operations) την ομόλογη εφοδιαστική (bonded logistics) δίνοντας περαιτέρω ώθηση στην ανάπτυξη της ζωντανής βιομηχανίας της εφοδιαστικής (logistics). Στο πλαίσιο αυτό η λειτουργία των ομολόγων δεσμών έχει καταστεί ένα σημαντικό μοντέλο ελέγχου για την κινέζικη τελωνειακή διοίκηση. Τα τελωνεία είχαν ένα ενεργό μέρος στην εφαρμογή των πολιτικών και των κανονισμών που σχετίζονται με το εμπόριο επεξεργασίας, δίνοντας ισχυρή ώθηση στο μετασχηματισμό και την αναβάθμιση της μεταποίησης του εμπορίου και της ανάπτυξης που συνδέεται με την εφοδιαστική. Έτσι η διοίκηση ενσωματώνει διάφορες ζώνες ειδικού τελωνειακού ελέγχου που περιλαμβάνουν συνδεδεμένες περιοχές, ζώνες μεταποίησης προς εξαγωγή, συνδεδεμένα πάρκα logistics, κ.λπ. Το 2008 στην Κίνα, υπήρχαν ενενήντα τέσσερις (94) ζώνες ειδικού τελωνειακού ελέγχου, που πραγματοποίησαν εισαγωγές και εξαγωγές αξίας 299,4 δις. δολάρια ΗΠΑ. Περαιτέρω αναπτύχθηκαν ζώνες επεξεργασίας για εξαγωγές, ενθαρρύνοντας τις επιχειρήσεις για τη δημιουργία υψηλής τεχνολογίας και έρευνας και

τεχνολογίας, δημιουργία κέντρων εφοδιαστικής (logistics). Με αυτό τον τρόπο η Κίνα προσπαθεί να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση για την αναμόρφωση της διαδικασίας ελέγχου σε ομόλογες επεξεργασίες (bonded processing).

Λογιστικός τελωνειακός έλεγχος

Λογιστικό τελωνειακό έλεγχο εννοούμε εκείνο τον τελωνειακό έλεγχο που εντός τριών (3) ετών μετά την παράδοση των εμπορευμάτων εισαγωγής - εξαγωγής ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται για τους ομολογιακούς δεσμούς ή για εμπορεύματα με μειωμένους ή μηδενικούς εισαγωγικούς δασμούς τα Τελωνεία επαληθεύουν τα λογιστικά βιβλία, τα λογιστικά έγγραφα, τα έγγραφα δήλωσης τελών και δασμών, άλλα σχετικά έγγραφα των νομικών προσώπων υπό τελωνειακό έλεγχο, έτσι ώστε να επιβλέπει την ειλικρίνεια και τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων εισαγωγής και εξαγωγής τους. Η προτεραιότητα του λογιστικού ελέγχου είναι να ρυθμίσει την εισαγωγή και την εξαγωγή των επιχειρήσεων, να τους καθοδηγήσει προς τη συμμόρφωση και την αυτοπειθαρχία και να βρει ενδείξεις για λαθρεμπόριο ή την παραβίαση των νόμων μέσω των εκ των υστέρων ελέγχων. Το 2009, τα Τελωνεία στην Κίνα ενισχύουν τη διενέργεια των λογιστικών τελωνειακών ελέγχων προωθώντας τη δημιουργία στενότερης συνεργασίας μεταξύ των Τελωνείων και των επιχειρήσεων, έτσι ώστε όλο και περισσότερες συμμορφούμενες επιχειρήσεις να μπορούν να απολαύσουν την ποιότητα και τις αποτελεσματικές υπηρεσίες της Τελωνειακής Διοίκησης.

Ολιστικό Τελωνειακό Σύστημα Ελέγχου

Στόχος είναι να οικοδομηθεί μια αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου με λειτουργίες εστιασμένες σε ολιστικό σύστημα τελωνειακού ελέγχου που λαμβάνει υπόψη του το σύγχρονο τελωνειακό έλεγχο ως τη βασική μέθοδο εργασίας καθώς και η εκπόνηση ολοκληρωμένων λειτουργιών ώστε να υπάρξει περαιτέρω βελτίωση του μηχανισμού ελέγχου ώστε να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της επιστημονικής ανάπτυξης.

Οι εργασίες του ολιστικού συστήματος περιλαμβάνουν:

- να συνειδητοποιήσουν τη λογική κατανομή της εξουσίας μεταξύ της γενικής διοίκησης των Τελωνείων, των Τελωνειακών Περιφερειών και των Τοπικών Τελωνείων
- να προσδιοριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια η δύναμη και η λογοδοσία στους τέσσερις (4) τομείς του τελωνειακού ελέγχου, της λειτουργικής διαχείρισης, του εσωτερικού ελέγχου, της εφοδιαστικής

- να επιτευχθεί συνέργεια στις τέσσερις (4) κατηγορίες: ελέγχου της εφοδιαστικής, επιθεώρησης και επεξεργασίας εγγράφων, τελωνειακό έλεγχο επί των ομόλογων εργασιών, ο λογιστικός τελωνειακός έλεγχος για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου
- να επιτύχουν καλύτερη συνεργασία με άλλους κυβερνητικούς οργανισμούς και να εφαρμόσουν την ολοκληρωμένη διαχείριση

Σκοπός του ελέγχου μετά τον τελωνισμό είναι να επαληθεύσει την αυθεντικότητα και τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων εισαγωγής και εξαγωγής της εταιρείας που διενέργησε εισαγωγή ή εξαγωγή⁷¹. Ο βασικός σκοπός του ελέγχου μετά τον τελωνισμό είναι να ενισχυθεί η τελωνειακή επιτήρηση και έλεγχος, η εξομάλυνση των εισαγωγών και των εξαγωγών, να διαφυλαχθούν τα νόμιμα δικαιώματα και τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων, να διασφαλιστούν τα έσοδα της χώρας και να προωθηθεί το εξαγωγικό εμπόριο.

Η τελωνειακή διοίκηση διενεργεί εκ των υστέρων ελέγχους σε επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες εισαγωγής και εξαγωγής και συγκεκριμένα:

- επιχειρήσεις που ασχολούνται με το εξωτερικό εμπόριο
- επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό εμπόριο μετά από επεξεργασία
- επιχειρήσεις που δασμολογικά θεωρούνται με ομόλογη δραστηριότητα (bonded business)
- Επιχειρήσεις που ασχολούνται με εμπορεύματα που δικαιούνται απαλλαγής ή μείωσης δασμών
- Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τελωνειακή πρακτόρευση
- Άλλες επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με την εισαγωγή και την εξαγωγή, όπως ορίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων

Το περιεχόμενο του ελέγχου μετά τον τελωνισμό, αφορά σε:

- Άδεια εισαγωγής και εξαγωγής
- καταβολή των δασμών και τελών
- Ομόλογα προϊόντα (Bonded goods), συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής, διάθεσης, αποθήκευσης, μεταφοράς, πώλησης, έκθεσης ή επανεξαγωγής
- Χρήση και διαχείριση αγαθών με απαλλαγή, μειωμένους ή χωρίς δασμούς
- Άλλες δραστηριότητες που αφορούν την εισαγωγή και την εξαγωγή.

⁷¹www.carecprogram.org/uploads/events/2005/Risk-Management-Seminar/009_103_210_Day2-Post-Clearance-Audit-PRC-Paper.pdf

Η βασική λειτουργία του ελέγχου μετά τον τελωνισμό αφορά σε τέσσερις (4) κυρίως δραστηριότητες:

- Προετοιμασία

Λαμβάνοντας υπόψη τις ενδείξεις επικινδυνότητας από την ανάλυση των κινδύνων και της έρευνας, είναι σε θέση η τελωνειακή διοίκηση να προσδιορίσει τις επιχειρήσεις και τα εμπορεύματα, να κατανοήσει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων που εισάγουν ή εξάγουν, τους τρόπους λειτουργίας και τα χαρακτηριστικά του εμπορίου, να εφαρμόσει εξειδικευμένα μέτρα, κάνοντας χρήση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εξοπλισμού.

- Εκτέλεση

Τα Τελωνεία διεξάγουν έλεγχο για τη διαπίστωση της ορθότητας της νομοθεσίας του φορτίου και των σχετικών εγγράφων, σε συνδυασμό με την εξέταση της ικανότητας εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης καθώς και της λειτουργίας των διαδικασιών. Όταν γίνεται διερεύνηση συγκεκριμένης περίπτωσης τότε η έρευνα επικεντρώνεται στην τεκμηριωμένη λήψη στοιχείων αναφορικά με την ύποπτη επιχείρηση.

- Διάθεση.

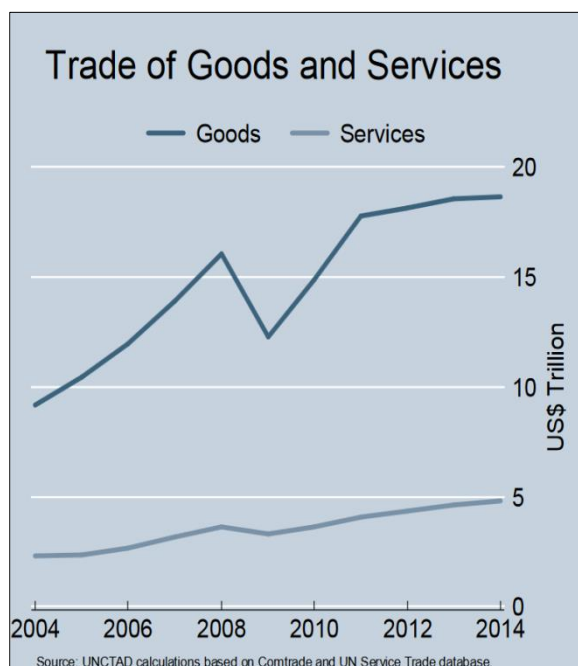
Κατά κύριο λόγο ασχολείται με τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή του ελέγχου και της κατά περίπτωση έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της προσφυγής μέσα σε περιορισμένο χρονικό διάστημα, καταβολής του φόρου, τυχόν διοικητικές κυρώσεις, πιστοποίηση της ποινής καθώς και την περαιτέρω έρευνα σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

- Αξιολόγηση

Τα Τελωνεία διενεργούν μία αποτίμηση για την ακρίβεια των ενδείξεων του κινδύνου, την κατάσταση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων σε σχέση με τις πολιτικές καθώς και την κατάσταση της Τελωνειακής Διοίκησης προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα του ελέγχου.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι πλέον φανερό στον καθένα από εμάς, ότι ο κόσμος που ζούμε συνεχώς μεταβάλλεται με ρυθμούς πολύ ταχύτερους από ότι συνέβαινε τις προηγούμενες δεκαετίες. Το διεθνές εμπόριο και η δυναμική που έχει αναπτύξει τα τελευταία χρόνια σίγουρα είναι ένα από τα στοιχεία που καταδεικνύουν τις αλλαγές που συμβαίνουν στον γεωπολιτικό χάρτη παγκοσμίως. Το διεθνές εμπόριο μπορεί να διακριθεί σε γενικές γραμμές μεταξύ του εμπορίου αγαθών (εμπορευμάτων) και του εμπορίου των υπηρεσιών. Το μεγαλύτερο μέρος του διεθνούς εμπορίου αφορά τα φυσικά αγαθά, ενώ οι υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν ένα πολύ

μικρότερο μερίδιο. Το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών έχει αυξηθεί δραματικά την τελευταία δεκαετία, και συγκεκριμένα το 2004 ανερχόταν σε 10 τρις \$ ενώ το 2014 σε πάνω από 18,5 τρις \$⁷², ενώ οι συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών το 2014 αντιπροσωπεύουν σχεδόν 5 τρις δολάρια. Το εμπόριο τόσο των αγαθών όσο και των υπηρεσιών, έχει ανακάμψει μετά την κρίση του 2008-2009 ξεπερνώντας και τα επίπεδα του 2011 με όμως χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Εξαιτίας της προφανούς ανάγκης για καλύτερη, γρηγορότερη και αποδοτικότερη διακίνηση του παγκόσμιου εμπορίου πολλοί διεθνής οργανισμοί έχουν αναλάβει μία σειρά μέτρων και δράσεων προς την κατεύθυνση αυτή. Έτσι, ένας αυξανόμενος αριθμός των μελών του ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου = WTO)⁷³ έχουν αποδεχθεί επίσημα τη συμφωνία του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου (TFA). Τα δύο τρίτα (2/3) των μελών του ΠΟΕ εκατόν οκτώ (108) μέλη έχουν επίσημα αποδεχθεί και θέσει σε ισχύ την εν λόγω συμφωνία, ενώ εκατόν εννιά (109) εμπορικές συμφωνίες ολοκληρώθηκαν κατά την περίοδο των πέντε (5) ετών 2010-2014. Επίσης, στις τεχνικές αναλύσεις του ΟΟΣΑ υποστηρίζεται ότι

⁷² unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditctab2015d1_en.pdf

⁷³ www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-the-wco/~media/WCO/Public/Global/PDF/About%20us/Administrative%20Documents/Strategic%20Plan%202016-2017%20to%202018-2019.ashx

www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-the-wco/~media/WCO/Public/Global/PDF/About%20us/Administrative%20Documents/Strategic%20Plan%202016-2017%20to%202018-2019.ashx

οι βελτιώσεις στον τομέα των διατυπώσεων (π.χ., η απλούστευση των εμπορικών εγγράφων, τον εξορθολογισμό των διαδικασιών στα σύνορα, καθώς και την αυτοματοποίηση της διαδικασίας τελωνισμού) θα μειώσουν σημαντικά το κόστος συναλλαγών. Για την πλήρη εφαρμογή της συμφωνίας του ΠΟΕ για την διευκόλυνση του εμπορίου (TFA) πιθανότατα θα χρειαστούν πολλά χρόνια στις αναπτυσσόμενες χώρες, η διαδικασία όμως θα επηρεάσει θετικά την τελωνειακή μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό. Σχετικά, η Ιαπωνία μεταξύ των κυριότερων δεικτών που εξετάζει είναι η διευκόλυνση του εμπορίου και ο απαιτούμενος χρόνος της διασάφησης. Εξαιτίας της μείωσης του χρόνου αυτού από επτά (7) ημέρες το 1991 σε μόλις είκοσι οκτώ (28) ημέρες, τοποθέτησε την Ιαπωνία στη 17^η θέση, μεταξύ εκατόν ογδόντα τρεις (183) Χωρών στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας⁷⁴ στο «Doing Business Report 2010».

Ο ΠΟΤ στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης για την ασφάλεια και διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου⁷⁵ στηρίζεται σε δύο (2) πυλώνες:

- τη ρύθμιση των σχέσεων του δικτύου «Τελωνείο προς Τελωνείο» και
- τη ρύθμιση των σχέσεων του δικτύου «Τελωνείο προς Επιχείρηση»

Οι πυλώνες περιλαμβάνουν ένα σύνολο προτύπων που εγγυούνται την ευκολία της κατανόησης από όλα τα μέλη καθώς και τη δυνατότητα ταχείας εφαρμογής σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, τα πρότυπα αυτά βρίσκονται σε αρμονία με ήδη υπάρχοντα μέτρα ασφάλειας και διευκόλυνσης καθώς και προγράμματα του ΠΟΤ που αναπτύχθηκαν από τις διοικήσεις των Κρατών - Μελών. Τα πρότυπα θα ενισχύσουν το παγκόσμιο εμπόριο, εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη ασφάλεια κατά της τρομοκρατίας, αυξάνοντας τη συμβολή των Τελωνείων και των εμπορικών εταιρών στην οικονομική και κοινωνική ευημερία των εθνών, θα βελτιώσουν την ικανότητα των τελωνείων για την ανίχνευση και την αντιμετώπιση των περιπτώσεων υψηλού κινδύνου, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των εμπορευμάτων και τελικά την επίσπευση απελευθέρωσης των εμπορευμάτων. **Ο ΠΟΤ έχει ως αρχή ότι η αποτελεσματική και αποδοτική τελωνειακή διοίκηση είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, καθώς και την ασφάλεια των Κρατών - Μελών.**

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷⁶, έχει ήδη διαπιστωθεί ότι τα Τελωνεία διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο στην κατοχύρωση της ασφάλειας και της

⁷⁴ http://incu.org/docs/Day_3_-_05_Prabodh_Seth_EN.pdf

⁷⁵ english.customs.gov.cn/Uploads/Reports/%E3%80%8A%E5%85%A8%E7%90%83%E8%B4%B8%E6%98%93%E5%AE%89%E5%85%A8%E4%B8%8E%E4%BE%BF%E5%88%A9%E6%A0%87%E5%87%86%E6%A1%86%E6%9E%B6%E3%80%8B%E8%8B%B1%E6%96%87%E7%89%88.pdf

προστασίας, στη διασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, στην εξασφάλιση της πλήρους είσπραξης των φορολογικών εσόδων, στην καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς και στην επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής- πνευματικής ιδιοκτησίας. Η εισαγωγή προϊόντων παραχάραξης και πειρατείας στην ΕΕ οδηγεί σε απώλεια εσόδων και παραβιάζει τα δικαιώματα διανοητικής- πνευματικής ιδιοκτησίας, θέτει δε σε σοβαρό κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των ευρωπαϊών καταναλωτών. Ο ρόλος των Τελωνείων διευρύνθηκε, εξαιτίας της αύξησης των εμπορικών ροών και άλλων παραγόντων που έχουν σχέση με την ασφάλεια των προϊόντων και με τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής, στοιχεία που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της εσωτερικής αγοράς. Το 2008 υιοθετήθηκε ο Εκσυγχρονισμένος Τελωνειακός Κώδικας (ΕΤΚ), για να καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση της αύξησης των εμπορικών ροών, να διασφαλιστεί η νέα διαχείριση των κινδύνων και η προστασία και ασφάλεια του νόμιμου εμπορίου και να εδραιωθεί ένα κοινό περιβάλλον μέσω πληροφορικής, τόσο για τα τελωνεία όσο και για το εμπόριο. Σήμερα οι ευρωπαίοι εισαγωγείς και εξαγωγείς αντιπροσωπεύουν το 22% του παγκόσμιου εμπορίου και για αυτό το λόγο η διευκόλυνση των συναλλαγών θα αποφέρει οφέλη τόσο στην ευρωπαϊκή οικονομία όσο και στις οικονομίες των εμπορικών εταιρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)⁷⁷.

Τα Τελωνεία στην (ΕΕ) σήμερα πλέον είναι περισσότερο από ποτέ σε θέση να⁷⁸:

- προστατεύουν τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας και των κρατών μελών της
- προστατεύουν την κοινότητα από το αθέμιτο και παράνομο εμπόριο, με παράλληλη υποστήριξη των νόμιμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- διασφαλίζουν την ασφάλεια και την προστασία της Κοινότητας και των κατοίκων της, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως, σε στενή συνεργασία με άλλες αρχές
- διατηρήσουν τη σωστή ισορροπία μεταξύ των τελωνειακών ελέγχων και της διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου.

Οι τελωνειακές αρχές βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την καταπολέμηση της απάτης, της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος. Μέχρι πρόσφατα, ο ρόλος των τελωνειακών αποτελούνταν κυρίως από την είσπραξη δασμών και των έμμεσων φόρων κατά την εισαγωγή. Πολλές εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένης της διεύρυνσης και της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου, την απειλή των τρομοκρατικών επιθέσεων, και τη διεθνοποίηση

⁷⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52012AE1297>

⁷⁷ http://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/trade-facilitation_en

⁷⁸ ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs_en

του οργανωμένου εγκλήματος, έχουν αλλάξει το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν τελωνεία. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), για τον εκσυγχρονισμό του τελωνειακού τομέα πρέπει να διατεθούν επαρκείς χρηματοδοτικοί πόροι υπέρ των διαδικασιών και των μεθόδων που εξυπηρετούν τις τελωνειακές δραστηριότητες, ιδιαίτερα δε υπέρ της δημιουργίας ηλεκτρονικών συστημάτων και της κατάρτισης των ενδιαφερόμενων ανθρώπινων πόρων.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) φρονεί ότι είναι σκόπιμο να διατηρηθεί στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων η σημασία που δίνεται στον ανθρώπινο παράγοντα, δηλαδή:

- Πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές τελωνειακές και φορολογικές διοικήσεις θα διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό για να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις της επόμενης δεκαετίας
- Οι τομείς της φορολογίας και των τελωνείων θα πρέπει να διαθέτουν ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό σύστημα τεχνολογιών πληροφορικής

Επίσης, αναφορικά με την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, όλες οι τελωνειακές διοικήσεις τοποθετούν τον ανθρώπινο παράγοντα πολύ υψηλά στους στρατηγικούς στόχους. Για παράδειγμα η Τελωνειακή Υπηρεσία της Ταϊλάνδης⁷⁹ αποφάσισε να επιβραβεύει τους Τελωνειακούς Υπαλλήλους της, για την ανίχνευση των τελωνειακών παραβάσεων, όπως σχετικά κάνουν και άλλες Χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο. Όμως αυτή η επιβράβευση αυτή δημιουργεί στρεβλά κίνητρα, καθώς οδηγούν τους Τελωνειακούς Υπαλλήλους συχνά και αυθαίρετα στη διαπίστωση εσφαλμένων τελωνειακών παραβάσεων. Η Τελωνειακή Διοίκηση θα πρέπει να διασφαλίσει ότι στο προσωπικό παρέχεται η απαραίτητη εκπαίδευση προκειμένου για τη δημιουργία και τη διατήρηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για να εκτελέσει αποτελεσματικά και αποδοτικά τους τελωνειακούς ελέγχους καθώς επίσης και να είναι ικανό να λειτουργήσει σε ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον.

Όπως κάθε οργανισμός οφείλει συνεχώς να βελτιώνει τη χρήση της τεχνολογίας και των πληροφοριών έτσι και οι σύγχρονες Τελωνειακές Διοικήσεις οφείλουν να επενδύσουν στη μηχανογράφηση για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων τους. Η τάση είναι να αντικατασταθούν τα έγγραφα με ηλεκτρονικά δεδομένα και να συνδεθούν τα συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών (μεταξύ κυβερνητικών υπηρεσιών και επιχειρήσεων) ώστε να ανταλλάσσονται με ασφάλεια τα δεδομένα σχετικά με το εμπόριο. Οι Τελωνειακές Διοικήσεις πρέπει να έχουν μια δομημένη προσέγγιση για την ανάλυση και διαχείριση

⁷⁹ www.wsj.com/articles/to-fix-thailands-trade-change-its-customs-1465231757

κινδύνου κατά τον καθορισμό διαδικασίας τελωνισμού μίας συγκεκριμένης εμπορικής συναλλαγής. Τότε οι Χώρες έχουν την ωφέλεια της ανάπτυξης των εμπορικών ροών. Όλα αυτά απαιτούν προσεκτικό σχεδιασμό και μια σταδιακή προσέγγιση. Ταυτόχρονα με την απόκτηση υλικοτεχνικών υποδομών μηχανογράφησης, η έμφαση πρέπει να είναι και σχετικά με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και των επιχειρηματικών πρακτικών που στη συνέχεια θα υλοποιηθούν στις νέες εφαρμογές. Πρέπει να καταστεί περισσότερο από σαφές ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι κρίσιμης σημασίας δεδομένου του όγκου, της ταχύτητας αλλά και της πολυπλοκότητας των διεθνών εμπορικών συναλλαγών σήμερα.

Τέλος, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕΠ)⁸⁰, ο τελωνειακός έλεγχος είναι ένα από τα πέντε (5) στοιχεία που θεωρήθηκαν ιδιαίτερης σημασίας για τους στρατηγικούς στόχους της Τελωνειακής Ένωσης. Απαραίτητη είναι η επικαιροποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου των εκ των υστέρων ελέγχων και η εκπόνηση σχετικού οδηγού για την ομοιόμορφη διεξαγωγή τους από τις Τελωνειακές Αρχές. Η καθιέρωση και διενέργεια στοχευόμενων και αποτελεσματικών εκ των υστέρων ελέγχων συμβάλλει τόσο στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης με τους οικονομικούς φορείς και τους συναλλασσόμενους, όσο και στην ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης. Είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η δέουσα ισορροπία μεταξύ τελωνειακών ελέγχων και διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου.

Συμπερασματικά, η Ελληνική Τελωνειακή Διοίκηση έχει την ευκαιρία από 1^η Ιανουαρίου 2017, μέσω της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), ως Ανεξάρτητη πλέον Αρχή, να απαγκιστρωθεί από το πολιτικό κατεστημένο που πολλές φορές νοσούσε, ενώ σίγουρα κωλυσιεργούσε την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και ενεργειών. Ήδη έχει φέρει σε πέρας και εφαρμόσει μία σειρά μέτρων της εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ, συγκλίνοντας ακόμη περισσότερο σε όσα διεξοδικά αναφέρθηκαν στην παρούσα μελέτη, για τη δομή – οργάνωση και τρόπο λειτουργίας των Τελωνειακών Διοικήσεων στην Ευρώπη αλλά και στον κόσμο. Η στοχοθεσία της Τελωνειακής Διοίκησης, η εξωστρέφεια και οι αναφορές στην κοινωνία για τα πεπραγμένα της Τελωνειακής Διοίκησης μέσω των ετήσιων απολογισμών της ΓΓΔΕ, σίγουρα αποτελούν σαφή δείγματα της βελτίωσης της Τελωνειακής Διοίκησης, στην τρέχουσα δεκαετία σε σχέση με όλα τα προηγούμενα χρόνια. Η περαιτέρω βελτίωση του πληροφοριακού συστήματος, της υλικοτεχνικής υποδομής καθώς και ανάπτυξης του ανθρώπινου παράγοντα πρέπει πάντοτε να βρίσκονται στις πρώτες προτεραιότητες της διοίκησης.

⁸⁰ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2011/EL/1-2011-922-EL-F1-1.Pdf>

Η ορθή και βέλτιστη λειτουργία της Τελωνειακής Διοίκησης, σε σύνομα και ανταγωνιστικά πλαίσια, είναι πάντοτε προς όφελος της κοινωνίας και της διασφάλισης της ασφάλειας των πολιτών.

6. ΠΗΓΕΣ

I) Βιβλία

- A. Δημόσια Διοίκηση και Πολιτική, Στέλλα Λαδής και Βασιλική Νταλάκου, ΕΑΠ 2008
- B. Διοικητική επιχειρήσεων και οργανισμών, Στρατηγικό Μάνατζμεντ, ΕΑΠ, Πάτρα 2002

II) Διαδικτυακά άρθρα - μελέτες

1. Χριστίνα Ακριβοπούλου (Δ.Ν. Δικηγόρος): «Ανεξάρτητες αρχές: χαρακτηριστικά, κατοχύρωση στο Σύνταγμα (ΕΣΡ, ΑΣΕΠ, Συνήγορος, ΑΔΑΕ, ΑΠΔΠΧ και Επιτροπή Ανταγωνισμού)»

Διαθέσιμο σε:

akrivopoulouchristina.wordpress.com/2010/03/02/ανεξάρτητες-αρχές-χαρακτηριστικά-κα

2. France General Directorate of Customs and Excise: CUSTOMS CLEARANCE IN FRANCE

Διαθέσιμο σε:

[douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/professionnel/dedouanement/dedouanez-en-france/customs-clearance-in-france-\(en\).pdf](http://douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/professionnel/dedouanement/dedouanez-en-france/customs-clearance-in-france-(en).pdf)

3. European Commission, Taxation and customs union: Electronic customs

Διαθέσιμο σε:

ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

4. European Commission, Taxation and customs union: UCC eLearning Programme, Introduction by Stephen Quest, European Commission (Director General for Taxation and Customs Union)

Διαθέσιμο σε:

ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview/ucc-elearning-programme_en

5. European Commission, Taxation and customs union: Trade Facilitation

Διαθέσιμο σε:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/trade-facilitation_en

6. European Commission, Taxation and customs union: 2015 E-CUSTOMS PROGRESS REPORT (Brussels, 15 June 2016)

Διαθέσιμο σε:

ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/customs/policy_issues/e-customs_initiative/2015_progress_report.pdf

7. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Έκθεση προόδου σχετικά με τη στρατηγική για την εξέλιξη της τελωνειακής ένωσης (Βρυξέλλες, 20.12.2011)

Διαθέσιμο σε:

ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2011/EL/1-2011-922-EL-F1-1.Pdf

8. ΑΣΚΙ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ: ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ & ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Διαθέσιμο σε:

eforiakoi.org/old/2011-03-22-06-00-41/-/1475--a

9. ΑΣΚΙ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ, Επιστολή της «Union des Finanzpersonals in Europa» (17-5-2016)

Διαθέσιμο σε:

eforiakoi.org/old/images/stories/doc2015/17-5-16_UFE-SOLIDARITY.pdf

10. Irish Revenue Commissioners

Διαθέσιμο σε:

en.wikipedia.org/wiki/Revenue_Commissioners

- 11.** EUR-Lex, Access to European Union Law: Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (αναδιατύπωση)»

Διαθέσιμο σε:

eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52012AE1297

- 12.** EUR-Lex, Access to European Union Law: Καθεστώς τελωνείων

Διαθέσιμο σε:

[eur-](http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/customs.html?root_default=SUM_1_CODED%3D12&locale=el)

lex.europa.eu/summary/chapter/customs.html?root_default=SUM_1_CODED%3D12&locale=el

- 13.** EUR-Lex, Access to European Union Law: “Η τελωνειακή ένωση της ΕΕ: προστατεύοντας τους πολίτες και διευκολύνοντας τις συναλλαγές”

Διαθέσιμο σε:

europa.eu/european-union/file/1336/download_el?token=oXc7wMRY

- 14.** Ευρωπαϊκή Ένωση – Τελωνεία: Ελεύθερο εμπόριο στην Ευρώπη

Διαθέσιμο σε:

europa.eu/european-union/topics/customs_el

- 15.** International Network of Customs Universities Inc.: Performance Measurement in Customs

Διαθέσιμο σε:

incu.org/docs/Day_3_-_05_Prabodh_Seth_EN.pdf

- 16.** Άρθρο: Αλλάζουν τα πάντα στα τελωνεία

Διαθέσιμο σε:

left.gr/news/allazoyn-ta-panta-sta-teloneia

- 17.** Χρήστος Δεμέτης: Ο Χάρης Θεοχάρης νέος Γ.Γ. Δημοσίων Εσόδων

Διαθέσιμο σε:

news247.gr/eidiseis/oikonomia/o-xarhs-theoxarhs-neos-g-g-dhmosiwn-esodwn.2079457.html

- 18.** USAID, Technical Assistance for policy reform: CUSTOMS POST-CLEARANCE AUDIT MANUAL

Διαθέσιμο σε:

pdf.usaid.gov/pdf_docs/Pnadw997.pdf

- 19.** Γενικό Λογιστήριο του Κράτους: Μισθοδοσία υπαλλήλων Υπουργείου Οικονομικών

Διαθέσιμο σε:

portal.gsis.gr/portal/page/portal/SYNTMIST/Content/Misthodosia

- 20.** Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων: Διευκόλυνση του Εμπορίου /Trade Facilitation

Διαθέσιμο σε:

portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/

- 21.** Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων: Ελληνικά Τελωνεία

Διαθέσιμο σε:

<https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>

- 22.** THE WORLD BANK, International Trade Department: "Post Clearance Audit: Reference and Implementation Guide"

Διαθέσιμο σε:

siteresources.worldbank.org/INTRANETTRADE/Resources/239054-1305664393028/PostClearanceAudit_web.pdf

23. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ: TRADE WITHOUT BORDERS FOR THE COMPANIES OF GREECE

Διαθέσιμο σε:

trawbor.eu/wp-content/uploads/2014/12/D.3.1.1_v12.pdf

24. Νάντια Βαλαβάνη: Η απαγωγή των δημοσίων εσόδων

Διαθέσιμο σε:

tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/h-apagogi-ton-dimosion-esodon

25. Χρήστος Γιαννίμπας: Ανεξάρτητες Αρχές: Θεωρία και πράξη

Διαθέσιμο σε:

tvxs.gr/news/ellada/aneksartites-arxes-theoria-kai-praksi

26. United Nations Conference on Trade and Development: Post-clearance audit (Technical Note)

Διαθέσιμο σε:

unctad.org/en/Docs/TN05_PostClearanceAudit.pdf

27. USAID - JORDAN: Developing Service Standards and Performance Indicators for Customs

Διαθέσιμο σε:

usaidprojectstarter.org/sites/default/files/resources/pdfs/PNADI265.pdf

28. World Customs Organization: Strategic Management

Διαθέσιμο σε:

wcoomdpublishings.org/downloadable/download/sample/sample_id/94

29. World Customs Journal: Developing performance measurement for the Russian Customs Service

Διαθέσιμο σε:

[worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20\(Sep%202011\)/08%20Gubin.pdf](http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%205,%20Number%202%20(Sep%202011)/08%20Gubin.pdf)

30. Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC): POST -CLEARANCE AUDIT SYSTEM IN CHINA CUSTOMS

Διαθέσιμο σε:

www.carecprogram.org/uploads/events/2005/Risk-Management-Seminar/009_103_210_Day2-Post-Clearance-Audit-PRC-Paper.pdf

31. Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC): Technical Assistance to CARICOM for the completion of Harmonized Customs Legislation and Regulations

Διαθέσιμο σε:

www.caricom-customs.com/documents/Best-Practice-Guide-CARICOM-Customs-21-01-2015.pdf

32. Central Board of Excise and Customs (CBEC) , «Ministry of Finance India: Manual For Customs On-Site Post Clearance Audit 2011»

Διαθέσιμο σε:

www.cbec.gov.in/resources//htdocs-cbec/dgauditman/onsite-post-clearance-audit.pdf;jsessionid=5A55C2526B397969E92DBDE29FCFBB88

33. Θανάσης Κουκάκης (CNN Greece): Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Διαθέσιμο σε:

www.cnn.gr/money/story/32135/ti-provlepei-to-nomosxedio-gia-tin-anexartiti-arxi-dimosion-esodon

34. Μιχάλη Σιάχου: «Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων: Οι δανειστές τώρα δικαιώνονται»

Διαθέσιμο σε:

www.dikaiologitika.gr/eidhseis/oikonomia/107415/aneksartiti-arxi-dimosion-esodon-oidaneistes-tora-dikaionontai

35. FRENCH CUSTOMS: 2015 Results

Διαθέσιμο σε:

www.douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/information/publication-douane/langues-etrangeres/french-customs-2015-results-en.pdf

36. FRENCH CUSTOMS: 2018 - STRATEGIC PLAN

Διαθέσιμο σε:

www.douane.gouv.fr/Portals/0/fichiers/information/publication-douane/langues-etrangeres/french-customs-strategic-plan-2018.pdf

37. Άρθρο: Ο Γιώργος Πιτσιλής νέος ΓΓΔΕ

Διαθέσιμο σε:

www.enikonomia.gr/economy/44967,O-Giwrghos-Pitsilhs-neos-GGDE.html

38. Άρθρο: Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής

Διαθέσιμο σε:

www.fortunegreece.com/fileuploads/mnimonio.pdf

39. World Customs Organization: STRATEGIC PLANNING FOR Post-Clearance Audit (PCA)

Διαθέσιμο σε:

[www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEWjd2eOk7qDQAhXEDxoKHUo0AfkQFghYMAg&url=https%3A%2F%2Fwww.eiseverywhere.com%2Ffile_uploads%2Fcfcae5db91e360143826dd5d96bbb2b10_WCOguidelinesforPost-ClearanceAudit-](http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEWjd2eOk7qDQAhXEDxoKHUo0AfkQFghYMAg&url=https%3A%2F%2Fwww.eiseverywhere.com%2Ffile_uploads%2Fcfcae5db91e360143826dd5d96bbb2b10_WCOguidelinesforPost-ClearanceAudit-Vol1.pptx&usq=AFQjCNHJqsj7MSNLEjX9_q_mweg3C0r1g&bvm=bv.138169073,d.d2s)

[Vol1.pptx&usq=AFQjCNHJqsj7MSNLEjX9_q_mweg3C0r1g&bvm=bv.138169073,d.d2s](http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEWjd2eOk7qDQAhXEDxoKHUo0AfkQFghYMAg&url=https%3A%2F%2Fwww.eiseverywhere.com%2Ffile_uploads%2Fcfcae5db91e360143826dd5d96bbb2b10_WCOguidelinesforPost-ClearanceAudit-Vol1.pptx&usq=AFQjCNHJqsj7MSNLEjX9_q_mweg3C0r1g&bvm=bv.138169073,d.d2s)

40. Ελληνικό Κοινοβούλιο: Επαναποστολή έκθεσης Γεν. Δ/ντριας Τελωνείων & ΕΦΚ συνυποβαλλόμενη στον κρατικό προϋπολογισμό

Διαθέσιμο σε:

www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/9090428.pdf

41. Άρθρο: Η κυβέρνηση ασκεί ποινική δίωξη στην Κατερίνα Σαββαΐδου

Διαθέσιμο σε:

www.iefimerida.gr/news/233268/venteta-i-kyvernisi-askei-poiniki-dioxi-stin-katerina-savvaidoy#ixzz4LocFDHdk

42. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ και ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΟΙΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΝΤ ΚΑΙ ΕΕΠ: ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΠΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Διαθέσιμο σε:

www.iefimerida.gr/sites/default/files/ekthese_troikas_gia_lexiprothesma_khree_0.doc

43. Supporting Innocation in SME (funded with the support of the European Leonardo da Vinci and Lifelong Learning Programme): Τι είναι η Συγκριτική Αξιολόγηση

Διαθέσιμο σε:

www.innosupport.net/index.php?id=2187&L=4

44. ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Παραίτηση Χ. Θεοχάρη με αιχμές

Διαθέσιμο σε:

www.kathimerini.gr/770534/article/epikairothta/politikh/paraithsh-x-8eoxarh-me-aixmes

45. Γιώργος Κασσάρας (π. βουλευτής Δωδεκανήσου): ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΠΟ ΠΟΙΟΝ ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΠΟΙΟΥ;

Διαθέσιμο σε:

www.koinonikisymfonia.gr/περιεχόμενο/νέο/1422/γενικη-γραμματεια-δημοσιων-εσοδων-ανεξαρτητη-απο-ποιον-και-υπερ-ποιου

46. Κυπριακή Δημοκρατία - Τμήμα Τελωνείων: Ευρωπαϊκή Τελωνειακή Ένωση
Διαθέσιμο σε:
www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/0DC56B01F5FCE2F8C225740B004C3A39?OpenDocument

47. Κυπριακή Δημοκρατία - Τμήμα Τελωνείων: STRATEGIC PLAN 2014-2016
Διαθέσιμο σε:
[www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/388FF0D3F553BEF4C2257D15003032B8/\\$file/STRATEGIC%20PLAN%20-%20d1%20\(2\)%20\(2\)%20last%20english.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/388FF0D3F553BEF4C2257D15003032B8/$file/STRATEGIC%20PLAN%20-%20d1%20(2)%20(2)%20last%20english.pdf?OpenElement)

48. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ: «Κατευθυντήριες γραμμές για τους ελέγχους κατά την
εισαγωγή στον τομέα της ασφάλειας και της συμμόρφωσης των προϊόντων»
Διαθέσιμο σε:
[www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/6E0CA5A7A7E7580E422579B8002F6408/\\$file/2011_product-safety-guidelines_EL.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/6E0CA5A7A7E7580E422579B8002F6408/$file/2011_product-safety-guidelines_EL.pdf?OpenElement)

49. Κυπριακή Δημοκρατία, Τμήμα Τελωνείων: Ετήσιες Εκθέσεις 1992 έως 2015
Διαθέσιμο σε:
www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/C305D7317BAE5323C225727B003D11CB?OpenDocument&print

50. Κυπριακή Δημοκρατία, Τμήμα Τελωνείων: Ανακοίνωση Τύπου – Παγκόσμια Ημέρα
Τελωνείων 2016
Διαθέσιμο σε:
www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/C4E55C044F9D5371C2257DD500469A20?OpenDocument

51. Κυπριακή Δημοκρατία, Τμήμα Τελωνείων: Στρατηγικό σχέδιο 2014-2016
Διαθέσιμο σε:
[www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/D03FDFD6A617E777C2257CBD002F4B54/\\$file/%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%202014-16.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/D03FDFD6A617E777C2257CBD002F4B54/$file/%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%202014-16.pdf?OpenElement)

52. Κυπριακή Δημοκρατία, Τμήμα Τελωνείων: Ανακοινώσεις
Διαθέσιμο σε:
www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/ced11_gr/ced11_gr?OpenDocument

53. Κυπριακή Δημοκρατία, Τμήμα Τελωνείων: Χάρτης πλοήγησης
Διαθέσιμο σε:
www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/sitemap_gr/sitemap_gr?OpenDocument

54. Κυπριακή Δημοκρατία: ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ
ΤΟ 2015
Διαθέσιμο σε:
[www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/CDFEA021F602A772C2257FC600415E59/\\$file/%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%A5%CE%9F%202015%207.4.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/CDFEA021F602A772C2257FC600415E59/$file/%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%A5%CE%9F%202015%207.4.pdf?OpenElement)

55. Κυπριακή Δημοκρατία: Στρατηγικό σχέδιο 2016-2018
Διαθέσιμο σε:
[www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/DA9A5F12A52745C4C2257F5700439A2E/\\$file/18%20%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%A1%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%20%CE%9F%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D%20final.pdf?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/DA9A5F12A52745C4C2257F5700439A2E/$file/18%20%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%A1%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%20%CE%9F%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D%20final.pdf?OpenElement)

56. Επιχειρησιακό Σχέδιο Γ.Γ.Δ.Ε. 2015
Διαθέσιμο σε:
www.naftemporiki.gr/cmsutils/downloadpdf.aspx?id=920665

57. Άρθρο: Υπό πίεση χρόνου η επιλογή του νέου γενικού γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Διαθέσιμο σε:

www.naftemporiki.gr/finance/story/817971/ypo-piesi-xronou-i-epilogi-tou-neou-genikou-grammatea-dimosion-esodon

58. Άρθρο: Ποινική δίωξη σε βάρος της Κ. Σαββαΐδου για απόπειρα απιστίας

Διαθέσιμο σε:

www.naftemporiki.gr/story/1023229/poiniki-dioksi-se-baros-tis-k-sabbaidou-gia-apopeira-apistias

59. Άρθρο: Κάντε την Γενική Γραμματεία Εσόδων Ανεξάρτητη Αρχή!

Διαθέσιμο σε:

www.newsbomb.gr/politikh/news/story/460429/kante-tin-geniki-grammateia-esodon-anexartiti-arhi

60. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ «Για την ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και την Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου»

Διαθέσιμο σε:

www.opengov.gr/minfin/wp-content/uploads/downloads/2016/06/2016_06_13_Ekthesi_Synepeion_Kapnika.pdf

61. Γιώργος Δημητρομανωλάκης, Κωστής Πλάντζος: Παιραιτήθηκε ο γενικός γραμματέας Εσόδων Χάρης Θεοχάρης

Διαθέσιμο σε:

www.protothema.gr/economy/article/384985/apomakrunthike-o-grammateas-esodon-haristheoharis/

62. Κωστής Πλάντζος: Big brother και... «φακέλωμα» σε όλο το κύκλωμα διακίνησης τσιγάρων

Διαθέσιμο σε:

www.protothema.gr/economy/article/586684/big-brother-kai-fakeloma-se-olo-to-kukloma-diakinisis-tsigaron

63. Άρθρο: Αντιγράφουν το αμερικανικό μοντέλο IRS για να «χτυπήσουν» τη φοροδιαφυγή

Διαθέσιμο σε:

www.protothema.gr/economy/article/595932/me-to-amerikaniko-modelo-irs-htupa-ti-forodifugi/

64. Βασιλική Κόκκαλη: Ποινική δίωξη στην Κατερίνα Σαββαΐδου

Διαθέσιμο σε:

www.protothema.gr/politics/article/518447/poiniki-dioxi-stin-katerina-savvaidou

65. ΓΓΔΕ: Επιχειρησιακό Σχέδιο ΓΓΔΕ 2015

Διαθέσιμο σε:

www.publicrevenue.gr/kpi/public/archive/842/

66. ΓΓΔΕ: Απολογιστική Έκθεση Γ.Γ.Δ.Ε. για το 2015

Διαθέσιμο σε:

www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/apologistiki_ekthesi2016.pdf

67. ΓΓΔΕ: ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Γ.Γ.Δ.Ε. ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014

Διαθέσιμο σε:

www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/ekthesi_apologismou_2014.pdf

68. ΓΓΔΕ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ Γ.Γ.Δ.Ε. 2016

Διαθέσιμο σε:

www.publicrevenue.gr/kpi/static/doc/epixirisiako_sxedio_ggde_2016.pdf

69. Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς & Επιχειρήσεων Logistics Ελλάδος: «Σχέδιο βελτίωσης των τελωνείων»

Διαθέσιμο σε:

www.synddel.gr/en/typos/29-ellinikos-typos/sxedio-veltiosis-ton-teloneion

- 70.** Εγκύκλιος Υπουργείου Οικονομικών: "Κοινοποίηση της αριθμ. Δ.ΟΡΓ.Α 1014322 ΕΞ2015/29/1/2016 (ΦΕΚ 295/Β/12-2-2016) ΑΥΟ «Τροποποίηση της αριθμ. Δ6Α 1058824 ΕΞ 2014/8-4-2014 (Β'865, 1079 και 1846) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, ως προς την αναδιάρθρωση και τον ανακαθορισμό καθ' ύλην αρμοδιότητας Ειδικών Αποκεντρωμένων και Περιφερειακών Τελωνειακών Υπηρεσιών, καθώς και λοιπών διατάξεων που αφορούν στην καθ' ύλην και στην κατά τόπον αρμοδιότητα Τελωνείων"

Διαθέσιμο σε:

www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23299

- 71.** Άρθρο: Σημαντική αύξηση στον καταλογισμό ποσών από τελωνειακούς ελέγχους προκύπτει σύμφωνα με έγγραφη απάντηση στην βουλή του Αναπληρωτή υπουργού Οικονομικών και Τρ. Αλεξιάδη μετά από ερώτηση βουλευτών

Διαθέσιμο σε:

www.taxheaven.gr/news/news/view/id/30463

- 72.** Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: «Ποσό ύψους 1,3 δις ευρώ χάνεται κάθε χρόνο σε ολόκληρη την Ε.Ε. λόγω της παραποίησης στα οινοπνευματώδη ποτά και το κρασί»

Διαθέσιμο σε:

www.taxheaven.gr/news/news/view/id/30466

- 73.** Άρθρο: «Τελωνειακή ένωση: ο αριθμός των προϊόντων παραποίησης - απομίμησης που κατασχέθηκαν από τις αρχές της ΕΕ αυξήθηκε και το 2015»

Διαθέσιμο σε:

www.taxheaven.gr/news/news/view/id/31194

- 74.** Μάνος Φραγκιουδάκης: Η ασύλληπτη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Διαθέσιμο σε:

www.thepressproject.gr/article/95056/I-asullipti-Arxi-Dimosion-Esodon

- 75.** Άρθρο: «Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών Γκίκα Χαρδούβελι: Η Αικατερίνη Σαββαΐδου νέα Γενική Γραμματέας Εσόδων»

Διαθέσιμο σε:

www.tovima.gr/finance/article/?aid=608785

- 76.** UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT: Key Statistics and Trends in International Trade 2015

Διαθέσιμο σε:

unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditctab2015d1_en.pdf

- 77.** World Customs Organization: GUIDELINES FOR POST-CLEARANCE AUDIT (PCA) (VOLUME 1)

Διαθέσιμο σε:

www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/instruments-and-tools/~/_media/0A6E3DCDE47E41F2A71B757596ABAA97.ashx

- 78.** World Customs Organization: Customs Guidelines on Integrated Supply Chain Management

Διαθέσιμο σε:

www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/tools/~/_media/D81B2807C64A4B669942F88D51D5FCF6.ashx

- 79.** Wall Street Journal, Alan Oxley: To Fix Thailand's Trade, Change Its Customs

Διαθέσιμο σε:

www.wsj.com/articles/to-fix-thailands-trade-change-its-customs-1465231757

80. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Τέταρτη Κοινή Αξιολόγηση ΔΝΤ και ΕΕ: Επιδόσεις Διαχείρισης Εσόδων και Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις

Διαθέσιμο σε:

www.zougla.gr/file.ashx?fid=943721

III) Νόμοι εγκύκλιοι και λοιπές πηγές ΥΠΟΙΚ

1. Ν.2960/2001 (ΦΕΚ 265Α) – Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας
2. Ν.4093/2012 (ΦΕΚ 222^Α) -Εγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016
3. Ν.4389/2016 (ΦΕΚ 94^Α) –Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις (Σύσταση ΑΑΔΕ)
4. Ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141^Α) - Τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την Καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας
5. Δ.ΟΡΓ.Α 1014322 ΕΞ2015/29/1/2016 (ΦΕΚ 295/Β/12-2-2016) ΑΥΟ «Τροποποίηση της αριθμ. Δ6Α 1058824 ΕΞ 2014/8-4-2014 (Β'865, 1079 και 1846) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, ως προς την αναδιάρθρωση και τον ανακαθορισμό καθ' ύλην αρμοδιότητας Ειδικών Αποκεντρωμένων και Περιφερειακών Τελωνειακών Υπηρεσιών, καθώς και λοιπών διατάξεων που αφορούν στην καθ' ύλην και στην κατά τόπον αρμοδιότητα Τελωνείων»
6. Υπουργική Απόφαση 4170 ΕΞ 2015/ Κ.Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 2722/16122015 Β΄) «Διαδικασίες και προδιαγραφές εγκατάστασης και λειτουργίας ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικού ελέγχου εισροών – εκροών σε πλωτά μέσα (σλέπια, κ.λπ.) μεταφοράς πετρελαιοειδών. Εγκατάσταση, διαδικασίες και προδιαγραφές εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρονικού συστήματος εντοπισμού θέσης (Global Positioning System – GPS). Δημιουργία Κέντρου Συντονισμού στην Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών. Απαιτήσεις συμμόρφωσης, καταγραφής, λειτουργίας και διασφάλισης των μετρήσεων στις μεταφερόμενες ποσότητες και ηλεκτρονικής αποστολής δεδομένων»
7. Δ.ΟΡΓ.Α 1094448 ΕΞ 2015/10.7.2015 Απόφαση της ΓΓΔΕ (ΦΕΚ 1574Β/27-7-2015)
8. ΔΣΤΕΠ Γ 5028321 ΕΞ 2014 /1.12.2014 «Καθιέρωση Ελέγχων Διαδικασίας»
9. ΔΣΤΕΠ Γ 5003345 ΕΞ 2015 /11.2.2015 «Απόφαση σχετικά με την καθιέρωση ελέγχων διαδικασίας»

- 10.** ΠΟΛ.1212/26.9.2014 με θέμα: «Επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ και έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους»
- 11.** ΠΟΛ.1229/20.11.2014 με θέμα: «Τροποποίηση διατάξεων των Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1075/13.3.1995 και ΠΟΛ. 1155/6.6.1995»
- 12.** ΠΟΛ.1262/29.12.2014 με θέμα: «Διαδικασία επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις της νομοθεσίας που αφορά στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα και τη ζώνη λιμένα»
- 13.** Δ33Δ/50020/ΕΞ2014/ΕΜΠ/7-1-2014
- 14.** Δ33Δ/50073/ΕΞ2014/ΕΜΠ/20-1-2014
- 15.** Δ33Δ/51312/ΕΜΠ/ΕΞ2014/23-6-2014
- 16.** Δ33Δ/5016102/ΕΞ2014/4-7-2014
- 17.** Δ33Δ/52321/ΕΜΠ/ΕΞ2014/25-9-2014
- 18.** Δ33Δ/5023575/ΕΞ2014/6-10-2014
- 19.** ΔΣΤΕΠΓ/5027596/ΕΞ2014/20-11-2014
- 20.** ΔΣΤΕΠΓ/5028303/ΕΞ2014/1-12-2014
- 21.** ΔΣΤΕΠΓ/5028321/ΕΞ2014
- 22.** ΑΥΟΟ 5007905/955/Α0019/17-2-2009 (ΦΕΚ Β' 383/4-3-2009) με θέμα: «Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης πιστοποιητικού Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα»